

แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตร.....ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567.....

สาขาวิชา.....การบัญชี.....

กลุ่มอาชีพ.....การเงินและบัญชี.....

ประเภทวิชา.....บริหารธุรกิจ.....

รหัสวิชา.....20201-2006.....วิชา.....การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดียว.....

นางสาวปัทมาพร หลอดเงิน

ครูอัตราจ้าง

วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ วิชา การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว รหัส 20201-2006 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือครู สำหรับประกอบการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2567 โดยได้ยึดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการทั้งรูปแบบและเนื้อหารายวิชา จากคู่มือการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งครอบคลุมทั้งจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามบทเรียนและการเรียนรู้มีการวัดและประเมินผลทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

เนื้อหาในเล่มสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาเกี่ยวกับการทำงานกระหายอดเงินฝากธนาคาร การบันทึกรายการปรับปรุงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากธนาคาร การคำนวณสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนตามบัญชีเดี่ยว การคำนวณโดยใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นและการจัดทำงบการเงิน

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ ถือเป็นเป้าหมายหนึ่งของผู้จัดทำที่จะพัฒนางานด้านวิชาการสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรและการพัฒนาการศึกษาต่อไป

ลงชื่อ.....

(นางสาวปัทมาพร หลอดเงิน)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ลักษณะรายวิชา	ค
ตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้	ง
ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้	ช
หน่วยการเรียนรู้	ซ
หน่วยที่ 1 งานกระหดยอดเงินฝากธนาคาร	1
แผนการจัดการเรียนรู้	1
ใบความรู้	5
ใบงาน	45
ใบกิจกรรม	48
หน่วยที่ 2 งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับบัญชีเดียว	50
แผนการจัดการเรียนรู้	50
ใบความรู้	54
ใบงาน	75
หน่วยที่ 3 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว	77
แผนการจัดการเรียนรู้	77
ใบความรู้	81
ใบงาน	116
หน่วยที่ 4 งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น	119
แผนการจัดการเรียนรู้	119
ใบความรู้	123
ใบงาน	157
หน่วยที่ 5 งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดียว	159
แผนการจัดการเรียนรู้	159
ใบความรู้	163
ใบงาน	223
บรรณานุกรม	225
ภาคผนวก	226

ลักษณะรายวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ กลุ่มอาชีพการเงินและบัญชี สาขาวิชาการบัญชี

รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว

Bank Reconciliation and Accounting for Single Entry

ทฤษฎี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 3 หน่วยกิต

อ้างอิงมาตรฐาน

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ระดับ 3

หน่วยสมรรถนะ 01032 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

ผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา

จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร คำนวณสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนตามบัญชีเดี่ยว คำนวณโดยใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นและจัดทำงบการเงิน ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจหลักการกระทบยอดเงินฝากธนาคาร คำนวณสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ค่าใช้จ่ายตามบัญชีเดี่ยว
2. มีทักษะการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และปฏิบัติงานบัญชีเดี่ยว
3. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดี่ยว ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ
4. มีกิจนิสัย มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และบัญชีเดี่ยว
2. จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร
3. คำนวณสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ ค่าใช้จ่าย ตามบัญชีเดี่ยว
4. จัดทำงบการเงินตามบัญชีเดี่ยว

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร การบันทึกรายการปรับปรุงเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากธนาคาร การคำนวณสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนตามบัญชีเดี่ยว การคำนวณโดยใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นและการจัดทำงบการเงิน

ตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาการกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว				
งานหลัก (Duty)	งานย่อย (Task)	สมรรถนะย่อย (มาตรฐานอาชีพ)	ความรู้ ในการปฏิบัติงาน	ทักษะ ในการปฏิบัติงาน
1. งานการกระทบ ยอดเงินฝาก ธนาคาร	1.1 งานใบแจ้ง ยอดเงินฝาก ธนาคาร สาเหตุที่ ทำให้เกิดข้อ แตกต่างระหว่างใบ แจ้งยอดเงินฝาก ธนาคารและสมุด บัญชีของกิจการ	01032	1. ความหมายของใบ แจ้งยอดเงินฝาก ธนาคาร 2. สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อ แตกต่างระหว่างใบแจ้ง ยอดเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชีของ กิจการ	1) อธิบายความหมายของใบ แจ้งยอดเงินฝากธนาคาร 2) อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อ แตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงิน ฝากธนาคารและสมุดบัญชีของ กิจการ
	1.2 งานวิธีการ จัดทำงบทะทบ ยอดเงินฝาก ธนาคาร		1. ขั้นตอนวิธีการจัดทำ งบทะทบยอดเงินฝาก ธนาคาร 2. บันทึกรายการ ปรับปรุงในสมุดรายวัน ทั่วไป	1) อธิบายขั้นตอนวิธีการจัดทำ งบทะทบยอดเงินฝากธนาคาร 2) บันทึกบัญชีรายการปรับปรุง ในสมุดรายวันทั่วไป
	1.3 งานเงิน เบิกเกินบัญชี ธนาคาร	01032	1. ความหมายเงิน เบิกเกินบัญชีธนาคาร 2. วิธีการจัดทำ งบทะทบยอดเงินเบิกเกิน บัญชีธนาคาร	1) อธิบายความหมายเงิน เบิกเกินบัญชีธนาคาร 2) อธิบายขั้นตอนวิธีการจัดทำ งบทะทบยอดเงินเบิกเกิน บัญชีธนาคาร 3) บันทึกรายการบัญชีตาม หลักการ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาการกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว				
งานหลัก (Duty)	งานย่อย (Task)	สมรรถนะย่อย (มาตรฐานอาชีพ)	ความรู้ ในการปฏิบัติงาน	ทักษะ ในการปฏิบัติงาน
2. งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	2.1 งานระบบบัญชีเดี่ยว	-	1. ความหมายและลักษณะของระบบบัญชีเดี่ยว 2. สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยว 3. บันทึกลับบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว 4. งบฐานะการเงินของกิจการ 5. ความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดี่ยวกับระบบบัญชีคู่	1) อธิบายความหมายและลักษณะของระบบบัญชีเดี่ยว 2) จำแนกประเภทสมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยว 3) อธิบายหลักการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว 4. อธิบายวิธีการจัดทำงบฐานะการเงินของกิจการ 5. อธิบายข้อความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดี่ยวกับระบบบัญชีคู่
3. งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว	3.1 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว	-	1. คำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน 2. คำนวณยอดซื้อสินค้า 3. คำนวณยอดขายสินค้า 4. คำนวณยอดรายได้ต่าง ๆ 5. คำนวณยอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	1) เขียนคำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน 2) คำนวณยอดซื้อสินค้า 3) คำนวณยอดขายสินค้า 4) คำนวณยอดรายได้ต่าง ๆ 5) คำนวณยอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาการกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว				
งานหลัก (Duty)	งานย่อย (Task)	สมรรถนะย่อย (มาตรฐานอาชีพ)	ความรู้ ในการปฏิบัติงาน	ทักษะ ในการปฏิบัติงาน
4. งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น	4.1 งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น	-	1. ความหมายของอัตรากำไรขั้นต้นและกำหนดราคาขาย 2. การคำนวณยอดซื้อสินค้า 3. การคำนวณยอดเจ้าหนี้ 4. การคำนวณยอดคงเหลือ 5. การคำนวณยอดขายสินค้า 6. การคำนวณยอดลูกหนี้	1) อธิบายความหมายของอัตรากำไรขั้นต้นและกำหนดราคาขาย 2) การคำนวณยอดซื้อสินค้า 3) การคำนวณยอดเจ้าหนี้ 4) การคำนวณยอดคงเหลือ 5) การคำนวณยอดขายสินค้า 6) การคำนวณยอดลูกหนี้
5. งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว	5.1 ข้อมูลทางการเงินในการจัดทำงบการเงิน	-	1. จำแนกรายรับและรายจ่าย 2. วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย	1) จำแนกประเภทรายรับและรายจ่าย 2) วิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย
	5.2 จัดทำงบการเงินจากหลักฐานตามระบบบัญชีเดี่ยว	-	1. งบกำไรขาดทุน 2. งบฐานะการเงิน 3. ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว 4. เปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบเดี่ยวเป็นระบบบัญชีคู่	1) จัดทำงบกำไรขาดทุน 2) จัดทำงบฐานะการเงิน 3) อธิบายข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว 4) อธิบายขั้นตอนเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบเดี่ยวเป็นระบบบัญชีคู่

ทฤษฎี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 3 หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	ความสามารถที่คาดหวัง									รวม	จำนวน ชั่วโมง ท/ป
	พุทธิพิสัย						ทักษะ พิสัย	จิต พิสัย	ประยุกต์ ใช้		
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์					
1. งานการกระทบยอดเงิน ฝากธนาคาร	3	3	3	3			4	4		20	6/6
2. งานความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	1	1	1	1			3	3		10	4/4
3. งานคำนวณกำไรหรือ ขาดทุนตามระบบบัญชี เดี่ยว	2	3	1	2			4	4		16	8/8
4. งานคำนวณโดยใช้อัตรา กำไรขั้นต้น	2	2	2	2			5	5		18	8/8
5. งานจัดทำงบการเงิน ของระบบบัญชีเดี่ยว	2	2	2	2			4	4		16	8/8
รวม	10	11	9	10			20	20		80	34/34
ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (จัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร คำนวณ สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุนตามบัญชีเดี่ยว คำนวณ โดยใช้อัตราส่วนกำไรขั้นต้นและจัดทำงบการเงิน ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย สะอาด รอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา)										20	2/2
รวมทั้งรายวิชา										100	36/36

โครงการจัดการเรียนรู้/หน่วยการเรียนรู้
รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567

ทฤษฎี 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 2 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 72 ชั่วโมง

สัปดาห์ที่	หน่วยที่	ชั่วโมง	ชื่อหน่วย/สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1-3	1	1-12	ปฐมนิเทศ 1. จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา 2. แนวทางวัดผลและการประเมินผล การเรียนรู้ หน่วยที่ 1 งานการกระหายอดเงินฝากธนาคาร 1.1 งานใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ 1.2 งานวิธีการจัดทำกระหายอดเงินฝากธนาคาร 1.3 งานเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	ปฐมนิเทศ - การทดสอบความรู้ก่อนเรียน - การสร้างความรู้ความเข้าใจ - การฝึกทักษะปฏิบัติตามใบงาน - การทดสอบความรู้หลังเรียน	6	6
4-5	2	13-20	หน่วยที่ 2 งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว 2.1 งานระบบบัญชีเดี่ยว	- การทดสอบความรู้ก่อนเรียน - การสร้างความรู้ความเข้าใจ - การฝึกทักษะปฏิบัติตามใบงาน - การทดสอบความรู้หลังเรียน	4	4
6-9	3	21-36	หน่วยที่ 3 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว 3.1 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว	- การทดสอบความรู้ก่อนเรียน - การสร้างความรู้ความเข้าใจ - การฝึกทักษะปฏิบัติตามใบงาน - ฝึกทักษะคำนวณ - การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - การทดสอบความรู้หลังเรียน	8	8

สัปดาห์ที่	หน่วยที่	ชั่วโมง	ชื่อหน่วย/สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
10-13	4	37-52	หน่วยที่ 4 งานคำนวณโดยใช้ อัตราค่าไรขั้นต้น 4.1 งานคำนวณโดยใช้อัตราค่าไร ขั้นต้น	- การทดสอบความรู้ก่อนเรียน - การสร้างความรู้ความเข้าใจ - การฝึกทักษะปฏิบัติตามใบงาน - ฝึกทักษะคำนวณ - การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน - การทดสอบความรู้หลังเรียน	8	8
14-17	5	53-68	หน่วยที่ 5 งานจัดทำงบการเงิน ของระบบบัญชีเดียว 5.1 ข้อมูลทางการเงินในการจัดทำ งบการเงิน 5.2 จัดทำงบการเงินจากหลักฐาน ตามระบบบัญชีเดียว	- การทดสอบความรู้ก่อนเรียน - การสร้างความรู้ความเข้าใจ - ฝึกทักษะปฏิบัติใบกิจกรรม - ฝึกทักษะการจัดทำงบการเงินตามหลักการบัญชี - การทดสอบความรู้หลังเรียน	8	8
18	-	69-72	ทบทวน/ สอบปลายภาคเรียน		2	2

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

5. บรรยาย/สาธิต/ทดลองปฏิบัติ

6. กิจกรรมกลุ่ม/ ฝึกปฏิบัติ

การวัดผลประเมินผล/ระดับคะแนน

รายละเอียดการวัดผล

การทดสอบระหว่างหน่วยการเรียนรู้60.....คะแนน

การสอบปลายภาค20.....คะแนน

บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์10.....คะแนน

งานมอบหมาย/ รายงาน/กิจกรรม /แบบฝึกหัด10.....คะแนน

อื่น ๆ-.....คะแนน

รวม100.....คะแนน

ระดับคะแนน

คะแนน 80 - 100	ระดับผลการเรียนระดับ	4
คะแนน 75 - 79	ระดับผลการเรียนระดับ	3
คะแนน 65 - 69	ระดับผลการเรียนระดับ	2.5
คะแนน 60 - 64	ระดับผลการเรียนระดับ	2
คะแนน 55 - 59	ระดับผลการเรียนระดับ	1.5
คะแนน 50 - 54	ระดับผลการเรียนระดับ	1
คะแนน 0 - 49	ระดับผลการเรียนระดับ	0

สื่อการเรียนการสอน/หนังสือเรียน/หนังสือประกอบ

1. หนังสือเรียน การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด บริษัท ศูนย์หนังสือเมืองไทย จำกัด
2. คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก, Power Point, โปรเจคเตอร์
3. สื่อการสอนออนไลน์ และเว็บไซต์ต่าง ๆ

แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม

1. ห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย
2. Internet www.rd.go.th

	แผนการจัดการเรียนรู้		หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดียว		สอนครั้งที่ 1-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร		ทฤษฎี.....6.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานการกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร		ปฏิบัติ.....6.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ 01032 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

สมรรถนะย่อย 010321 ทำงานกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน

1. ระบุสาเหตุที่ทำให้ยอดคงเหลือมีความแตกต่างกันให้ถูกต้อง
2. ทำงานกระหนดยอดเงินฝากธนาคารให้ถูกต้อง
3. บันทึกรายการปรับปรุงที่จำเป็นให้ถูกต้อง

2) วิธีประเมิน ข้อสอบข้อเขียน

- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำกระหนดยอดเงินฝากธนาคารและงบทกระหนดยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบทกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร โดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้)

4.1 อธิบายความหมาย สาเหตุ วิธีการเกี่ยวกับการกระหนดยอดเงินฝากธนาคารได้

4.2 เขียน คำนวณ ลำตามขั้นตอนของการงบทกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการกระหนดยอดเงินฝากธนาคารได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. สารการเรียนรู้

5.1 งานใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชีของกิจการ

5.1.1 ความหมายของใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

5.1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ

5.2 งานวิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

5.2.1 ขั้นตอนวิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

5.2.2 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

5.3 งานเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

5.3.1 ความหมายเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

5.3.2 วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
1. ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งการวัดผลและประเมินผล	1. ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน บทเรียนที่ 1	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับ ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชีของกิจการโดยใช้สื่อ PowerPoint และวิดีโอ	3. ผู้เรียนฟังและชม พร้อมจดบันทึก
4. ผู้สอนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ผู้สอนถามว่า เกี่ยวกับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร นักเรียนเคยเห็นเอกสารใบแจ้งยอดเงินธนาคารหรือไม่	4. ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นสนทนากับครู นักเรียนเคยเห็นเอกสารใบแจ้งยอดเงินธนาคารหรือไม่ มีลักษณะอย่างไร
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 1	5. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 1
6. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในกิจกรรมและใบงาน บทเรียนที่ 1	6. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรม และใบงาน บทเรียนที่ 1

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
7. ผู้สอนตรวจใบงานและเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับงานที่นักเรียนทำ	7. ผู้เรียนร่วมกันกับเพื่อนเสนอความเห็นตามคำแนะนำจากครู
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำการแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เผลยแบบทดสอบ และให้ผู้เรียนสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน	8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เผลยแบบทดสอบ และสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน
9. ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามที่ได้ระบุไว้ในท้ายบทเรียน	9. ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
10. ผู้สอนสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป	10. ผู้เรียนฟังและนำไปพัฒนาในบทเรียนต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนวิชา การกระหายอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดียว (อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด) สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

7.2 สื่อโสตทัศน์

- PowerPoint บทเรียนที่ 1
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- เครื่อง Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- วิดีโอช่อง YouTube ที่สอดคล้องกับบทเรียนที่ 1
- Google Site
- Google Forms

7.4 สื่ออื่น ๆ

- หนังสือประกอบและเว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- การเช็คชื่อเข้าเรียนของผู้เรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน
- กิจกรรมประจำบทเรียน
- ใบงานประจำบทเรียน

9. การวัดและประเมินผล

9.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

- 1) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) ตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึง

ประสงค์

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

9.2 วิธีการประเมิน

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
- 3) แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน

9.3 เครื่องมือประเมิน

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

	ใบความรู้ที่ 1		หน่วยที่..1.
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดียว		สอนครั้งที่ 1-3.
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร		ทฤษฎี...6.....ชม.
	ชื่อเรื่อง งานการกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร		ปฏิบัติ...6.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ 01032 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

สมรรถนะย่อย 010321 ทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน

1. ระบุสาเหตุที่ทำให้ยอดคงเหลือมีความแตกต่างกันให้ถูกต้อง
2. ทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคารให้ถูกต้อง
3. บันทึกรายการปรับปรุงที่จำเป็นให้ถูกต้อง

2) วิธีประเมิน ข้อสอบข้อเขียน

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคารและงบกระหนดยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร โดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1 อธิบายความหมาย สาเหตุ วิธีการเกี่ยวกับการกระหนดยอดเงินฝากธนาคารได้

4.2 เขียน คำนวณ ลำดับขั้นตอนของการของการกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการกระหนดยอดเงินฝากธนาคารได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการกระหนดยอดเงินฝากธนาคาร มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เนื้อหาสาระ

5.1 งานใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ

ระบบบัญชีที่ใช้ในการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสด
เหมาะสำหรับกิจการที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ คือ ระบบใบสำคัญ ซึ่งเป็น
ระบบบัญชีที่มีการเบิกจ่ายเงินด้วยเช็ค กิจการจึงต้องมีการเปิดบัญชีเงินฝาก
ธนาคาร ประเภทเงินฝากกระแสรายวัน ซึ่งเมื่อครบ 15 วันหรือในวันสิ้นเดือน กิจการต้องทำการเปรียบเทียบ
ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการกับยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดของธนาคารว่าตรงกัน
หรือไม่ ส่วนใหญ่จะไม่ตรงกัน ดังนั้นกิจการจึงต้องหาสาเหตุว่ายอดไม่ตรงกันมาจากสาเหตุใด เมื่อทราบสาเหตุ
แล้วกิจการจะมาจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และจัดทำรายการปรับปรุงบัญชีในกรณีที่กิจการ
ดำเนินการผิดพลาด

5.1.1 ความหมายของใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) คือ แบบรายงานจากธนาคารที่ส่งมาให้กิจการ
เพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทเงินฝากกระแสรายวันของกิจการในแต่ละเดือนเกี่ยวกับ
ยอดคงเหลือยกมา รายการฝากเงิน รายการถอนเงิน รายการเช็คคืน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และรายการอื่น ๆ ที่
เกี่ยวข้อง โดยแสดงยอดคงเหลือในวันสิ้นเดือนในใบแจ้งยอดธนาคารไว้ด้วย ตัวอย่างแสดงรายละเอียดใบแจ้ง
ยอดเงินฝากธนาคาร ดังรูปที่ 1.1 ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) ประจำเดือน มกราคม 2566					
วันที่	รายการ	เช็คเลขที่	ถอน	ฝาก	ยอดคงเหลือ
2566					
ม.ค. 1	ยอดยกมา				270,632.50
2	PC			27,000	305,632.50
3	TRD			120,000	425,632.50
3	CS	264083	19,200		406,432.50
3	CS	264084	27,360		379,072.50
5	CL			30,000	409,072.50
6	CS	263336	750		408,322.50
7	CS	264086	13,920		394,402.50
10	CC			84,000	478,402.50
11	CS	263339	13,884		464,518.50
12	PC			105,000	569,518.50
13	CS	264910	24,000		545,518.50
13	CS	264229	48,420		497,098.50
15	PC			138,000	635,098.50
16	CS	264230	114,000		521,098.50
21	PC			78,000	599,098.50
22	CS	264231	81,000		518,098.50
25	CS	264232	16,500		501,598.50
26	CS	264233	25,200		476,398.50
27	CR			30,000	506,398.50
28	CM			120	506,518.50
28	PC			3,000	509,518.50
30	CS	264235	72,000		437,518.50
30	IN			450	437,968.50
31	ยอดยกไป				437,968.50

PC = ฝากด้วยเงินสด

CC = ฝากด้วยเช็คยกเก็บ

CL = ฝากด้วยเช็คธนาคาร

TRD = ฝากโดยการโอน

DD = ฝากด้วยเช็ค

CS = ถอนเงินสด

CR = เช็คคืน

IN = ดอกเบี้ยเงินฝาก

CM = ค่าธรรมเนียมธนาคาร

5.1.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ

เมื่อกิจการได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารแล้วกิจการจะนำมาตรวจสอบดูกับบัญชีเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการที่บันทึกไว้ว่ามียอดคงเหลือถูกต้องตรงกันหรือไม่ ถ้าไม่ตรงกันกิจการต้องทำการกระทบยอดเงินฝากธนาคารทุกสิ้นเดือน เพื่อหาข้อแตกต่างระหว่างยอดคงเหลือในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารกับยอดคงเหลือในสมุดบัญชีของกิจการ ยอดคงเหลือที่ไม่ตรงกันอาจมีสาเหตุ ดังต่อไปนี้

สาเหตุที่เกิดจากกิจการบันทึกการเพิ่มยอดหรือลดยอดเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว

รายการที่กิจการบันทึกเพิ่มยอดเงินฝากธนาคารหรือลดยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

1. เงินฝากระหว่างทาง (Deposit in Transit) คือ เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคารในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารให้ เนื่องจากธนาคารเข้าบัญชีให้ไม่ทันหรือรอการ Clearing อยู่ ซึ่งธนาคารจะบันทึกบัญชีให้ในวันถัดไป ทำให้ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการมียอดสูงกว่ายอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

2. เช็คค้างจ่าย (Outstanding Checks) คือ เช็คที่กิจการได้ส่งจ่ายให้กับเจ้าหนี้ และได้บันทึกหักจากสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำเช็คนี้ไปขึ้นเงินกับธนาคาร ธนาคารจึงยังไม่ได้หักบัญชีเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการมียอดต่ำกว่ายอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องลดยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

สาเหตุที่เกิดจากธนาคารบันทึกการเพิ่มยอดหรือลดยอดเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว และธนาคารยังไม่ได้แจ้งให้กิจการทราบ

1) รายการที่ธนาคารบันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

ก. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน (Bill collection) ให้กิจการได้ และบันทึกเพิ่มยอดในบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทรบกระแสรายวันแล้วแต่กิจการยังไม่ทราบ

ข. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร (Interest on Deposits) ซึ่งเป็นดอกเบี้ยรับของกิจการ กล่าวคือ กิจการมียอดเงินฝากอยู่ที่ธนาคาร เมื่อธนาคารคิดดอกเบี้ยให้แก่กิจการ ธนาคารจะเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากของกิจการแต่กิจการยังไม่ทราบ

กรณี ก และ ข ดังกล่าว ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการต่ำกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

2) รายการที่ธนาคารบันทึกลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

ก. ค่าธรรมเนียมธนาคาร (Bank service charge) คือ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ธนาคารคิดจากกิจการ เช่น ค่าธรรมเนียมในการเรียกเก็บเงิน ค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน เป็นต้น เมื่อธนาคารคิดค่าธรรมเนียมก็จะหักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการโดยไม่ได้แจ้งให้กิจการทราบ ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้น จะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ข. เช็คคืน หรือเช็คขาดความเชื่อถือ (Returned checks) คือ เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว โดยที่กิจการและธนาคารได้บันทึกเพิ่มยอดในบัญชีเงินฝากธนาคารทั้งสองฝ่ายแล้ว ต่อมาธนาคารได้เรียกเก็บเงินแต่ปรากฏว่าเก็บเงินไม่ได้ ธนาคารจึงลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ และกิจการจะทราบได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ค. กิจการให้ธนาคารเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แทนกิจการ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าค่าโทรศัพท์ เป็นต้น เมื่อเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของกิจการ กิจการจะทราบก็ต่อเมื่อได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

3) รายการที่กิจการหรือธนาคารบันทึกรายการผิดพลาด

1. ความผิดพลาดของธนาคาร ได้แก่

ก. ธนาคารเพิ่มยอดเงินฝากให้กิจการ โดยนำเงินฝากของลูกค้ารายอื่นมาเพิ่มบัญชีเงินฝากของกิจการ เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องลดยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ข. ธนาคารนำเช็คของลูกค้ารายอื่นมาหักบัญชีของกิจการ ซึ่งทำให้บัญชีเงินฝากของกิจการต่ำไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องเพิ่มยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

2. ความผิดพลาดของกิจการ ได้แก่

ก. กิจการบันทึกรายการจ่ายเช็คในบัญชีเงินฝากธนาคารด้วยจำนวนเงินที่ผิด

– กรณีบันทึกรายการจ่ายเช็คสูงไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

– กรณีบันทึกรายการจ่ายเช็คต่ำไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ข. กิจการบันทึกรายการรับเช็คในบัญชีเงินฝากธนาคารด้วยจำนวนเงินที่ผิด

– กรณีบันทึกรายการรับเช็คสูงไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

– กรณีบันทึกรายการรับเช็คค่าไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

5.2 งานวิธีการจัดทำกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

การจัดทำกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Reconciliation Statement) ทำได้ 2 วิธี

1. วิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง

2. วิธีกระทบบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

(1) กระทบบยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร

(2) กระทบบยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ

การนำเงินฝากธนาคารถือเป็นการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสดอย่างหนึ่ง ซึ่งในการนำเงินฝากธนาคารประเภทกระแสรายวันนั้น ทุกสิ้นเดือนธนาคารจะส่งรายงานเกี่ยวกับการฝากและการถอนเงินมาให้กิจการทราบ เมื่อกิจการได้รับใบแจ้งยอดจากธนาคาร จะนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการ หากใบแจ้งยอดไม่ตรงกับยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ จะต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของยอดเงินฝากธนาคารด้วยวิธีทำกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

5.2.1 ขั้นตอนวิธีการจัดทำกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

ขั้นตอนในการค้นหาสาเหตุข้อแตกต่างของยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการและตามใบแจ้งยอดธนาคาร มีขั้นตอนดังนี้

1. เปรียบเทียบรายการฝากเงินตามสมุดบัญชีของกิจการกับช่องนำฝากของธนาคารตามใบแจ้งยอดถ้าถูกต้องตรงกันให้ทำสัญลักษณ์ไว้โดยทำเครื่องหมาย ทั้งในใบแจ้งยอดของธนาคารกับสมุดบัญชีของกิจการ แต่ถ้าไม่ตรงกันนั้นคือ ข้อแตกต่าง

2. เปรียบเทียบรายการส่งจ่ายเช็คตามสมุดบัญชีของกิจการกับช่องถอนเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอด ถ้าถูกต้องตรงกันให้ทำสัญลักษณ์ไว้โดยทำเครื่องหมาย P ทั้งในใบแจ้งยอดของธนาคารกับสมุดบัญชีของกิจการ แต่ถ้าไม่ตรงกันนั้นคือ ข้อแตกต่าง

3. ค้นหารายการที่กิจการบันทึกฝ่ายเดียว เช่น เงินฝากระหว่างทาง รายการที่บันทึกบัญชีผิดพลาดถ้าตรวจพบรายการดังกล่าวนี้คือ ข้อแตกต่าง

4. ค้นหารายการที่ธนาคารบันทึกฝ่ายเดียว เช่น เรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินรับ ดอกเบี้ยรับ เชื้อคินค่าธรรมเนียม หรือรายการที่ธนาคารบันทึกผิดพลาด ถ้าตรวจพบรายการดังกล่าวนี้คือ ข้อแตกต่าง

เมื่อเปรียบเทียบแล้วรายการใดที่ไม่ตรงกัน คือ ข้อแตกต่างที่เกิดขึ้น กิจการจะนำข้อแตกต่างเหล่านั้นมาจัดทำกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

การจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง

การจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง คือ การหายอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการให้เท่ากับยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามใบแจ้งยอดของธนาคาร โดยมีหลักการในการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ตามวิธีหายอดที่ถูกต้องดังนี้

1. ตั้งยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดของธนาคารไว้ด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งตั้งยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ
2. สาเหตุที่ทำให้ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือทั้งสองด้านไม่เท่ากันให้นำมาบวกหรือหักรายการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ยังไม่ได้ทำการบันทึกบัญชี หรือบันทึกบัญชีผิดให้บันทึกให้ถูกต้อง สาเหตุดังกล่าว ได้แก่ เงินฝากระหว่างทาง เช็คค้างจ่าย ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินรับ ดอกเบี้ยรับ ค่าธรรมเนียม ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชีกิจการ เช็คคืน กิจการบันทึกบัญชีผิดพลาด เป็นต้น
3. ผลลัพธ์ที่ได้ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารจะเท่ากับยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ กล่าวคือ ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้องทั้งสองด้านต้องเท่ากันการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง ดังรูปที่ 1.2 แสดงการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง

รูปแบบการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากที่ถูกต้อง			
ชื่อกิจการ			
งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร			
วันที่			
ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก	xx	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	xx
บวก เงินฝากระหว่างทาง	xx	บวก ตั๋วเงินรับ	xx
ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชี	xx	ดอกเบี้ยรับ	xx
ธนาคารบันทึกเงินฝากต่ำไป	xx	ลูกหนี้	xx
ธนาคารหักบัญชีสูงกว่าเช็คที่ส่งจ่าย	xx xx	กิจการบันทึกจ่ายเช็คสูงไป	xx
รวม	xx	กิจการบันทึกนำเงินฝากต่ำไป	xx xx
หัก เช็คค้างจ่าย	xx	รวม	xx
ธนาคารบันทึกเงินฝากสูงไป	xx	หัก เช็คคืน	xx
ธนาคารหักบัญชีต่ำกว่าเช็คที่ส่งจ่าย	xx xx	กิจการบันทึกจ่ายเช็คต่ำไป	xx
		กิจการบันทึกนำเงินฝากสูงไป	xx
		ค่าธรรมเนียมธนาคาร	xx
		ค่าใช้จ่ายที่จ่ายผ่านทางธนาคาร	xx xx
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	xx	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	

การจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือ

วิธีนี้เป็นวิธีปรับยอดฝ่ายหนึ่งไปหายอดคงเหลือของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยตั้งยอดฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและนำรายการที่แตกต่างมาปรับยอดกับยอดที่ตั้งไว้ซึ่งหลังจากปรับยอดแล้วจะเท่ากับยอดคงเหลืออีกฝ่ายหนึ่ง เป็น

การพิสูจน์ยอดเงินฝากเพื่อสร้างความมั่นใจในระดับหนึ่งว่าเงินฝากธนาคารของกิจการตรงกับเงินฝากธนาคารของธนาคารการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีพิสูจน์ยอดธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่งมีดังนี้

1. วิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากธนาคาร

คงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ให้ตั้งยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ
- (2) บวกหรือหักรายการที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือทั้งสองฝ่ายไม่เท่ากันเพื่อที่จะทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือทั้งสองฝ่ายเท่ากัน โดยยึดหลักการบัญชีตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารดังนี้
 - (ก) กรณีข้อแตกต่างที่มีผลทำให้ยอดเงินฝากของกิจการสูง ยอดเงินฝากของธนาคารต่ำ ให้นำมาหักทางด้านของกิจการ
 - (ข) กรณีข้อแตกต่างที่มีผลทำให้ยอดเงินฝากของกิจการต่ำ ยอดเงินฝากของธนาคารสูงให้นำมาบวกทางด้านของกิจการ
- (3) ผลที่ได้จากการบวกหรือหักในข้อ 1.2 คือ ยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร ดังรูปที่ 1.3

รูปแบบการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร

ชื่อกิจการ

งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่

ยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		xx
บวก ตัวเงินรับ	xx	
ดอกเบี้ยรับ	xx	
ลูกหนี้	xx	
กิจการบันทึกจ่ายเช็คสูงไป	xx	
กิจการบันทึกนำเงินฝากต่ำไป	xx	
เช็คค้างจ่าย	xx	
ธนาคารบันทึกเงินฝากสูงไป	xx	
ธนาคารหักบัญชีต่ำกว่าเช็คที่สั่งจ่าย	xx	xx
รวม		xx

หัก	เช็คคืน	XX	
	กิจการบันทึกจ่ายเช็คต่ำไป	XX	
	กิจการบันทึกนำเงินฝากสูงไป	XX	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	XX	
	ค่าใช้จ่ายที่จ่ายผ่านทางธนาคาร	XX	
	เงินฝากระหว่างทาง	XX	
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชีกิจการ	XX	
	ธนาคารบันทึกเงินฝากต่ำไป	XX	
	ธนาคารหักบัญชีต่ำกว่าเช็คที่ส่งจ่าย	XX	XX
ยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร			XX

รูปที่ 1.3 แสดงการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของ
กิจการไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร

2. วิธีกระทบยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝาก

คงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

- (1) ให้ตั้งยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร
 - (2) บวกหรือหักรายการที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือทั้งสองฝ่ายไม่เท่ากันเพื่อที่จะทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือทั้งสองฝ่ายเท่ากัน โดยยึดหลักการบัญชีตามสมุดบัญชีของกิจการ ดังนี้
 - (ก) กรณีข้อแตกต่างที่มีผลทำให้ยอดเงินฝากของธนาคารสูง ยอดเงินฝากของกิจการต่ำ ให้นำมาหักทางด้านธนาคาร
 - (ข) กรณีข้อแตกต่างที่มีผลทำให้ยอดเงินฝากของธนาคารต่ำ ยอดเงินฝากของกิจการสูงให้นำมาบวกทางด้านธนาคาร
 - (3) ผลที่ได้รับจากการบวกหรือหักในข้อ 2.2 คือ ยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ
- การจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ ดังรูปที่ 1.4

รูปแบบการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้ง
ยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ

ชื่อกิจการ

งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่

ยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร		xx	
บวก	เงินฝากระหว่างทาง	xx	
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชี	xx	
	ธนาคารบันทึกเงินฝากต่ำไป	xx	
	ธนาคารหักบัญชีสูงกว่าเช็คที่ส่งจ่าย	xx	
	เช็คคืน	xx	
	กิจการบันทึกจ่ายเช็คต่ำไป	xx	
	กิจการบันทึกนำเงินฝากสูงไป	xx	
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	xx	
	ค่าใช้จ่ายที่จ่ายผ่านทางธนาคาร	xx	xx
	รวม		xx
หัก	เช็คค้างจ่าย	xx	
	ธนาคารบันทึกเงินฝากสูงไป	xx	
	ธนาคารหักบัญชีต่ำกว่าเช็คที่ส่งจ่าย	xx	
	ตัวเงินรับ	xx	
	ดอกเบี้ยรับ	xx	
	ลูกหนี้	xx	
	กิจการบันทึกจ่ายเช็คสูงไป	xx	
	กิจการบันทึกนำเงินฝากต่ำไป	xx	xx
ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีกิจการ			xx

รูปที่ 1.4 แสดงการจัดทำกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธีหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝาก
ไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ

5.2.2 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

กิจการจะบันทึกรายการปรับปรุงบัญชี (Adjusted entry) หลังจากที่ได้จัดทำกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามวิธียอดเงินฝากที่ถูกต้องแล้ว โดยปรับปรุงรายการที่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี หรือบันทึกบัญชีผิดพลาดในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ ดังตัวอย่างการปรับปรุง ดังนี้

1. **ปรับปรุงยอดเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น** กิจการจะบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารทางด้านเดบิต และเครดิตรายการที่กิจการยังไม่ได้บันทึกหรือบันทึกบัญชีผิดพลาด เช่น ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตัวเงินและดอกเบี้ยรับ แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 5

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ย.	30	เงินฝากธนาคาร		xx	-		
		ตัวเงินรับ				xx	-
		ดอกเบี้ยรับ				xx	-
		ปรับปรุงตัวเงินและดอกเบี้ยรับ					

2. ปรับปรุงยอดเงินฝากธนาคารลดลง กิจการจะบันทึกเงินฝากธนาคารทางด้านเครดิต และเดบิต รายการกิจการยังไม่ได้บันทึกหรือบันทึกบัญชีผิดพลาด เช่น ธนาคารหักค่าธรรมเนียมธนาคาร แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 6

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ย.	30	ค่าธรรมเนียมธนาคาร เงินฝากธนาคาร ปรับปรุงค่าธรรมเนียมธนาคาร		xx	-	xx	-

ตัวอย่างที่ 1.1 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 25x6 ร้านดำรงธรรม ได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากจากธนาคารว่าเงินฝากมียอดคงเหลือ 136,800 บาท แต่ยอดเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการมียอดคงเหลือ 143,250 บาท กิจการได้ทำการตรวจสอบและพบข้อแตกต่าง ดังนี้

1. กิจการนำเงินฝากธนาคาร เมื่อวันที่ 30 กันยายน 25x6 จำนวน 25,680 บาท แต่ธนาคารยังไม่ได้บันทึกบัญชีให้
2. กิจการส่งจ่ายเช็คชำระหนี้ให้เจ้าหนี้เมื่อวันที่ 30 กันยายน 25x6 แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำไปขึ้นเงินจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้
เช็คเลขที่ 3284652 จำนวนเงิน 7,350 บาท
เช็คเลขที่ 3284663 จำนวนเงิน 11,280 บาท
3. ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน 300 บาท
4. กิจการจ่ายเงินชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ตามเช็คเลขที่ 3284679 จำนวน 11,250 บาท แต่บันทึกบัญชีด้วยจำนวน 8,550 บาท
5. ลูกค้าโอนเงินเข้าธนาคารเพื่อชำระหนี้ให้กิจการ 3,600 บาท แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี

วิธีที่ 1 หายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง

ร้านค้าธรรม

งบทะทบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 30 กันยายน 25x6

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร	136,800.-	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	143,250.-
บวก เงินฝากระหว่างทาง	25,680.-	บวก รับชำระหนี้จากลูกหนี้	3,600.-
	162,480.-		146,850.-
หัก เช็คค้างจ่าย :		หัก ค่าธรรมเนียม	300.-
เลขที่ 3284652	7,350.-	บันทึกจ่ายเช็คต่ำไป	2,700.-
เลขที่ 3284663	11,280.-		3,000.-
	18,630.-		
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	143,850.-	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	143,850.-

บันทึกการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x6		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ย.	30	เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ บันทึกรับชำระหนี้จากลูกหนี้		3,600	-	3,600	-
		ค่าธรรมเนียม เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าธรรมเนียม		300	-	300	-
		เจ้าหนี้ เงินฝากธนาคาร บันทึกจ่ายเช็คชำระหนี้ต่ำไป		2,700	-	2,700	-

วิธีที่ 2 กระทบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

กรณีที่ 1 กระทบยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร

ร้านดำรงธรรม			
งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร			
วันที่ 30 กันยายน 25x6			
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ			143,250.-
บวก รับชำระหนี้จากลูกหนี้		3,600.-	
เช็คค้างจ่าย :			
เลขที่ 3284652	7,350.-		
เลขที่ 3284663	11,280.-	18,630.-	22,230.-
รวม			165,480.-
หัก ค่าธรรมเนียม		300.-	
บันทึกจ่ายเช็คต่ำไป		2,700.-	
เงินฝากระหว่างทาง		25,680.-	28,680.-
ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร			<u>136,800.-</u>

กรณีที่ 2 กระทบยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ

ร้านดำรงธรรม			
งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร			
วันที่ 30 กันยายน 25x6			
ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร			136,800.-
บวก เงินฝากระหว่างทาง		25,680.-	
ค่าธรรมเนียม		300.-	
บันทึกจ่ายเช็คต่ำไป		2,700.-	28,680.-
รวม			165,480.-
หัก เช็คค้างจ่าย :			
เลขที่ 3284652	7,350.-		
เลขที่ 3284663	11,280.-	18,630.-	
รับชำระหนี้จากลูกหนี้		3,600.-	22,230.-
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ			<u>143,250.-</u>

5.3 งานเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

5.3.1 ความหมายเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (Bank Overdrafts) หมายถึง กิจการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับทางธนาคาร ซึ่งกิจการได้ทำข้อตกลงระหว่างกิจการกับธนาคารเพื่อขอเบิกเงินจากธนาคารเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ในบัญชี โดยกิจการจะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารสำหรับส่วนที่เบิกเกินบัญชีเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จะแสดงยอดทางด้านเครดิตในสมุดบัญชีของกิจการ หรือยอดติดลบ ถือเป็นหนี้สินหมุนเวียนของกิจการ ในวันสิ้นเดือนธนาคารจะส่งใบแจ้งยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ซึ่งจะแสดงเป็นยอดเดบิตหรือพิมพ์ด้วยหมึกสีแดง

5.3.2 วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดตามปกติ กล่าวคือ รายการที่แสดงเป็นบวกก็ยังคงเป็นบวก ส่วนรายการใดที่เป็นหักก็ยังคงเป็นหักเช่นเดิม เพียงแต่ให้ใส่เครื่องหมายวงเล็บ () ที่จำนวนเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารเท่านั้น แล้วบวก ลบ ตามหลักคณิตศาสตร์ คือ เครื่องหมายเหมือนกันก็จะบวกกันเครื่องหมายต่างกันก็จะหักออก

วิธีที่ 2 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร จะแตกต่างกัน คือ ข้อแตกต่างใดที่เคยเป็นบวก ในงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารจะแสดงเป็นหัก ส่วนข้อแตกต่างใดที่เคยแสดงเป็นหักในงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารจะแสดงเป็นบวก

ตัวอย่างที่ 1.2 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 25x6 ร้านชื่นชม มียอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร ที่ธนาคารส่งมาให้มียอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จำนวน 19,065 บาท แต่ยอดเงินฝากธนาคารที่ปรากฏในสมุดบัญชีของกิจการในวันเดียวกัน มียอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จำนวน 23,715 บาท เมื่อเปรียบเทียบรายละเอียดแล้วพบข้อแตกต่างดังต่อไปนี้

1. เงินฝากธนาคารในวันที่ 30 มิถุนายน 25x6 ธนาคารยังไม่เครดิตบัญชีให้ จำนวน 4,650 บาท
2. เช็คส่งจ่ายแล้ว แต่ผู้รับยังไม่ได้นำไปขึ้นเงินที่ธนาคาร จำนวน 3,600 บาท
3. เช็คของลูกค้าฝากธนาคารแล้ว แต่ธนาคารเรียกเก็บเงินไม่ได้ และส่งคืนมากิจการยังไม่ได้หักบัญชี จำนวน 2,700 บาท
4. ค่าธรรมเนียมธนาคารยังไม่ได้ลงบัญชีของกิจการ 555 บาท
5. ในวันที่ 15 มิถุนายน 25x6 กิจการนำเช็คฝากธนาคาร 24,570 บาท ธนาคารบันทึกบัญชีแล้ว แต่พนักงานของกิจการบันทึกบัญชีเป็นยอด 20,520 บาท
6. ธนาคารนำเช็คของผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ จำนวน 2,925 บาท

7. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินให้กิจการได้ในวันที่ 14 มิถุนายน 25x6 และบันทึกฝากในบัญชีให้กิจการ จำนวน 7,875 บาท (มูลค่าตั๋ว 7,500 บาท ดอกเบี้ยตามตั๋วเงิน 450 บาท และค่าธรรมเนียมธนาคารในการเรียกเก็บเงิน 120 บาท)

- ให้ทำ 1. จงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ตามวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง
 2. กระทบจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง
 3. บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป

1. จงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร ตามวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

วิธีที่ 1 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบทกระทบยอดตามปกติ

ร้านซินชม

งบทกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 30 มิถุนายน 25x6

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตาม			ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร		
ใบแจ้งยอดธนาคาร			ตามสมุดบัญชีของกิจการ		
(19,065)			(23,715)		
บวก เงินฝากระหว่างทาง	4,650		บวก ตั๋วเงินรับ	7,500	
เช็คหักผิดบัญชี	2,925	7,575	ดอกเบี้ยรับ	450	
รวม	(11,490)		บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	4,050	12,000
หัก เช็คค้างจ่าย	3,600		รวม	(11,715)	
			หัก ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675	
			เช็คคืน	2,700	3,375
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	(15,090)		ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	(15,090)	

วิธีที่ 2 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

ร้านชื่นชม

งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 30 มิถุนายน 25x6

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามใบแจ้ง			ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร		
ยอดธนาคาร	19,065		ตามสมุดบัญชีของกิจการ	23,715	
บวก เช็คค้างจ่าย	<u>3,600</u>		บวก ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675	
รวม	22,665		เช็คคืน	<u>2,700</u>	<u>3,375</u>
หัก เงินฝากระหว่างทาง	4,650		รวม		27,090
เช็คหักผิดบัญชี	<u>2,925</u>	<u>7,575</u>	หัก ตัวเงินรับ	7,500	
			ดอกเบี้ยรับ	450	
			บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	<u>4,050</u>	<u>12,000</u>
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	<u>15,090</u>		ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง		<u>15,090</u>

2. กระทบยอดจากฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

กรณีที่ 1 กระทบยอดจากยอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝาก

คงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร

ร้านชื่นชม

งบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 30 มิถุนายน 25x6

วิธีที่ 1			วิธีที่ 2		
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตาม			ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามสมุด		
สมุดบัญชีของกิจการ	(23,715)		บัญชีของกิจการ	23,715	
บวก ตัวเงินรับ	7,500		บวก ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675	
ดอกเบี้ยรับ	450		เช็คคืน	2,700	
บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	4,050		เงินฝากระหว่างทาง	4,650	
เช็คค้างจ่าย	<u>3,600</u>	<u>15,600</u>	เช็คหักผิดบัญชี	<u>2,925</u>	<u>10,950</u>
รวม	(8,115)		รวม		34,665
หัก ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675		หัก ตัวเงินรับ	7,500	
เช็คคืน	2,700		ดอกเบี้ยรับ	450	
เงินฝากระหว่างทาง	4,650		บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	4,050	
เช็คหักผิดบัญชี	<u>2,925</u>	<u>10,950</u>	เช็คค้างจ่าย	<u>3,600</u>	<u>15,600</u>
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตาม			ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร		
ใบแจ้งยอดธนาคาร	<u>(19,065)</u>		ตามใบแจ้งยอดธนาคาร		<u>19,065</u>

กรณีที่ 2 พิสูจน์จากยอดเงินฝากคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ

ร้านชื่นชม
งบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
วันที่ 30 มิถุนายน 25x6

วิธีที่ 1				วิธีที่ 2			
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตาม				ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตาม			
ใบแจ้งยอดธนาคาร		(19,065)		ใบแจ้งยอดธนาคาร		19,065	
บวก เงินฝากระหว่างทาง	4,650			บวก เช็คค้างจ่าย	3,600		
เช็คหักผิดบัญชี	2,925			ตัวเงินรับ	7,500		
ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675			ดอกเบี้ยรับ	450		
เช็คคืน	<u>2,700</u>	<u>10,950</u>		บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	<u>4,050</u>	<u>15,600</u>	
รวม		(8,115)		รวม		34,665	
หัก เช็คค้างจ่าย	3,600			หัก เงินฝากระหว่างทาง	4,650		
ตัวเงินรับ	7,500			เช็คหักผิดบัญชี	2,925		
ดอกเบี้ยรับ	450			ค่าธรรมเนียมธนาคาร	675		
บันทึกบัญชีฝากเงินต่ำไป	<u>4,050</u>	<u>15,600</u>		เช็คคืน	<u>2,700</u>	<u>10,950</u>	
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามสมุด				ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามสมุด			
บัญชีของกิจการ		<u>(23,715)</u>		บัญชีของกิจการ		<u>23,715</u>	

3. บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x6		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มิ.ย.	30	เงินฝากธนาคาร		7,950	-		
		ตัวเงินรับ				7,500	-
		ดอกเบี้ยรับ				450	-
		บันทึกรายการเก็บเงินตามตัวพร้อมดอกเบี้ย					
		เงินฝากธนาคาร		4,050	-		
		เงินสด				4,050	-
		บันทึกนำเงินฝากธนาคารต่ำไป					
		ค่าธรรมเนียมธนาคาร		675	-		
		เงินฝากธนาคาร				675	-
		บันทึกค่าธรรมเนียมธนาคาร					
		ลูกหนี้		2,700	-		
		เงินฝากธนาคาร				2,700	-
		บันทึกรายการเช็คคืน					

สรุปสาระสำคัญ

การวิเคราะห์เพื่อจัดทำบัญชีเงินฝากธนาคาร

สาเหตุ	หายอดที่ถูกต้อง		กิจการไปยัง ธนาคาร	ธนาคารไปยัง กิจการ
	กิจการ	ธนาคาร	กิจการ	ธนาคาร
ยอดคงเหลือก่อนพิสูจน์ยอด				
1. เงินฝากระหว่างทาง		+	-	+
2. เช็คค้างจ่าย		-	+	-
3. ค่าธรรมเนียมการให้บริการ	-		-	+
4. เช็คคืน	-		-	+
5. ธนาคารเรียกเก็บเงินให้	+		+	-
6. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	+		+	-
7. ดอกเบี้ยเงินกู้	-		-	+
8. การจ่ายค่าใช้จ่ายผ่านธนาคาร	-		-	+
9. การเกิดข้อผิดพลาด :				
9.1 ธนาคารนำเช็คคนอื่นมาหักบัญชีกิจการ		+	-	+
9.2 ธนาคารนำเช็คคนอื่นมาฝากเข้าบัญชีกิจการ		-	+	-
9.3 บันทึกฝากเงินต่ำเกินไป				
(1) กิจการบันทึกผิด	+		+	-
(2) ธนาคารบันทึกผิด		+	-	+
9.4 บันทึกฝากเงินสูงเกินไป				
(1) กิจการบันทึกผิด	-		-	+
(2) ธนาคารบันทึกผิด		-	+	-
9.5 บันทึกถอนเงินต่ำเกินไป				
(1) กิจการบันทึกผิด	-		-	+
(2) ธนาคารบันทึกผิด		-	+	-
9.6 บันทึกถอนเงินสูงเกินไป				
(1) กิจการบันทึกผิด	+		+	-
(2) ธนาคารบันทึกผิด		+	-	+

6. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงบอกความหมายของใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร
2. จงบอกสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ
3. วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร มีกี่วิธีอะไรบ้าง
4. จงบอกความหมายของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร
5. วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร มีกี่วิธีอะไรบ้าง

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

.....1. เงินฝากระหว่างทาง	ก. Bank Statement
.....2. เช็คค้างจ่าย	ข. Adjusted entry
.....3. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน	ค. Returned checks
.....4. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	ง. Bank Reconciliation Statement
.....5. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	จ. Outstanding Checks
.....6. ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร	ฉ. Bill collection
.....7. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	ช. Deposit in Transit
.....8. เช็คคืน	ซ. Interest on Deposits
.....9. งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร	ณ. Bank Overdrafts
.....10. รายการปรับปรุงบัญชี	ญ. Bank service charge

2. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- () 1. ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร คือ แบบรายงานที่กิจการจัดทำขึ้นมาเพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคาร
- () 2. เงินฝากระหว่างทาง คือ เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคารในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารให้
- () 3. เช็คที่กิจการได้ส่งจ่ายให้กับเจ้าหนี้และได้บันทึกหักจากสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำเช็คนี้ไปขึ้นเงินกับธนาคาร คือ **เช็คค้างจ่าย**
- () 4. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินให้กิจการได้และบันทึกเพิ่มยอดในบัญชีธนาคาร แต่กิจการยังไม่ทราบ ดังนั้นกิจการนำรายการนี้มาหักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ
- () 5. ค่าธรรมเนียมธนาคาร คือ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ธนาคารคิดจากกิจการ ในการทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง นำมาบวกบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ

- () 6. เช็คคิน คือ เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ธนาคารเรียกเก็บเงินไม่ได้ ธนาคารจึงลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ
- () 7. วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ทำได้ 2 วิธี คือ วิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง กับวิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งยังอีกฝ่ายหนึ่ง
- () 8. รายการปรับปรุงบัญชียอดเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น กิจการจะบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารทางด้านเครดิต
- () 9. กิจการทำข้อตกลงกับทางธนาคารว่าจะขอเบิกเงินจากธนาคารเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ในบัญชี ทำได้โดยกิจการต้องเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์
- () 10. การจ่ายค่าใช้จ่ายผ่านทางธนาคาร ในการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดเงินฝากที่ถูกต้อง หักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ

3. ยอดเงินฝากธนาคารเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 25x1 ตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร มีจำนวน 102,000 บาท แต่ตามสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ มีจำนวน 87,813 บาท กิจการได้ตรวจสอบและพบข้อแตกต่างดังต่อไปนี้

1. นำเงินฝากธนาคาร เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 25x1 แต่ธนาคารยังไม่ได้เครดิตบัญชีให้ 41,250 บาท
2. ตัวเงินที่ธนาคารถือเก็บเงินให้ กิจการยังได้บันทึกบัญชีเป็นเงิน 31,500 บาท
3. ค่าธรรมเนียมธนาคาร กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 405 บาท
4. ค่าธรรมเนียมธนาคารที่ธนาคารหักบัญชีแล้ว แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 108 บาท
5. เช็คสั่งจ่ายให้เจ้าหนี้ แต่เจ้าหนี้ยังไม่นำมาขึ้นเงิน มีดังนี้
 - เลขที่ 11974 จำนวน 6,300 บาท
 - เลขที่ 11978 จำนวน 4,050 บาท
 - เลขที่ 11990 จำนวน 14,100 บาท

ให้ทำ 3.1 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

3.2 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

3.3 รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ในวันที่ 31 กรกฎาคม 25x1

4. ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันที่ 30 กันยายน 25x1 มีจำนวน 54,675 บาท แต่ในสมุดบัญชีของกิจการมียอดเงินฝากธนาคาร จำนวน 30,109.29 บาท กิจการได้ตรวจสอบและพบข้อแตกต่างดังต่อไปนี้

1. เงินนำฝากธนาคารในวันที่ 30 กันยายน 25x1 ธนาคารยังไม่ได้เครดิตบัญชีให้ จำนวน 37,011 บาท

2. เชื้อนำฝากธนาคาร 1 ฉบับ ให้ธนาคารช่วยเก็บเงินให้ ได้แล้วเป็นเช็คต่างธนาคาร จำนวน 25,042.26 บาท
3. ค่าธรรมเนียมธนาคารยังไม่ได้บันทึกบัญชีของกิจการ 511.50 บาท
4. เช็คจ่ายให้เจ้าหนี้ 1 ฉบับ จำนวนเงิน 9,675 บาท แต่ลงบัญชีเป็น 9,810 บาท
5. ค่าธรรมเนียมสมุดเช็คที่ธนาคารหักจากบัญชี กิจการไม่ได้บันทึกบัญชี 270 บาท
6. ตัวเงินรับที่ธนาคารเรียกเก็บเงินได้แล้วโอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารให้แล้ว แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 14,125.80 บาท
7. ธนาคารนำเช็คของผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ 1,350 บาท
8. เช็คส่งจ่ายให้เจ้าหนี้ แต่ยังไม่มีการนำไปขึ้นเงิน ดังนี้
 - เลขที่ 352251 จำนวนเงิน 6,6616.50 บาท
 - เลขที่ 352259 จำนวนเงิน 13,825.65 บาท
 - เลขที่ 352278 จำนวนเงิน 3,963.00 บาท

ให้ทำ 4.1 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

- 4.2 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการไปหายอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคาร
- 4.3 รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปในวันที่ 30 กันยายน 25x1

5. เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 25x1 บริษัท เก่งกาจ จำกัด ได้รับใบแจ้งยอดธนาคารที่ธนาคารส่งมาให้มีจำนวน 72,075 บาท แต่ยอดเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการมียอดคงเหลือ 58,830 บาท กิจการได้ทำการตรวจสอบและพบข้อแตกต่าง ดังต่อไปนี้

1. กิจการนำเงินฝากธนาคาร เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 25x1 จำนวน 11,250 บาท แต่ธนาคารยังไม่ได้บันทึกบัญชีให้
2. กิจการจ่ายเช็คซื้อเครื่องใช้สำนักงาน ตามเช็คเลขที่ 498542 จำนวน 6,500 บาท แต่พนักงานบันทึกบัญชีเป็น 5,600 บาท
3. กิจการส่งจ่ายเช็คชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 25x1 แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำไปขึ้นเงินจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้
 - เช็คเลขที่ 498567 จำนวน 9,450 บาท
 - เช็คเลขที่ 498568 จำนวน 6,420 บาท
4. กิจการส่งจ่ายเช็คเลขที่ 498565 ชำระหนี้จำนวน 7,500 บาท และธนาคารตัดจากบัญชีเพียง 5,700 บาท
5. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตัวให้กิจการ ในวันที่ 25 ตุลาคม 25x1 และบันทึกฝากในบัญชีเงินฝากธนาคารให้กิจการ 15,600 บาท (มูลค่าในตัว 15,000 บาท ดอกเบี้ยตามตัว 750 บาท และหักค่าธรรมเนียมธนาคารในการเรียกเก็บเงิน 150 บาท)
6. ธนาคารคิดดอกเบี้ยจากการเบิกเงินเกินบัญชี 675 บาท โดยหักจากบัญชีของกิจการ

7. เชื้อของกิจการอื่นธนาคารนำมาหักบัญชีของกิจการ จำนวน 7,200 บาท

ให้ทำ 5.1 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

5.2 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามธนาคารใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

5.3 รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ในวันที่ 31 ตุลาคม 25X1

6. เมื่อวันที่ 31 มกราคม 25x1 ร้านพรชัยพาณิชย์ได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร แจ้งว่ามียอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร จำนวน 71,250 บาท แต่ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ มีจำนวน 48,105 บาท กิจการได้ทำการตรวจสอบและพบข้อแตกต่างดังต่อไปนี้

1. กิจการมีเช็คขาดความเชื่อถือ 26,250 บาท
2. ธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี จำนวน 795 บาท กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี
3. กิจการมีเงินฝากระหว่างทาง จำนวน 52,500 บาท
4. ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมการโอนเงิน จำนวน 225 บาท
5. พนักงานบัญชีได้ส่งจ่ายเช็คให้ผู้รักษาเงินสดย่อยที่มาขอเบิกเมื่อวันที่ 31 มกราคม 25x1 จำนวน 2,625 บาท แต่ผู้รักษาเงินสดยังไม่ได้นำไปเบิกเงินจากธนาคาร
6. กิจการมีเช็คค้างจ่าย จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

เลขที่ 314251 จำนวน 18,000 บาท

เลขที่ 314285 จำนวน 36,000 บาท

ให้ทำ 6.1 งบกระทบยอดเงินเกินบัญชีธนาคาร วิธีหายอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง ทั้ง 2 วิธี

6.2 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

7. เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 25x1 จำนวนร้านมงคลการค้า มียอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารตามใบแจ้งยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวน 30,000 บาท แต่ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการ มีจำนวน 17,280 บาท ได้ตรวจสอบพบข้อแตกต่างดังต่อไปนี้

1. กิจการนำเงินฝากธนาคารแต่ธนาคารยังไม่นำเข้าบัญชีให้ จำนวน 48,000 บาท
2. เช็คที่กิจการส่งจ่ายแล้วแต่ผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงิน มี 2 ฉบับ ดังนี้
เช็คเลขที่ 6431 จำนวน 8,400 บาท
เช็คเลขที่ 6439 จำนวน 40,200 บาท
3. เช็คที่ถูกค้าชำระหนี้ผ่านธนาคาร ธนาคารคืนมาเพราะเก็บเงินไม่ได้ แต่กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 12,000 บาท
4. ธนาคารหักค่าธรรมเนียม 600 บาท กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี
5. ธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี 720 บาท กิจการยังได้บันทึกบัญชี

ให้ทำ 7.1 งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร วิธีหายอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง ทั้ง 2 วิธี

7.2 บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

8. ต่อไปนี้เป็นบัญชีเงินฝากธนาคารในสมุดบัญชีของกิจการ ร้านรวยล้านฟ้า ในระหว่างเดือนมีนาคม 25x1

นำฝากธนาคาร		เช็คส่งจ่าย	
25x1		25x1	
มี.ค. 1 ยอดยกมา	21,360.00	เช็คเลขที่ 7012	3,240.00
3 เงินสด	9,300.00	7013	2,121.00
7 เงินสด	6,750.00	7014	4,527.00
12 เงินสด	3,225.00	7015	9,150.00
13 เช็คธนาคารอื่น	10,650.00	7016	26,100.00
16 เช็คธนาคารเดียวกัน	9,810.00	7017	3,600.00
20 เงินสด	13,500.00	7018	1,717.50
21 เงินสด	5,085.00	7019	14,475.00
25 ตัวเงินธนาคารอื่น	4,380.00		
31 เช็คธนาคารอื่น	18,600.00		
รวม	<u>102,660.00</u>	รวม	<u>64,930.50</u>

ปรากฏว่า มีเช็คที่เจ้าหนี้ยังไม่นำมาขึ้นเงินรวม 4 ฉบับ คือ เลขที่ 7013, 7016, 7018 และ 7019
กิจการตรวจสอบแล้วถือว่ารายการที่ปรากฏในใบแจ้งยอดธนาคารนั้นถูกต้อง

ใบแจ้งยอดของธนาคาร แสดงเงินฝากธนาคาร จำนวน 86,789.82 บาท

- มีตัวเงินและเช็คที่ธนาคารยังไม่เครดิตบัญชีให้ เนื่องจากอยู่ระหว่างการเรียกเก็บเงิน คือ
วันที่ 25 มีนาคม 25x1 ตัวเงิน จำนวน 4,380 บาท
วันที่ 31 มีนาคม 25x1 เช็คธนาคารอื่น 18,600 บาท
- ค่าธรรมเนียมธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็ค 180 บาท
- เช็คเลขที่ 7015 ตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารแสดงยอด 9,000 บาท ซึ่งเจ้าหน้าที่การเงิน
ยอมรับว่าเขียนเช็คสูงไป 150 บาท
- ในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร มียอดเช็ค 1 ฉบับ คือ เลขที่ 2415 เป็นเช็คที่กิจการนำฝากเมื่อ
วันที่ 13 มีนาคม 25x1 จำนวน 10,650 บาท ธนาคารคืนกลับมาเนื่องจากเก็บเงินไม่ได้
- ธนาคารนำเช็คของร้านรวยร้อยล้าน มาหักบัญชีของกิจการ 3,750 บาท
- ค่าธรรมเนียมธนาคารจากการซื้อตรา 2 ฉบับ ๆ ละ 60 บาท
- ธนาคารหักค่าโทรศัพท์ 1,215 บาท ค่าน้ำ 375 บาท ค่าไฟฟ้า 2,193.18 บาท
เช็คทุกฉบับเป็นเช็คจ่ายให้เจ้าหนี้ในการชำระหนี้ค่าสินค้า ทางกิจการบันทึกบัญชีแล้วทุกฉบับ

ให้ทำ 8.1 จบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

8.2 จบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอด

ธนาคารไปหายอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

8.3 รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ในวันที่ 31 มกราคม 25x1

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. แบบรายงานจากธนาคารที่ส่งมาให้กิจการเพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทเงิน

ฝากกระแสรายวันของกิจการ คือข้อใด

- ก. Bank Statement
- ข. Bank Overdrafts
- ค. Bank service charge สแกนเพื่อทำแบบทดสอบ
- ง. Bank Reconciliation Statement

2. เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคารในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝาก

ธนาคารแล้วแต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากให้กิจการ คือข้อใด

- ก. เช็คคืน
- ข. เช็คค้างจ่าย
- ค. เงินฝากระหว่างทาง
- ง. เช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ

3. Bill collection หมายถึงข้อใด

- ก. เงินฝากระหว่างทาง
- ข. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
- ค. เช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ
- ง. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน

4. เช็คที่กิจการส่งจ่ายแล้วแล้วแต่ผู้รับเงินยังไม่นำไปขึ้นเงิน ข้อใดถูกต้องในการจัดทำงบกระทบยอด

เงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

- ก. หัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ
- ข. บวก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ
- ค. หักเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร
- ง. บวก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

5. เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ปรากฏว่าธนาคารเก็บเงินไม่ได้จึงลดยอด

บัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ ข้อใดถูกต้องในการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอด

คงเหลือที่ถูกต้อง

- ก. หัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ
- ข. บวก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ
- ค. หัก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร
- ง. บวก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

6. รายการใดต่อไปนี้นำไปหัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ ถ้าทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

- ก. เงินฝากระหว่างทาง เช็คค้างจ่าย
- ข. เช็คคืน เช็คนำฝากที่กิจการบันทึกสูงไป
- ค. ตัวเงินรับ เช็คนำฝากที่กิจการบันทึกต่ำไป
- ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร บันทึกการจ่ายเช็คสูงไป

7. เช็คที่ธนาคารคืนมาให้กิจการเพราะเรียกเก็บไม่ได้ จำนวน 8,900 บาท กิจการจะทำการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไรให้ถูกต้องตามหลักการบัญชี

- ก. เดบิต เช็คคืน 8,900 บาท เครดิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท
- ข. เดบิต ลูกหนี้ 8,900 บาท เครดิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท
- ค. เดบิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท เครดิต เช็คคืน 8,900 บาท
- ง. เดบิต ลูกหนี้ 8,900 บาท เครดิต เช็คคืน 8,900 บาท

8. รายการใดต่อไปนี้นำมาหักเงินเบิกเกินบัญชีลดลง

- ก. เช็คคืน
- ข. เช็คค้างจ่าย
- ค. ค่าธรรมเนียม
- ง. เงินฝากระหว่างทาง

9. ข้อใดต่อไปนี้ เมื่อจัดทำงบพิสูจนยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดจากธนาคารไปยังกิจการ ในกรณีที่หักเงินฝากธนาคาร

- ก. เงินฝากระหว่างทาง, เช็คคืน
- ข. เช็คค้างจ่าย, ตัวเงินรับและดอกเบี้ยรับ
- ค. ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชีของกิจการ, เช็คคืน
- ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร, ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ

10. ข้อใดต่อไปนี้ เมื่อจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดจากกิจการไปหาธนาคาร ในกรณีที่**บวก**เงินฝากธนาคาร

- ก. เงินฝากระหว่างทาง, เช็คคืน
- ข. เช็คค้างจ่าย, ตัวเงินรับและดอกเบี้ยรับ
- ค. ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชีของกิจการ, เช็คคืน
- ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร, กิจการบันทึกบัญชีการจ่ายเช็คสูงไป

7. เอกสารอ้างอิง

- 7.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทับยอตนาคารและบัพฐศึเตียว อาจารย์กนกเพิม ชันโคกกรวด
ศุนย์หนังสือเมืองไทย
- 7.2 สื่อ Canva เรื่องการกระทับยอตนาคาร
- 7.3 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง งบพิสุจน์ยอตนาคาร ง่ายกว่าพิสุจน์รักแท้ : เรียนบัพฐศึกับครุฑชาร์ด
<https://youtu.be/OMEpPpxiaKw?si=LPLis-eOuvaroWJ>

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

เฉลยแบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงบอกความหมายของใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ตอบ ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) คือ แบบรายงานจากธนาคารที่ส่งมาให้กิจการ เพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทเงินฝากกระแสรายวันของกิจการในแต่ละเดือนเกี่ยวกับยอดคงเหลือยกมา รายการฝากเงิน รายการถอนเงิน รายการเช็คคืน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงยอดคงเหลือในวันสิ้นเดือนในใบแจ้งยอดธนาคารไว้ด้วย

2. จงบอกสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อแตกต่างระหว่างใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารและสมุดบัญชีของกิจการ

ตอบ 1. สาเหตุที่เกิดจากกิจการบันทึกรายการเพิ่มยอดหรือลดยอดเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว รายการที่กิจการบันทึกเพิ่มยอดเงินฝากธนาคารหรือลดยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

1) เงินฝากระหว่างทาง (Deposit in Transit) คือ เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคาร ในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารให้ เนื่องจากธนาคารเข้าบัญชีให้ไม่ทันหรือรอการ Clearing อยู่ ซึ่งธนาคารจะบันทึกบัญชีให้ในวันถัดไป ทำให้ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการมียอดสูงกว่ายอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

2) เช็คค้างจ่าย (Outstanding Checks) คือ เช็คที่กิจการได้สั่งจ่ายให้กับเจ้าหนี้ และได้บันทึกหักจากสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำเช็คนี้ไปขึ้นเงินกับธนาคาร ธนาคารจึงยังไม่ได้หักบัญชีเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการมียอดต่ำกว่ายอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดของธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องลดยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

2. สาเหตุที่เกิดจากธนาคารบันทึกรายการเพิ่มยอดหรือลดยอดเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียวและธนาคารยังไม่ได้แจ้งให้กิจการทราบ

1) รายการที่ธนาคารบันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

ก. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน (Bill collection) ให้กิจการได้ และบันทึกเพิ่มยอดในบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทกระแสรายวันแล้วแต่กิจการยังไม่ทราบ

ข. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร (Interest on Deposits) ซึ่งเป็นดอกเบี้ยรับของกิจการ

กล่าวคือ กิจการมียอดเงินฝากอยู่ที่ธนาคาร เมื่อธนาคารคิดดอกเบี้ยให้แก่กิจการ ธนาคารจะเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากของกิจการแต่กิจการยังไม่ทราบ

กรณี ก และ ข ดังกล่าว ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการต่ำกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

2) รายการที่ธนาคารบันทึกลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารเพียงฝ่ายเดียว ได้แก่

ก. ค่าธรรมเนียมธนาคาร (Bank service charge) คือ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่ธนาคารคิดจากกิจการ เช่น ค่าธรรมเนียมในการเรียกเก็บเงิน ค่าธรรมเนียมในการโอนเงิน เป็นต้น เมื่อธนาคารคิดค่าธรรมเนียมก็จะหักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการโดยไม่ได้แจ้งให้กิจการทราบ ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ข. เช็คคืน หรือเช็คขาดความเชื่อถือ (Returned checks) คือ เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว โดยที่กิจการและธนาคารได้บันทึกเพิ่มยอดในบัญชีเงินฝากธนาคารทั้งสองฝ่ายแล้ว ต่อมาธนาคารได้เรียกเก็บเงินแต่ปรากฏว่าเก็บเงินไม่ได้ ธนาคารจึงลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ และกิจการจะทราบได้ก็ต่อเมื่อได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งยอดธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ค. กิจการให้ธนาคารเป็นผู้จ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แทนกิจการ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น เมื่อเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นธนาคารจะหักบัญชีเงินฝากของกิจการ กิจการจะทราบก็ต่อเมื่อได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ทำให้ยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการสูงกว่ายอดบัญชีเงินฝากตามใบแจ้งธนาคาร เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

3. รายการที่กิจการหรือธนาคารบันทึกรายการผิดพลาด

1) ความผิดพลาดของธนาคาร ได้แก่

ก. ธนาคารเพิ่มยอดเงินฝากให้กิจการ โดยนำเงินฝากของลูกค้ารายอื่นมาเพิ่มบัญชีเงินฝากของกิจการ เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องลดยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ข. ธนาคารนำเช็คของลูกค้ารายอื่นมาหักบัญชีของกิจการ ซึ่งทำให้บัญชีเงินฝากของกิจการต่ำไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องเพิ่มยอดทางด้านใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

2) ความผิดพลาดของกิจการ ได้แก่

ก. กิจการบันทึกรายการจ่ายเช็คในบัญชีเงินฝากธนาคารด้วยจำนวนเงินที่ผิด

- กรณีบันทึกรายการจ่ายเช็คสูงไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

- กรณีบันทึกรายการจ่ายเช็คต่ำไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

ข. กิจการบันทึกรายการรับเช็คในบัญชีเงินฝากธนาคารด้วยจำนวนเงินที่ผิด

- กรณีบันทึกรายการรับเช็คสูงไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการลดยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

- กรณีบันทึกรายการรับเช็คต่ำไป เพื่อให้ยอดสองด้านเท่ากัน ดังนั้นจะต้องทำการเพิ่มยอดทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ

3. วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร มีกี่วิธีอะไรบ้าง

ตอบ การจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Reconciliation Statement) ทำได้ 2 วิธี

1. วิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง
2. วิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง

4. จงบอกความหมายของเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

ตอบ เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร (Bank Overdrafts) หมายถึง กิจการเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันไว้กับทางธนาคาร ซึ่งกิจการได้ทำข้อตกลงระหว่างกิจการกับธนาคารเพื่อขอเบิกเงินจากธนาคารเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ในบัญชี โดยกิจการจะต้องจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารสำหรับส่วนที่เบิกเกินบัญชี

5. วิธีการจัดทำงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร มีกี่วิธีอะไรบ้าง

ตอบ วิธีการจัดทำงบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร มี 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบพิสูจน์ยอดตามปกติ กล่าวคือ รายการที่แสดงเป็นบวกก็ยังคงเป็นบวก ส่วนรายการใดที่เป็นหักก็ยังคงเป็นหักเช่นเดิม เพียงแต่ให้ใส่เครื่องหมายวงเล็บ () ที่จำนวนเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารเท่านั้น แล้วบวก ลบ ตามหลักคณิตศาสตร์ คือ เครื่องหมายเหมือนกันก็จะบวกกัน เครื่องหมายต่างกันก็จะหักออก

วิธีที่ 2 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร จะแตกต่างกัน คือ ข้อแตกต่างใดที่เคยเป็นบวก ในงบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารจะแสดงเป็นหัก ส่วนข้อแตกต่างใดที่เคยแสดงเป็นหัก ในงบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารจะแสดงเป็นบวก

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามี ความหมายตรงกัน

...ช....1. เงินฝากระหว่างทาง	ก. Bank Statement
...จ....2. เชื่ค้ำจ่าย	ข. Adjusted entry
...ฉ....3. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน	ค. Returned checks
...ซ....4. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	ง. Bank Reconciliation Statement
...ญ....5. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	จ. Outstanding Checks
...ก....6. ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร	ฉ. Bill collection
...ณ....7. เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	ช. Deposit in Transit
...ค....8. เชื่ค้ำคืน	ซ. Interest on Deposits
...ง....9. งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร	ณ. Bank Overdrafts
...ข....10. รายการปรับปรุงบัญชี	ญ. Bank service charge

2. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- (✗) 1. ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร คือ แบบรายงานที่กิจการจัดทำขึ้นมาเพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคาร
- (✓) 2. เงินฝากระหว่างทาง คือ เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคารในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารให้
- (✓) 3. เช็คที่กิจการได้ส่งจ่ายให้กับเจ้าหนี้และได้บันทึกหักจากสมุดบัญชีของกิจการแล้ว แต่เจ้าหนี้ยังไม่ได้นำเช็คนี้ไปขึ้นเงินกับธนาคาร คือ **เช็คค้างจ่าย**
- (✗) 4. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินให้กิจการได้และบันทึกเพิ่มยอดในบัญชีธนาคาร แต่กิจการยังไม่ทราบ ดังนั้นกิจการนำรายการนี้มาหักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ
- (✗) 5. ค่าธรรมเนียมธนาคาร คือ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ธนาคารคิดจากกิจการ ในการทำงบทะทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง นำมาบวกบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ
- (✓) 6. เช็คคืน คือ เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ธนาคารเรียกเก็บเงินไม่ได้ ธนาคารจึงลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ
- (✓) 7. วิธีการจัดทำงบทะทบยอดเงินฝากธนาคาร ทำได้ 2 วิธี คือ วิธีหายอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้องกับวิธีกระทบยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือฝ่ายหนึ่งยังอีกฝ่ายหนึ่ง
- (✗) 8. รายการปรับปรุงบัญชียอดเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้น กิจการจะบันทึกบัญชีเงินฝากธนาคารทางด้านเครดิต
- (✗) 9. กิจการทำข้อตกลงกับทางธนาคารว่าจะขอเบิกเงินจากธนาคารเกินกว่าจำนวนเงินฝากที่มีอยู่ในบัญชี ทำได้โดยกิจการต้องเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์
- (✓) 10. การจ่ายค่าใช้จ่ายผ่านทางธนาคาร ในการจัดทำงบทะทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดเงินฝากที่ถูกต้อง หักบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ

เฉลย 3.1 งบทะทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

กิจการ.....			
งบทะทบยอดเงินฝากธนาคาร			
วันที่ 31 กรกฎาคม 25x1			
ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก	102,000	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	87,813
บวก เงินฝากระหว่างทาง	41,250	บวก ตั๋วเงินรับ	31,500
รวม	143,250		119,313
หัก เช็คค้างจ่าย		หัก ค่าธรรมเนียม	513
เลขที่ 11974	6,300		

เลขที่ 11978	4,050		
เลขที่ 11990	14,100	24,450	
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	118,800		ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง 118,800

3.2 งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหายอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

กิจการ.....

งบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 31 กรกฎาคม 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก			102,000
บวก เงินฝากระหว่างทาง		41,250	
ค่าธรรมเนียม		513	41,763
รวม			143,763
หัก เชื่อกันจ่าย			
เลขที่ 11974	6,300		
เลขที่ 11978	4,050		
เลขที่ 11990	14,100	24,450	
ตัวเงินรับ		31,500	55,950
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ			<u>87,813</u>

3.3 รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป ในวันที่ 31 กรกฎาคม 25x1

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ค.	31	เงินฝากธนาคาร ตัวเงินรับ		31,500	-	31,500	-
		บันทึกเรียกเก็บเงินตามตัว					
		ค่าธรรมเนียม		513	-		
		เงินฝากธนาคาร				513	-
		บันทึกค่าธรรมเนียม					

4.1 งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

กิจการ.....

งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 30 กันยายน 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอด	54,675.00	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	30,109.29
บวก เงินฝากระหว่างทาง	37,011.00	บวก ตัวเงินรับ	14,125.80
ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชี	1,350.00	บันทึกจ่ายเช็คสูงไป	135.00
	38,361.00		14,260.80
รวม	93,036.00	รวม	44,370.09
หัก เช็คค้างจ่าย		หัก ค่าธรรมเนียม	781.50
เลขที่ 352251	6,616.50		
เลขที่ 352259	13,825.65		
เลขที่ 352278	3,963.00		
เช็คต่างธนาคาร	25,042.26		
	49,447.41		
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	<u>43,588.59</u>	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	<u>43,588.59</u>

4.2 งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีกระทบบยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการไปหา

ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคาร

กิจการ.....

งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 30 กันยายน 25x1

ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ		30,109.29
บวก ตัวเงินรับ		14,125.80
บันทึกจ่ายเช็คสูงไป		135.00
เช็คค้างจ่าย		
เลขที่ 352251	6,616.50	
เลขที่ 352259	13,825.65	
เลขที่ 352278	3,963.00	24,405.15
เช็คต่างธนาคาร		25,042.26
		63,708.21
รวม		93,817.50
หัก ค่าธรรมเนียม		781.50
เงินฝากระหว่างทาง		37,011.00
ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชี		1,350.00
		39,142.50
ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคาร		<u>54,675.00</u>

4.3 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ก.ย.	30	เงินฝากธนาคาร ตัวเงินรับ บันทึกเรียกเก็บเงินตามตัว		14,125	80	14,125	80
		เงินฝากธนาคาร เจ้าหนี้ บันทึกจ่ายเช็คสูงไป		135	-	135	-
		ค่าธรรมเนียม เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าธรรมเนียม		781	50	781	50

5.1 งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

บริษัท เก่งกาจ จำกัด

งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 31 ตุลาคม 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอด	72,075	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	58,830
บวก เงินฝากระหว่างทาง	11,250	บวก ตัวเงินรับ	15,000
ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชี	7,200	ดอกเบี้ยรับ	750
รวม	90,525	บันทึกจ่ายเช็คสูงไป	1,800
หัก เช็คค้างจ่าย		รวม	76,380
เลขที่ 498567	9,450	หัก บันทึกจ่ายเช็คต่ำไป	900
เลขที่ 498568	6,420	ค่าธรรมเนียม	150
		ดอกเบี้ยจ่าย	675
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	<u>74,655</u>		<u>74,655</u>

5.2 งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีกระทบบยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหา ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

บริษัท เก่งกาจ จำกัด

งบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 31 ตุลาคม 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก			72,075
บวก เงินฝากระหว่างทาง		11,250	
ธนาคารนำเชิคผู้อื่นหักบัญชี		7,200	
บันทึกจ่ายเชิคต่ำไป		900	
ค่าธรรมเนียม		150	
ดอกเบี้ยจ่าย		675	20,175
รวม			92,250
หัก เชิคค้างจ่าย			
เลขที่ 498567	9,450		
เลขที่ 498568	6,420	15,870	
ตัวเงินรับ		15,000	
ดอกเบี้ยรับ		750	
บันทึกจ่ายเชิคสูงไป		1,800	33,420
ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ			<u>58,830</u>

5.3 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ต.ค.	31	เงินฝากธนาคาร		15,750	-		
		ตัวเงินรับ				15,000	-
		ดอกเบี้ยรับ				750	-
		บันทึกเรียกเก็บตามตัวพร้อมดอกเบี้ย					
		เงินฝากธนาคาร		1,800	-		
		เจ้าหนี้				1,800	-
		บันทึกจ่ายเชิคสูงไป					
		เครื่องใช้สำนักงาน		900	-		
		เงินฝากธนาคาร				900	-
		บันทึกจ่ายเชิคต่ำไป					
		ค่าธรรมเนียม		150	-		
		เงินฝากธนาคาร				150	-
		บันทึกค่าธรรมเนียม					
		ดอกเบี้ยจ่าย		675	-		
		เงินฝากธนาคาร				675	-
		บันทึกดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี					

6.1 งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร วิธีหายอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง ทั้ง 2 วิธี
วิธีที่ 1 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดตามปกติ

ร้านพรชัยพาณิชย์

งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 31 มกราคม 25x1

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอด	(71,250)	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีกิจการ	(48,105)
บวก เงินฝากระหว่างทาง	52,500	หัก เชื้อคืบ	26,250
รวม	(18,750)	ดอกเบี้ยจ่าย	795
หัก เชื้อคืบจ่าย		ค่าธรรมเนียม	225
เลขที่	2,625		27,270
เลขที่ 314251	18,000		
เลขที่ 314285	36,000		
	56,625		
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	(75,375)		(75,375)

วิธีที่ 2 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

ร้านพรชัยพาณิชย์

งบพิสูจน์ยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 31 มกราคม 25x1

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอด	71,250	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีกิจการ	48,105
บวก เชื้อคืบจ่าย		บวก เชื้อคืบ	26,250
เลขที่	2,625	ดอกเบี้ยจ่าย	795
เลขที่ 314251	18,000	ค่าธรรมเนียม	225
เลขที่ 314285	36,000		27,270
	56,625		
รวม	127,875		
หัก เงินฝากระหว่างทาง	52,500		
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	75,375	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	75,375

6.2 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	31	ลูกหนี้ เงินฝากธนาคาร บันทึกเช็คขาดความเชื่อถือ		26,250	-	26,250	-
		ดอกเบี้ยจ่าย เงินฝากธนาคาร บันทึกดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี		795	-	795	-
		ค่าธรรมเนียม เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าธรรมเนียม		225	-	225	-

ข้อ 7 . 1. งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร วิธีหายอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง ทั้ง 2 วิธี

วิธีที่ 1 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบยอดตามปกติ

ร้านมงคลการค้า

งบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 31 สิงหาคม 25x1

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอด	(30,000)	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีกิจการ	(17,280)
บวก เงินฝากระหว่างทาง	48,000	หัก เช็คคืน	12,000
รวม	18,000	ค่าธรรมเนียม	600
หัก เช็คค้างจ่าย		ดอกเบี้ยจ่าย	720
เลขที่ 6431	8,400		
เลขที่ 6439	40,200		
	48,600		
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	<u>(30,600)</u>	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	<u>(30,600)</u>

วิธีที่ 2 จัดทำเช่นเดียวกันกับงบกระทบบยอดเงินฝากธนาคาร

ร้านมงคลการค้า

งบกระทบบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

วันที่ 31 สิงหาคม 25x1

ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามใบแจ้งยอด	30,000	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีตามสมุดบัญชีกิจการ	17,280
บวก เช็คค้างจ่าย		บวก เช็คคืน	12,000
เลขที่ 6431	8,400	ค่าธรรมเนียม	600
เลขที่ 6439	40,200	ดอกเบี้ยจ่าย	720
รวม	78,600		13,320
หัก เงินฝากระหว่างทาง	48,000		
ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	30,600	ยอดเงินเบิกเกินบัญชีที่ถูกต้อง	30,600

7.2 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	31	ลูกหนี้ เงินฝากธนาคาร บันทึกเช็คคืน		12,000	-	12,000	-
		ค่าธรรมเนียม เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าธรรมเนียม		600	-	600	-
		ดอกเบี้ยจ่าย เงินฝากธนาคาร บันทึกดอกเบี้ยเงินเบิกเกินบัญชี		720	-	720	-

ข้อ 8 ร้านรวยนต์ไฟฟ้า 8.1 งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

ร้านรวยนต์ไฟฟ้า

งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 31 มีนาคม 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอด	86,789.82	ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	37,729.50
บวก ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหัก	3,750.00	บวก ตัวเงินรับ	4,380.00
บัญชีกิจการ			
รวม	90,539.82	ธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็ค	18,600.00
หัก เช็คค้างจ่าย		บันทึกการจ่ายเช็คสูงไป	150.00 23,130.00
เลขที่ 7013	2,121.00	รวม	60,859.50
เลขที่ 7016	26,100.00	หัก เช็คคืน	10,650.00
เลขที่ 7018	1,717.50	ค่าธรรมเนียม	300.00
เลขที่ 7019	14,475.00 44,413.50	ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	3,783.18 14,733.18
ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	46,126.32	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง	46,126.32

3.2 งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร โดยวิธีพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดธนาคารไปหา

ยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

ร้านรวยนต์ไฟฟ้า

งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร

วันที่ 31 มีนาคม 25x1

ยอดเงินฝากตามใบแจ้งยอดเงินฝาก	86,789.82
บวก ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชีกิจการ	3,750.00
เช็คคืน	10,650.00
ค่าธรรมเนียม	300.00
ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า	3,783.18 18,483.18
รวม	105,273.00
หัก เช็คค้างจ่าย	
เลขที่ 7013	2,121.00
เลขที่ 7016	26,100.00
เลขที่ 7018	1,717.50
เลขที่ 7019	14,475.00 44,413.50
ตัวเงินรับ	4,380.00
ธนาคารเรียกเก็บเงินตามเช็ค	18,600.00
บันทึกการจ่ายเช็คสูงไป	150.00 67,543.50
ยอดเงินฝากตามสมุดบัญชีของกิจการ	37,729.50

8.3 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไปของกิจการ

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x1		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
มี.ค.	31	เงินฝากธนาคาร ตัวเงินรับ บันทึกเรียกเก็บเงินตามตัว		4,380	-	4,380	-
		เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ บันทึกเรียกเก็บเงินตามเช็ค		18,600	-	18,600	-
		เงินฝากธนาคาร เจ้าหนี้ บันทึกการจ่ายเช็คสูงไป		150	-	150	-
		ลูกหนี้ เงินฝากธนาคาร บันทึกเช็คคืน		10,650	-	10,650	-
		ค่าธรรมเนียม เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าธรรมเนียม		300	-	300	-
		ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า เงินฝากธนาคาร บันทึกค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า		3,783	-	3,783	-

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. แบบรายงานจากธนาคารที่ส่งมาให้กิจการเพื่อแสดงรายละเอียดในบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทเงินฝากกระแสรายวันของกิจการ คือข้อใด

ก. Bank Statement

ข. Bank Overdrafts

ค. Bank service charge สแกนเพื่อทำแบบทดสอบ

ง. Bank Reconciliation Statement

2. เงินสดหรือเช็คที่กิจการนำฝากธนาคารในวันสิ้นเดือนและกิจการได้บันทึกเพิ่มยอดบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่ธนาคารยังไม่ได้เพิ่มยอดบัญชีเงินฝากให้กิจการ คือข้อใด

ก. เช็คคืน

ข. เช็คค้างจ่าย

ค. เงินฝากระหว่างทาง

ง. เช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ

3. Bill collection หมายถึงข้อใด

ก. เงินฝากระหว่างทาง

ข. ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร

ค. เช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ

ง. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน

4. เช็คที่กิจการส่งจ่ายแล้วแล้วแต่ผู้รับเงินยังไม่นำไปขึ้นเงิน ข้อใดถูกต้องในการจัดทำงบกระทบบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

ก. หัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

ข. บวก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

ค. หักเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ง. บวก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

5. เช็คที่กิจการได้รับมาและได้นำฝากธนาคารเรียบร้อยแล้ว แต่ปรากฏว่าธนาคารเก็บเงินไม่ได้จึงลดยอดบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ ข้อใดถูกต้องในการจัดทำงบกระทบบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

ก. หัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

ข. บวก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ

ค. หัก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

ง. บวก เงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร

6. รายการใดต่อไปนี้ต้องนำไปหัก เงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีของกิจการ ถ้าทำงบทะทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดคงเหลือที่ถูกต้อง

ก. เงินฝากระหว่างทาง เช็คค้างจ่าย

ข. เช็คคืน เช็คนำฝากที่กิจการบันทึกสูงไป

ค. ตัวเงินรับ เช็คนำฝากที่กิจการบันทึกต่ำไป

ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร บันทึกการจ่ายเช็คสูงไป

7. เช็คที่ธนาคารคืนมาให้กิจการเพราะเรียกเก็บไม่ได้ จำนวน 8,900 บาท กิจการจะทำการบันทึกรายการปรับปรุงบัญชีอย่างไรให้ถูกต้องตามหลักการบัญชี

ก. เดบิต เช็คคืน 8,900 บาท เครดิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท

ข. เดบิต ลูกหนี้ 8,900 บาท เครดิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท

ค. เดบิต เงินฝากธนาคาร 8,900 บาท เครดิต เช็คคืน 8,900 บาท

ง. เดบิต ลูกหนี้ 8,900 บาท เครดิต เช็คคืน 8,900 บาท

8. รายการใดต่อไปนี้ทำให้เงินเบิกเกินบัญชีลดลง

ก. เช็คคืน

ข. เช็คค้างจ่าย

ค. ค่าธรรมเนียม

ง. เงินฝากระหว่างทาง

9. ข้อใดต่อไปนี้ เมื่อจัดทำบัญชีงบทะทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดจากธนาคารไปยังกิจการ ในกรณีที่หักเงินฝากธนาคาร

ก. เงินฝากระหว่างทาง, เช็คคืน

ข. เช็คค้างจ่าย, ตัวเงินรับและดอกเบี้ยรับ

ค. ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชีของกิจการ, เช็คคืน

ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร, ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชีของกิจการ

10. ข้อใดต่อไปนี้ เมื่อจัดทำงบทะทบยอดเงินฝากธนาคารวิธีหายอดจากกิจการไปหาธนาคาร ในกรณีที่**บวก**เงินฝากธนาคาร

ก. เงินฝากระหว่างทาง, เช็คคืน

ข. เช็คค้างจ่าย, ตัวเงินรับและดอกเบี้ยรับ

ค. ธนาคารนำเช็คผู้อื่นหักบัญชีของกิจการ, เช็คคืน

ง. ค่าธรรมเนียมธนาคาร, กิจการบันทึกบัญชีการจ่ายเช็คสูงไป

	ใบงานที่ 1	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาการและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 1-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานกระหนดยอดเงินฝากธนาการ	ทฤษฎี.....6.....ชม. ปฏิบัติ.....6.....ชม.
ชื่อเรื่อง/งานกระหนดยอดเงินฝากธนาการ		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำกระหนดยอดเงินฝากธนาการ ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ 01032 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำกระหนดยอดเงินฝากธนาการ

สมรรถนะย่อย 010321 ทำกระหนดยอดเงินฝากธนาการ

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน

1. ระบุสาเหตุที่ทำให้ยอดคงเหลือมีความแตกต่างกันให้ถูกต้อง
2. ทำกระหนดยอดเงินฝากธนาการให้ถูกต้อง
3. บันทึกรายการปรับปรุงที่จำเป็นให้ถูกต้อง

2) วิธีประเมิน ข้อสอบข้อเขียน

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการการจัดทำกระหนดยอดเงินฝากธนาการและงบกระหนดยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาการ

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบกระหนดยอดเงินฝากธนาการ โดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย สาเหตุ วิธีการเกี่ยวกับการกระหนดยอดเงินฝากธนาการได้

4.2 เขียน คำนวน ลำดับขั้นตอนของการกระหนดยอดเงินฝากธนาการ

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการกระหนดยอดเงินฝากธนาการได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการกระหนดยอดเงินฝากธนาการ มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

5.1เครื่องคอมพิวเตอร์.....

- 5.2เครื่อง Projector.....
- 5.3กระดานปฐพี.....
- 5.4ปากกาสีดราม้า.....

6. คำแนะนำ/ข้อควรระวัง

-

7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ใบงานที่ 1

ชื่อเรื่อง “การกระทบยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Reconciliation)”

เวลา 60 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและความสำคัญของการกระทบยอดเงินฝากธนาคาร
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดทำรายการกระทบยอดเงินฝากได้ถูกต้อง
3. เพื่อฝึกการเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารกับสมุดเงินฝากของกิจการ

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
2. กระดาษคำตอบ กลุ่มละ 2-3 แผ่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขานุการ กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกระดานที่จัดให้
3. สมาชิกในกลุ่มเสนอความคิดเห็นรายการที่แตกต่างกัน
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันจัดทำตารางกระทบยอดเงินฝากธนาคารให้ถูกต้อง
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดเห็นรายการที่แตกต่างกัน
6. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมอธิบายสาเหตุของความแตกต่าง
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลกลุ่มอื่น ๆ

8. สรุปและวิจารณ์ผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และเสนอแนะงานกลุ่ม

9. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระหายอดเงินธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย

10.2 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง กระหายอดบัญชีคืออะไร ? เราต้องรู้อะไรบ้าง | ปิดงบการเงินให้ถูกต้อง นักบัญชีต้องรู้อะไรบ้าง EP.11

<https://youtu.be/NUnYarqK3g0?si=ohLnaJth4X0LC7ND>

	ใบกิจกรรมที่ 1	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดียว	สอนครั้งที่ 1-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานการจัดการและวางแผนทางการเงิน	ทฤษฎี 3 ชม. ปฏิบัติ 6 ชม.
ชื่อเรื่อง/งานการจัดการและวางแผนทางการเงิน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ 01032 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

สมรรถนะย่อย 010321 ทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน

1. ระบุสาเหตุที่ทำให้ยอดคงเหลือมีความแตกต่างกันให้ถูกต้อง
2. ทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารให้ถูกต้อง
3. บันทึกรายการปรับปรุงที่จำเป็นให้ถูกต้อง

2) วิธีประเมิน ข้อสอบข้อเขียน

- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคารและงบกระทบยอดเงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร โดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

- 4.1 อธิบายความหมาย สาเหตุ วิธีการเกี่ยวกับการกระทบยอดเงินฝากธนาคารได้
- 4.2 เขียน คำนวณ ลำตามขั้นตอนของการงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร
- 4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการกระทบยอดเงินฝากธนาคารได้
- 4.4 ใช้ประโยชน์จากการกระทบยอดเงินฝากธนาคาร มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

5.1เครื่องคอมพิวเตอร์.....

5.2เครื่อง Projector.....

6. ขั้นตอนการทำกิจกรรม

ให้นักเรียนจับคู่ศึกษาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายและวิธีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเบิกเกินบัญชีธนาคาร

7. สรุปและอภิปราย

ครูและนักเรียน ช่วยกันสรุปเนื้อหา

8. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกรวด
ศูนย์หนังสือเมืองไทย

	แผนการจัดการเรียนรู้		หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว		สอนครั้งที่ 4-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว		ทฤษฎี.....4.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว		ปฏิบัติ.....4.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย และหลักการเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.2 เขียน คำนวณ และทำตามขั้นตอนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. สารการเรียนรู้

5.1 งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว

5.1.1 งานระบบบัญชีเดี่ยว

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
1. ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งการวัดผลและประเมินผล	1. ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน บทเรียนที่ 2	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับ ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร ระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้สื่อ PowerPoint และวิดีโอ	3. ผู้เรียนฟังและชม พร้อมจดบันทึก
4. ผู้สอนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ผู้สอนถามว่า เกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว บัญชีคู่ นักเรียนรู้ข้อแตกต่างหรือไม่	4. ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นสนทนากับครู ระบบบัญชีเดี่ยว ระบบบัญชีคู่ นักเรียนรู้ข้อแตกต่างหรือไม่
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 2	5. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 2
6. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในกิจกรรมและใบงาน บทเรียนที่ 2	6. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรม และใบงาน บทเรียนที่ 2
7. ผู้สอนตรวจใบงานและเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับงานที่นักเรียนทำ	7. ผู้เรียนร่วมกันกับเพื่อนเสนอความเห็นตามคำแนะนำจากครู
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำการแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และให้ผู้เรียนสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน	8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน
9. ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามที่ได้ระบุไว้ในท้ายบทเรียน	9. ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
10. ผู้สอนสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป	10. ผู้เรียนฟังและนำไปพัฒนาในบทเรียนต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดียว (อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด) สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

7.2 สื่อโสตทัศน

- PowerPoint บทเรียนที่ 2
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- เครื่อง Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- วิดีโอช่อง YouTube ที่สอดคล้องกับบทเรียนที่ 2
- Google Site
- Google Forms

7.4 สื่ออื่น ๆ

- หนังสือประกอบและเว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- การเช็คชื่อเข้าเรียนของผู้เรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน
- กิจกรรมประจำบทเรียน
- ใบงานประจำบทเรียน

9. การวัดและประเมินผล

9.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

- 1) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) ตรวจแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

9.2 วิธีการประเมิน

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
- 3) แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน

9.3 เครื่องมือประเมิน

- 1) ใบชี้รายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

	ใบความรู้ที่ 1	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 4-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี 4.....ชม. ปฏิบัติ 4.....ชม.
	ชื่อเรื่อง งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย และหลักการเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.2 เขียน คำวณ และทำตามขั้นตอนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เนื้อหาสาระ

5.1 งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว

ระบบบัญชีที่ใช้บันทึกบัญชีตามหลักการบัญชี คือ ระบบบัญชีคู่ เป็นการบันทึกบัญชีสองด้าน ได้แก่ด้านเดบิต และด้านเครดิต ที่จำนวนที่เท่ากันทั้งสองด้าน ทำการทดสอบความถูกต้องได้โดยการจัดทำงบทดลอง แต่บางครั้งกิจการที่มี ขนาดเล็ก มีรายการค้าแต่ละวันจำนวนไม่มากและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ซึ่งเจ้าของกิจการสามารถจดบันทึกรายการค้า

ด้วยตนเอง โดยบันทึกบางรายการที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น ทำให้การบันทึกบัญชีไม่สมบูรณ์ อย่างไรก็ตามกิจการจะต้องจัดทำงบการเงินในวันสิ้นงวดบัญชีดังนั้น จึงให้นักบัญชีเป็นผู้รวบรวมหาข้อมูลในวันสิ้นงวดบัญชีระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ตามหลักบัญชีเรียกว่า “ระบบบัญชีเดี่ยว” จากสาเหตุใด เมื่อทราบสาเหตุแล้วกิจการจะจัดทำงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร และจัดทำรายการปรับปรุงบัญชีในกรณีที่กิจการดำเนินการผิดพลาด

5.1.1 งานระบบบัญชีเดี่ยว

ความหมายและลักษณะของระบบบัญชีเดี่ยว

ระบบบัญชีเดี่ยว (Single Entry System) หมายถึง ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป โดยจะมีการบันทึกบัญชีเฉพาะรายการบัญชีที่กิจการเห็นว่าสำคัญและจำเป็นเท่านั้น ได้แก่ สมุดเงินสดและบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้ บางกิจการอาจจะมีบัญชีทุน บัญชีถอนใช้ส่วนตัว และบัญชีสินทรัพย์บางประเภท แต่ไม่มีบัญชีรายได้และค่าใช้จ่าย ดังนั้น จึงต้องคำนวณรายได้และค่าใช้จ่าย สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินจะได้มาจากการตรวจสอบถ่วง และดูหลักฐาน

ระบบบัญชีเดี่ยว เหมาะสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีกิจการขนาดเล็ก ซึ่งมีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และกฎหมายมิได้กำหนดให้กิจการประเภทนี้ต้องบันทึกตามระบบบัญชีคู่ เจ้าของกิจการไม่ต้องการความยุ่งยากในการจดบันทึก รวมถึงขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการจัดทำบัญชีเนื่องจากกิจการมีเงินทุนน้อย เจ้าของกิจการจึงทำหน้าที่บันทึกบัญชีเอง โดยจะทำการบันทึกรายการที่ให้ความสำคัญบางรายการ เช่น รายการรับจ่ายเงินสดหรือรายการที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อเท่านั้น กล่าวคือ บางรายการก็จะบันทึกตามระบบบัญชีคู่ บางรายการจะบันทึกทางด้านเดบิตหรือด้านเครดิตไว้เพียงด้านเดียว บางรายการไม่บันทึกบัญชีได้เลย แต่กิจการได้จดบันทึกความทรงจำไว้ จึงทำให้การบันทึกรายการในบัญชีต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน

ระบบบัญชีเดี่ยว

**เหมาะสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียว
ที่มีกิจการขนาดเล็ก**

สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดียว มีดังนี้

1. สมุดเงินสด

สมุดเงินสด (Cash Journal) เป็นสมุดที่ใช้สำหรับบันทึกรายการรับ-จ่ายเงินประจำวันตลอดจนแสดงยอดคงเหลือของเงินสด ซึ่งทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่ากิจการมีรายได้และค่าใช้จ่ายประเภทใดที่เกิดขึ้นบ้าง

2. สมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป (General Journal) เป็นสมุดรายการขั้นต้นใช้สำหรับการบันทึกรายการค้าต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเงินสด หรือไม่สามารถบันทึกในสมุดเงินสดได้ กล่าวคือจะใช้สำหรับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อการขายสินค้าที่เป็นเงินเชื่อ และการซื้อสินทรัพย์ที่เป็นเงินเชื่อ เป็นต้น

3. สมุดแยกประเภททั่วไป

สมุดแยกประเภททั่วไป (General Ledger) เป็นสมุดที่ใช้สำหรับรวบรวมการบันทึกการค้าที่เกิดขึ้นไว้เป็นหมวดหมู่ ต่อจากการบันทึกไว้ในสมุดรายวันทั่วไป สำหรับระบบบัญชีเดียวนั้นจะเปิดบัญชีขึ้นบางบัญชีที่เจ้าของกิจการต้องการทราบข้อมูล หรือบางบัญชีที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานเท่านั้นซึ่งบัญชีที่บันทึกถูกต้องตามระบบบัญชีคู่ ได้แก่ บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้ บัญชีทุน บัญชีถอนใช้ส่วนตัว บัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ เป็นต้น อาจจัดทำในรูปของทะเบียนสินทรัพย์ เพื่อทราบข้อมูลของสินทรัพย์ที่มีอยู่ และบางบัญชีจะบันทึกเพียงความทรงจำเท่านั้น สำหรับบัญชีรายได้และบัญชีค่าใช้จ่าย ระบบบัญชีเดียวจะไม่เปิดบัญชีนี้

การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดียว

เนื่องจากเจ้าของกิจการจะเป็นผู้บันทึกบัญชีเองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้บันทึกบัญชีไม่ครบถ้วนทั้งด้านเดบิตและด้านเครดิต เจ้าของกิจการจะทำการบันทึกเฉพาะในส่วนที่กิจการเห็นว่าสำคัญ บางรายการเพียงเป็นการบันทึกความทรงจำ หรืออาจจะเก็บเอกสารที่ได้มาไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ในกรณีที่มีการรับจ่ายเงินสด จะบันทึกการค้าในสมุดเงินสด สำหรับการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จะเปิดบัญชีลูกหนี้และบัญชีเจ้าหนี้เป็นรายตัว หรืออาจจะเก็บเอกสารเป็นหลักฐานในการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ส่วนบัญชีรายได้และบัญชีค่าใช้จ่ายจะไม่มีบันทึกบัญชี เมื่อสิ้นงวดบัญชีจะจัดทำงบการเงิน โดยนำตัวเลขมาจากบัญชีเงินสด และจากข้อมูลที่เจ้าของกิจการได้บันทึกความทรงจำกับเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นหลักฐานไว้

งบฐานะการเงินของกิจการ

งบฐานะการเงินของกิจการ (Statement of Financial Position) หมายถึง งบที่แสดงถึงฐานะทางการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชี ซึ่งประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นตามระบบบัญชีคู่ ซึ่งกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยว ไม่ได้จัดบันทึกรายการสินทรัพย์และหนี้สินในระหว่างงวด ดังนั้นจึงดำเนินการหาข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน โดยการสำรวจ สอบถามจากเจ้าของกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และดูเอกสารหลักฐานประกอบ ดังแสดงในตารางที่ 2.1

งบฐานะการเงินของกิจการ

งบฐานะการเงินของกิจการ (STATEMENT OF FINANCIAL POSITION) หมายถึง งบที่แสดงถึงฐานะทางการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชี ซึ่งประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นตามระบบบัญชีคู่ ซึ่งกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยว ไม่ได้จัดบันทึกรายการสินทรัพย์และหนี้สินในระหว่างงวด ดังนั้น จึงดำเนินการหาข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน โดยการสำรวจ สอบถามจากเจ้าของกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และดูเอกสารหลักฐานประกอบ ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงวิธีการสำรวจ สอบถามและเอกสารหลักฐานประกอบ

ชื่อบัญชี	วิธีการดำเนินการ
เงินสดในมือ (Cash on Hand)	● ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริง ได้แก่ ธนบัตร เหรียญ ตราฟั ธนาณัติหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด
เงินฝากธนาคาร (Cash in Bank)	● ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร
ตัวเงินรับ (Notes Receivable)	● ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ
ลูกหนี้ (Accounts Receivable)	● รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน
สินค้าคงเหลือ (Inventory)	● ตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ
วัสดุสำนักงาน (Supplies)	● ตรวจสอบและตีราคาในวันจัดทำงบฐานะการเงิน
รายได้ค้างรับ (Accrued Income)	● สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงิน จากสมุดเงินสด
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)	● สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด และสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า

ตารางที่ 2.1 (ต่อ) แสดงวิธีการสำรวจ สอบถามและเอกสารหลักฐานประกอบ

ข้อบัญญัติ	วิธีการดำเนินการ
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (Property, Plant and Equipment)	สอบถามจากเจ้าของกิจการ สํารวจจากทะเบียนสินทรัพย์ หรือเอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด
ค่าเสื่อมราคาสะสม (Accumulated Depreciation)	คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์
เจ้าหนี้ (Accounts Payable)	รวบรวมข้อมูลจากยอดในใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามา แต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน
ตั๋วเงินจ่าย (Notes Payable)	ตรวจสอบจากสำเนาตั๋วเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด
รายได้รับล่วงหน้า (Prepaid Income)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
หนี้สินระยะยาว (Long Term Liabilities)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้
ทุน (Owner's Equity)	คำนวณจากผลต่างระหว่างสินทรัพย์ทั้งสิ้นและหนี้สินทั้งสิ้น ในวันที่จัดทำฐานะการเงิน

ตัวอย่างที่ 2.1 การจัดทำฐานะการเงิน

ร้านเดี่ยวมีอึ้ง

งฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด		39,000
ลูกหนี้	136,305	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>4,377</u>	131,928
สินค้าคงเหลือ		35,100
วัสดุสำนักงาน		10,500
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า		<u>2,400</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน ①		218,928

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

เครื่องใช้สำนักงาน	45,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>15,750</u>	29,250
เครื่องตกแต่ง	24,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องตกแต่ง	<u>7,425</u>	<u>16,575</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ②		45,825
รวมสินทรัพย์ ① + ②		<u>264,753</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น**หนี้สินหมุนเวียน :**

เจ้าหนี้	9,345
ค่าแรงงานค้างจ่าย	6,150
รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า	<u>6,300</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	21,795

หนี้สินไม่หมุนเวียน :

เงินกู้ 12%	<u>150,000</u>
รวมหนี้สิน ③	171,795

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุน-นายเดี่ยว ④	<u>92,958</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ③ + ④	<u>264,753</u>

ความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดียวกับระบบบัญชีคู่**ตารางที่ 2.2 แสดงความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดียวกับระบบบัญชีคู่**

ระบบบัญชีเดียว	ระบบบัญชีคู่
1. ใช้สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีขนาดเล็ก มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมาย มิได้กำหนดให้มีการจัดทำบัญชี	1. กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็น นิติบุคคลต้องจัดทำบัญชี
2. การบันทึกบัญชีไม่สมบูรณ์ตามหลักบัญชี	2. การบันทึกบัญชีมีความถูกต้องสมบูรณ์ตาม หลักบัญชี
3. การเปิดบัญชีไม่ครบทุกหมวดบัญชี	3. การเปิดบัญชีครบทุกหมวดและแยกประเภท ทั่วไปในแต่ละหมวด
4. ไม่สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการ บันทึกบัญชีในการจัดทำงบทดลอง	4. สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึก บัญชีในการจัดทำงบทดลอง
5. ขาดการควบคุมภายในที่ดีเนื่องจากไม่มีการ ประสานงานและการแบ่งงานของแผนกงาน บัญชี ซึ่งอาจทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย	5. มีระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการประสานงาน และแบ่งงานของแผนกบัญชีเป็นวิธีการป้องกัน การทุจริตทางหนึ่ง

สรุปสาระสำคัญ

ระบบบัญชีเดี่ยว หมายถึง ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป เหมาะสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีกิจการขนาดเล็ก ซึ่งมิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายมิได้กำหนดให้กิจการประเภทนี้ต้องบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยว ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป และสมุดแยกประเภททั่วไป

การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว ส่วนใหญ่เจ้าของกิจการจะเป็นผู้บันทึกบัญชีเอง ทำให้บัญชีไม่ครบถ้วนทั้งด้านเดบิตและด้านเครดิต จะบันทึกเฉพาะส่วนที่กิจการเห็นว่าสำคัญ บางรายการเพียงเป็นการบันทึกความทรงจำ หรือเก็บเอกสารที่ได้มาไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ในกรณีที่มีการรับจ่ายเงินสดจะบันทึกรายการในสมุดเงินสด ส่วนการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะเปิดบัญชีลูกหนี้และบัญชีเจ้าหนี้เป็นรายตัว จะไม่มีการบันทึกบัญชีรายได้และบัญชีค่าใช้จ่าย สิ้นงวดบัญชีจะจัดทำงบการเงินโดยนำตัวเลขจากบัญชีเงินสดและข้อมูลที่เจ้าของกิจการเก็บไว้เป็นหลักฐาน

งบฐานะการเงินของกิจการ หมายถึง งบที่แสดงถึงฐานะทางการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ ตามระบบบัญชีคู่ซึ่งกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยว ไม่ได้จดบันทึกรายการสินทรัพย์และหนี้สินในระหว่างงวด ดังนั้นจึงดำเนินการหาข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน โดยการสำรวจ สอบถามจากเจ้าของกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและดูเอกสารหลักฐานประกอบ

6. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

ตอนที่ 1

จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ระบบบัญชีเดี่ยวหมายถึงอะไรและกิจการมีลักษณะอย่างไร
2. สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยวมีอะไรบ้าง
3. การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยวมีหลักการอย่างไร
4. จงแสดงวิธีการสำรวจ สอบถามและเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อจัดทำฐานะการเงิน
5. จงบอกความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดี่ยวกับระบบบัญชีคู่

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

1. เงินสดในมือ	ก. Property, Plant and Equipment
2. เงินฝากธนาคาร	ข. Inventory
3. ตัวเงินรับ	ค. Long Term Liabilities
4. ลูกหนี้	ง. Cash in Bank
5. สินค้าคงเหลือ	จ. Prepaid Expenses
6. วัสดุสำนักงาน	ฉ. Supplies
7. รายได้รับล่วงหน้า	ช. Accounts Payable
8. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	ซ. Cash on Hand
9. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	ณ. Accounts Receivable
10. ค่าเสื่อมราคาสะสม	ญ. Accrued Income
11. เจ้าหนี้	ฎ. Prepaid Income
12. ตัวเงินจ่าย	ฏ. Accrued Expenses
13. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	ฐ. Notes Receivable
14. รายได้ค้างรับ	ฑ. Notes Payable
15. หนี้สินระยะยาว	ฒ. Accumulated Depreciation

2. ให้นำอักษรข้างล่างนี้เป็นศัพท์บัญชีของหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของมาเติมข้อที่มีวิธีการดำเนินการในการหาบัญชีนั้น ๆ ของกิจการ

ศัพท์บัญชีของหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของ		
A. Cash on Hand	B. Cash in Bank	C. Notes Receivable
D. Accounts Receivable	E. Inventory	F. Supplies
G. Accrued Income	H. Prepaid Expenses	I. Property, Plant and Equipment
J. Accumulated Depreciation	K. Accounts Payable	L. Notes Payable
M. Accrued Expenses	N. Prepaid Income	O. Long Term Liabilities

วิธีการดำเนินการ	
.....	1. คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์
.....	2. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสด
.....	3. ตรวจสอบจากสำเนาตัวเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ
.....	4. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริง ได้แก่ ธนบัตร เหรียญ ธราพท์ ธนาณัติหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด
.....	5. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้
.....	6. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด
.....	7. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน
.....	8. ตรวจสอบและตีราคาในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
.....	9. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด และสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
.....	10. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน
.....	11. สอบถามจากเจ้าของกิจการ สำนักรวจากทะเบียนสินทรัพย์ หรือเอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด
.....	12. ตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ
.....	13. ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร
.....	14. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
.....	15. ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ

3. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- () 1. ระบบบัญชีเดี่ยว หมายถึง ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชี
- () 2. ระบบบัญชีคู่ เหมาะสำหรับการกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีกิจการขนาดเล็ก ซึ่งมีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- () 3. สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยว ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดแยกประเภททั่วไป
- () 4. ระบบบัญชีไม่ได้จัดบันทึกการสินทรัพย์และหนี้สินในระหว่างงวด ดังนั้นจึงดำเนินการหาข้อมูลสินทรัพย์ หนี้สิน โดยการสำรวจ สอบถามจากเจ้าของกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องและดูเอกสารประกอบ
- () 5. บัญชีทุน ในระบบบัญชีเดี่ยวมีวิธีการดำเนินการจัดหาข้อมูลจากการสอบถามจากเจ้าของกิจการ
- () 6. บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม ในระบบบัญชีเดี่ยวมีวิธีการดำเนินการจัดหาข้อมูลจากการสอบถามจากเจ้าของกิจการ
- () 7. ระบบบัญชีคู่ กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำบัญชี
- () 8. ระบบบัญชีคู่ เป็นระบบขาดการควบคุมภายในที่ดีเนื่องจากไม่มีการประสานงานและการแบ่งงานของแผนงานบัญชี ซึ่งอาจทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย
- () 9. ระบบบัญชีเดี่ยว เป็นระบบที่มีการเปิดบัญชีไม่ครบทุกหมวดบัญชี
- () 10. ระบบบัญชีเดี่ยว เป็นระบบบัญชีที่ไม่สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำบทลง

4. จงใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุน
1. คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์			
2. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้			
3. ตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ			
4. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริงเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด			
5. ตรวจสอบจากสำเนาตัวเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ			
6. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด			
7. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสด			
8. ตรวจสอบและตีราคาในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน			
9. คำนวณจากผลต่างระหว่างสินทรัพย์ทั้งสิ้นและหนี้สินทั้งสิ้นในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน			
10. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า			
11. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน			
12. สอบถามจากเจ้าของกิจการ สำนวณจากทะเบียนสินทรัพย์ หรือเอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด			
13. ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ			
14. ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร			
15. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน			
16. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด และสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า			

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ในถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไปคือข้อใด

ก. Single Entry System	ข. Double System
ค. Cost Method	ง. Joint System
2. ระบบบัญชีเดี่ยวเหมาะสำหรับกิจการประเภทใด

ก. จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	ข. ห้างหุ้นส่วนสามัญ จำกัด และบริษัทจำกัด
ค. กฎหมายกำหนดให้กิจการบันทึกตามหลักการบัญชีรับรองทั่วไป	ง. มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายไม่กำหนดให้กิจการบันทึกตามระบบบัญชีคู่
3. ข้อใดเป็นสมุดที่ใช้สำหรับบันทึกรายการรับ-จ่ายเงินประจำวันตลอดจนแสดงยอดคงเหลือ

ก. Cash Journal	ข. General Ledger
ค. General Journal	ง. Statement of Financial Position
4. ระบบบัญชีเดี่ยวจะไม่มีรายการตามข้อใด

ก. บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้	ข. สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป
ค. บัญชีรายได้ และบัญชีค่าใช้จ่าย	ง. สมุดเงินสด สมุดแยกประเภททั่วไป
5. บัญชีใดต่อไปนี้มีวิธีการดำเนินการโดยการรวบรวมข้อมูลจากยอดในใบกำกับสินค้าที่ได้ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน

ก. ลูกหนี้	ข. เจ้าหนี้
ค. เงินสดในมือ	ง. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
6. Notes Payable คือข้อใด

ก. เจ้าหนี้	ข. ลูกหนี้
ค. ตัวเงินรับ	ง. ตัวเงินจ่าย
7. ข้อใดมีวิธีการดำเนินการโดยคำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์

ก. สิ้นค้าคงเหลือ	ข. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
ค. ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	ง. ค่าเสื่อมราคาสะสมอาคารและอุปกรณ์

8. การสอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้คือวิธีการดำเนินการหาบัญชีใด

ก. รายได้รับล่วงหน้า	ข. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
ค. หนี้สินระยะยาว	ง. เจ้าหนี้

9. กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำบัญชีตามข้อใด

ก. ระบบบัญชีคู่	ข. ระบบบัญชีเดี่ยว
ค. ระบบบัญชีต้นทุน	ง. ระบบบัญชีคงค้าง

10. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ระบบบัญชีเดี่ยวมีการเปิดบัญชีครบทุกหมวดและแยกประเภททั่วไปในแต่ละหมวด
- ข. ระบบบัญชีเดี่ยวสามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำงบทดลอง
- ค. ระบบบัญชีเดี่ยวมีระบบการควบคุมภายในที่ดีมีการประสานและแบ่งงานของแผนกบัญชีเป็นวิธีการป้องกันการทุจริตทางหนึ่ง
- ง. ระบบบัญชีเดี่ยวใช้สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีขนาดเล็กก็ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายมิได้กำหนดให้มีการจัดทำบัญชี

7. เอกสารอ้างอิง

- 7.1 หนังสือเรียนวิชา การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย
- 7.2 สื่อ Canva เรื่องการกระหายอดเงินฝากธนาคาร
- 7.3 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง สรุปเนื้อหา ระบบบัญชีเดี่ยว

<https://youtu.be/T7-y3J9gbb4?si=23gVlrJUz6CZVeO>

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

เฉลยแบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ระบบบัญชีเดียวหมายถึงอะไรและกิจการมีลักษณะอย่างไร

ตอบ ระบบบัญชีเดี่ยว (Single Entry System) หมายถึง ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป โดยจะมีการบันทึกบัญชีเฉพาะรายการบัญชีที่กิจการเห็นว่าสำคัญและจำเป็นเท่านั้น ได้แก่ สมุดเงินสดและบัญชีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้ บางกิจการอาจจะมีบัญชีทุน บัญชีถอนใช้ส่วนตัว และบัญชีสินทรัพย์บางประเภท แต่ไม่มีบัญชีรายได้และค่าใช้จ่าย ดังนั้นจึงต้องคำนวณรายได้และค่าใช้จ่าย สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินจะได้มาจากการสำรวจ สอบถาม และดูหลักฐาน

2. สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดียวมีอะไรบ้าง

- ตอบ**
1. สมุดเงินสด
 2. สมุดรายวันทั่วไป
 3. สมุดแยกประเภททั่วไป

3. การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดียวมีหลักการอย่างไร

ตอบ เจ้าของกิจการจะทำการบันทึกเฉพาะในส่วนที่กิจการเห็นว่าสำคัญ บางรายการเพียงเป็นการบันทึกความทรงจำ หรืออาจจะเก็บเอกสารที่ได้มาไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ในกรณีที่มีการรับจ่ายเงินสด จะบันทึกรายการในสมุดเงินสด สำหรับการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จะเปิดบัญชีลูกหนี้และบัญชีเจ้าหนี้เป็นรายตัว หรืออาจจะเก็บเอกสารเป็นหลักฐานในการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ส่วนบัญชีรายได้และบัญชีค่าใช้จ่ายจะไม่มีการบันทึกบัญชี เมื่อสิ้นงวดบัญชีจะจัดทำงบการเงินโดยนำตัวเลขมาจากบัญชีเงินสดและจากข้อมูลที่เจ้าของกิจการได้บันทึกความทรงจำกับเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นหลักฐาน

4. จงแสดงวิธีการสำรวจ สอบถามและเอกสารหลักฐานประกอบเพื่อจัดทำฐานะการเงิน

ตอบ

ชื่อบัญชี	วิธีการดำเนินการ
เงินสดในมือ (Cash on Hand)	• ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริง ได้แก่ ธนบัตร เหรียญ ธราฟท์ ธนาณัติหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด
เงินฝากธนาคาร (Cash in Bank)	• ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร
ตัวเงินรับ (Notes Receivable)	• ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ

ลูกหนี้ (Accounts Receivable)	รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน
สินค้าคงเหลือ (Inventory)	ตรวจนับยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ
วัสดุสำนักงาน (Supplies)	ตรวจนับและตีราคาในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
รายได้ค้างรับ (Accrued Income)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสด
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (Property, Plant and Equipment)	สอบถามจากเจ้าของกิจการ สำรวจจากทะเบียนสินทรัพย์ หรือเอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด
ค่าเสื่อมราคาสะสม (Accumulated Depreciation)	คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์
เจ้าหนี้ (Accounts Payable)	รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน
ตั๋วเงินจ่าย (Notes Payable)	ตรวจสอบจากสำเนาตั๋วเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด
รายได้รับล่วงหน้า (Prepaid Income)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
หนี้สินระยะยาว (Long Term Liabilities)	สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้
ทุน (Owner's Equity)	คำนวณจากผลต่างระหว่างสินทรัพย์ทั้งสิ้นและหนี้สินทั้งสิ้นในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน

5. จงบอกความแตกต่างระหว่างระบบบัญชีเดียวกับระบบบัญชีคู่

ตอบ

ระบบบัญชีเดียว	ระบบบัญชีคู่
1. ใช้สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีขนาดเล็ก มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายมิได้กำหนดให้มีการจัดทำบัญชี	1. กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำบัญชี

2. การบันทึกบัญชีไม่สมบูรณ์ตามหลักบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป	2. การบันทึกบัญชีมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป
3. การเปิดบัญชีไม่ครบทุกหมวดบัญชี	3. การเปิดบัญชีครบทุกหมวดและแยกประเภททั่วไปในแต่ละหมวด
4. ไม่สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำบทดลอง	4. สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำบทดลอง
5. ขาดการควบคุมภายในที่ดีเนื่องจากไม่มีการประสานงานและการแบ่งงานของแผนกงานบัญชี ซึ่งอาจทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย	5. มีระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการประสานงานและแบ่งงานของแผนกบัญชี เป็นวิธีการป้องกันการทุจริตทางหนึ่ง

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

..ช.....1. เงินสดในมือ	ก. Property, Plant and Equipment
...ง.....2. เงินฝากธนาคาร	ข. Inventory
...ฐ.....3. ตัวเงินรับ	ค. Long Term Liabilities
...ณ.....4. ลูกหนี้	ง. Cash in Bank
...ช.....5. สินค้าคงเหลือ	จ. Prepaid Expenses
...จ.....6. วัสดุสำนักงาน	ฉ. Supplies
...ฎ.....7. รายได้รับล่วงหน้า	ช. Accounts Payable
...จ.....8. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	ซ. Cash on Hand
...ก.....9. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	ณ. Accounts Receivable
...ฒ.....10. ค่าเสื่อมราคาสะสม	ญ. Accrued Income
...ช.....11. เจ้าหนี้	ฎ. Prepaid Income
...ท.....12. ตัวเงินจ่าย	ฏ. Accrued Expenses
...ฎ.....13. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	ฐ. Notes Receivable
..ญ.....14. รายได้ค้างรับ	ฑ. Notes Payable
...ค.....15. หนี้สินระยะยาว	ฒ. Accumulated Depreciation

2. ให้นำอักษรข้างล่างนี้ที่เป็นศัพท์บัญชีของหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นมาเติมข้อที่มีวิธีการดำเนินการในการหาบัญชีนั้น ๆ ของกิจการ

ศัพท์บัญชีของหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น		
A. Cash on Hand	B. Cash in Bank	C. Notes Receivable
D. Accounts Receivable	E. Inventory	F. Supplies
G. Accrued Income	H. Prepaid Expenses	I. Property, Plant and Equipment
J. Accumulated Depreciation	K. Accounts Payable	L. Notes Payable
M. Accrued Expenses	N. Prepaid Income	O. Long Term Liabilities

วิธีการดำเนินการ	
J	1. คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์
G	2. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสด
L	3. ตรวจสอบจากสำเนาตัวเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ
A	4. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริง ได้แก่ ธนบัตร เหรียญ ธราพท์ ธนาณัติหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวเงิน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด
O	5. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้
M	6. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด
K	7. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน
F	8. ตรวจสอบและตีราคาในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
H	9. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด และสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
D	10. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน
I	11. สอบถามจากเจ้าของกิจการ สำนักรวบรวมทะเบียนสินทรัพย์ หรือเอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด
E	12. ตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ
B	13. ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร
N	14. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า
C	15. ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ

3. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- (✓) 1. ระบบบัญชีเดี่ยว หมายถึง ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชี
- (✗) 2. ระบบบัญชีคู่ เหมาะสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีกิจการขนาดเล็ก ซึ่งมิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- (✓) 3. สมุดบัญชีที่ใช้ในระบบบัญชีเดี่ยว ได้แก่ สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป สมุดแยกประเภททั่วไป
- (✓) 4. ระบบบัญชีไม่ได้จัดบันทึกรายการสินทรัพย์และหนี้สินในระหว่างงวด ดังนั้นจึงดำเนินการหาข้อมูลสินทรัพย์ หนี้สิน โดยการสำรวจ สอบถามจากเจ้าของกิจการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และดูเอกสารประกอบ
- (✗) 5. บัญชีทุน ในระบบบัญชีเดี่ยวมีการดำเนินการจัดหาข้อมูลจากการสอบถามจากเจ้าของกิจการ
- (✗) 6. บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม ในระบบบัญชีเดี่ยวมีการดำเนินการจัดหาข้อมูลจากการสอบถามจากเจ้าของกิจการ
- (✓) 7. ระบบบัญชีคู่ กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำบัญชี
- (✗) 8. ระบบบัญชีคู่ เป็นระบบขาดการควบคุมภายในที่ดีเนื่องจากไม่มีการประสานงานและการแบ่งงานของแผนกงานบัญชี ซึ่งอาจทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย
- (✓) 9. ระบบบัญชีเดี่ยว เป็นระบบที่มีการเปิดบัญชีไม่ครบทุกหมวดบัญชี
- (✓) 10. ระบบบัญชีเดี่ยว เป็นระบบบัญชีที่ไม่สามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำงบทดลอง

4. จงใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

วิธีดำเนินการ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุน
1. คำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์	✓		
2. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้		✓	
3. ตรวจสอบยอดสินค้าคงเหลือและตีราคาสินค้าคงเหลือ	✓		
4. ตรวจสอบเงินสดคงเหลือที่มีอยู่จริงเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับยอดเงินในสมุดเงินสด	✓		
5. ตรวจสอบจากสำเนาตัวเงินจ่ายและสอบถามจากเจ้าของกิจการ		✓	
6. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด		✓	
7. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสด	✓		

วิธีดำเนินการ	สินทรัพย์	หนี้สิน	ทุน
8. ตรวจสอบและตีราคาในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน	✓		
9. คำนวณจากผลต่างระหว่างสินทรัพย์ทั้งสิ้นและหนี้สินทั้งสิ้นในวันที่จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน			✓
10. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการรับเงินจากสมุดเงินสดและสำรวจว่ามีรายได้ส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า		✓	
11. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ขายสินค้าออกไปแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน	✓		
12. สอบถามจากเจ้าของกิจการ สํารวจจากทะเบียนสินทรัพย์ หรือ เอกสารการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในสมุดเงินสด	✓		
13. ตรวจสอบจากตัวเงินรับที่มีอยู่ในมือและสอบถามจากเจ้าของกิจการ	✓		
14. ตรวจสอบจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร (Bank Statement) เพื่อตรวจสอบกับยอดบัญชีเงินฝากธนาคาร	✓		
15. รวบรวมข้อมูลจากยอดใบกำกับสินค้าที่ได้ที่ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน		✓	
16. สอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมตรวจสอบหลักฐานการจ่ายเงินจากสมุดเงินสด และสำรวจว่ามีค่าใช้จ่ายส่วนใดที่เป็นของงวดบัญชีหน้า	✓		

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ในถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไปคือข้อใด

ก. Single Entry System	ข. Double System
ค. Cost Method	ง. Joint System
2. ระบบบัญชีเดี่ยวเหมาะสำหรับกิจการประเภทใด

ก. จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล	ข. ห้างหุ้นส่วนสามัญ จำกัด และบริษัทจำกัด
ค. กฎหมายกำหนดให้กิจการบันทึกตามหลักการบัญชีรับรองทั่วไป	ง. มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายไม่กำหนดให้กิจการบันทึกตามระบบบัญชีคู่
3. ข้อใดเป็นสมุดที่ใช้สำหรับบันทึกการรับ-จ่ายเงินประจำวันตลอดจนแสดงยอดคงเหลือ

ก. Cash Journal	ข. General Ledger
ค. General Journal	ง. Statement of Financial Position
4. ระบบบัญชีเดี่ยวจะไม่มีรายการตามข้อใด

ก. บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้	ข. สมุดเงินสด สมุดรายวันทั่วไป
ค. บัญชีรายได้ และบัญชีค่าใช้จ่าย	ง. สมุดเงินสด สมุดแยกประเภททั่วไป
5. บัญชีใดต่อไปนี้ไม่มีวิธีการดำเนินการโดยการรวบรวมข้อมูลจากยอดในใบกำกับสินค้าที่ได้ซื้อสินค้ามาแต่กิจการยังไม่ได้จ่ายเงิน

ก. ลูกหนี้	ข. เจ้าหนี้
ค. เงินสดในมือ	ง. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
6. Notes Payable คือข้อใด

ก. เจ้าหนี้	ข. ลูกหนี้
ค. ตัวเงินรับ	ง. ตัวเงินจ่าย
7. ข้อใดมีวิธีการดำเนินการโดยคำนวณจากราคาทุนของอาคารและอุปกรณ์

ก. สิ้นค้าคงเหลือ	ข. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
ค. ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	ง. ค่าเสื่อมราคาสะสมอาคารและอุปกรณ์

8. การสอบถามจากเจ้าของกิจการพร้อมสำรวจหลักฐานการก่อหนี้คือวิธีการดำเนินการหาบัญชีใด

ก. รายได้รับล่วงหน้า	ข. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
ค. หนี้สินระยะยาว	ง. เจ้าหนี้

9. กฎหมายกำหนดให้กิจการที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต้องจัดทำบัญชีตามข้อใด

ก. ระบบบัญชีคู่	ข. ระบบบัญชีเดี่ยว
ค. ระบบบัญชีต้นทุน	ง. ระบบบัญชีคงค้าง

10. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ระบบบัญชีเดี่ยวมีการเปิดบัญชีครบทุกหมวดและแยกประเภททั่วไปในแต่ละหมวด
- ข. ระบบบัญชีเดี่ยวสามารถพิสูจน์ยอดความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในการจัดทำงบทดลอง
- ค. ระบบบัญชีเดี่ยวมีระบบการควบคุมภายในที่ดีมีการประสานและแบ่งงานของแผนกบัญชีเป็นวิธีการป้องกันการทุจริตทางหนึ่ง
- ง. ระบบบัญชีเดี่ยวใช้สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีขนาดเล็กก็ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกฎหมายมิได้กำหนดให้มีการจัดทำบัญชี

	ใบงานที่ 1	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาการและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 4-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี.....4.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว	ปฏิบัติ.....4.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย และหลักการเกี่ยวกับระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.2 เขียน คำนวณ และทำตามขั้นตอนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

5.1เครื่องคอมพิวเตอร์.....

5.2เครื่อง Projector.....

5.3กระดานปฐพี.....

5.4ปากกาสีตราชู.....

6. คำแนะนำ/ข้อควรระวัง

-

7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ใบงานที่ 1

ชื่อเรื่อง “รู้จักบัญชีเดียว”

เวลา 60 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายและลักษณะของระบบบัญชีเดียว
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกแยะข้อดีและข้อเสียของระบบบัญชีเดียว
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถยกตัวอย่างการบันทึกรายการในระบบบัญชีเดียว

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
2. กระดาษคำตอบ กลุ่มละ 2-3 แผ่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขาฯ กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกระดาษที่จัดให้
3. สมาชิกในกลุ่มเสนอความคิดเห็นวิเคราะห์ความหมายและลักษณะของระบบบัญชีเดียว
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันจัดทำข้อดีและข้อเสียของระบบบัญชีเดียว
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดวิเคราะห์จัดทำข้อดีและข้อเสียของระบบบัญชีเดียว
6. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมอธิบายระบบบัญชีเดียวแตกต่างจากระบบบัญชีคู่ในด้านใดบ้าง
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลกลุ่มอื่น ๆ

8. สรุปและวิจารณ์ผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และเสนอแนะงานกลุ่ม

9. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินธนาคารและบัญชีเดียว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย

10.2 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง บทความเกี่ยวกับบัญชี

<http://www.xn--b3cf3alb5cxfdh8a1v.net/contant-all.php?nid=39>

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 6-9
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี.....8.....ชม. ปฏิบัติ.....8.....ชม.
ชื่อเรื่อง/งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้)

4.1 อธิบายความหมาย วิธีการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.2 เขียน คำนวณ และทำตามขั้นตอนของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. สารการเรียนรู้

5.1 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว

5.1.1 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
1. ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งการวัดผลและประเมินผล	1. ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน บทเรียนที่ 3	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้สื่อ PowerPoint และวิดีโอ	3. ผู้เรียนฟังและชม พร้อมจดบันทึก
4. ผู้สอนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ธุรกิจการค้าแต่ละประเภทเราจะทราบได้อย่างไรว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน	4. ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นสนทนากับครู ธุรกิจการค้าแต่ละประเภทเราจะทราบได้อย่างไรว่ามีผลกำไรหรือขาดทุน
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 3	5. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 3
6. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในกิจกรรมและใบงาน บทเรียนที่ 3	6. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรม และใบงาน บทเรียนที่ 3
7. ผู้สอนตรวจใบงานและเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับงานที่นักเรียนทำ	7. ผู้เรียนร่วมกันกับเพื่อนเสนอความเห็นตามคำแนะนำจากครู
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำการแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และให้ผู้เรียนสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน	8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน
9. ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามที่ได้ระบุไว้ในท้ายบทเรียน	9. ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
10. ผู้สอนสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป	10. ผู้เรียนฟังและนำไปพัฒนาในบทเรียนต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดียว (อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด) สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

7.2 สื่อโสตทัศน

- PowerPoint บทเรียนที่ 3
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- เครื่อง Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- วิดีโอช่อง YouTube ที่สอดคล้องกับบทเรียนที่ 3
- Google Site
- Google Forms

7.4 สื่ออื่น ๆ

- หนังสือประกอบและเว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- การเช็คชื่อเข้าเรียนของผู้เรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน
- กิจกรรมประจำบทเรียน
- ใบงานประจำบทเรียน

9. การวัดและประเมินผล

9.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

- 1) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) ตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

9.2 วิธีการประเมิน

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
- 3) แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน

9.3 เครื่องมือประเมิน

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

	ใบความรู้ที่ 1	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดียว	สอนครั้งที่ 6-9
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว	ทฤษฎี...8...ชม. ปฏิบัติ...8...ชม.
ชื่อเรื่อง งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการคำนวณกำไรขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

- 1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....
- 2) วิธีประเมิน.....-.....
- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีคำนวณกำไรขาดทุนของระบบบัญชีเดียว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณกำไรขาดทุนตามระบบบัญชีเดียวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

- 4.1 อธิบายความหมาย วิธีการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดียวได้
- 4.2 เขียน คำนวณ และทำตามขั้นตอนของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดียวได้
- 4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดียวได้
- 4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดียว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เนื้อหาสาระ

5.1 งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว

การคำนวณกำไรขาดทุนตามระบบบัญชีเดียว มีวิธีการคำนวณโดยการคำนวณหารายได้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่กิจการได้ทำไว้ แล้วนำมาคำนวณหาผลการดำเนินงานได้แต่ถ้าในกรณีที่กิจการไม่สามารถ

คำนวณกำไรขาดทุนจากยอดรายได้และค่าใช้จ่าย กิจกรรมจะใช้วิธีหนึ่งคือ การเปรียบเทียบจากทุน ณ วันต้นงวดและทุน ณ วันสิ้นงวดได้เช่นกัน ทั้งนี้ทุนดังกล่าวอาจจะมีเพิ่ม ทุน หรือลดทุนจึงมีผลกระทบต่อทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี

5.1.1 การคำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน

การคำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน เป็นการเปรียบเทียบทุน หรือสินทรัพย์สุทธิที่เหลืออยู่ในวันสิ้นงวดบัญชีกับวันต้นงวดบัญชี ในระหว่างงวดบัญชีอาจมีการเปลี่ยนแปลงของทุน ซึ่งอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง ส่งผลผลกระทบต่อทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี ในการคำนวณด้วยวิธีนี้มีข้อสรุปดังนี้ คือถ้าทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีสูงกว่าทุน ณ วันต้นงวดบัญชี แสดงว่ากิจการมีกำไรในทางตรงกันข้าม ถ้าทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีต่ำกว่าทุน ณ วันต้นงวดบัญชี แสดงว่ากิจการเกิดผลขาดทุน

การคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี

= ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี – ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี

สรุปผล ดังนี้

ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี > ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี = กำไรสุทธิ

ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี < ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี = ขาดทุนสุทธิ

ตัวอย่างที่ 3.1 วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีทุนต้นงวดยกมา 75,000 บาท และในวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 กิจการมีทุนคงเหลือ 102,000 บาท

การคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6	102,000 บาท
หัก ทุน ณ วันที่ 1 มกราคม 25x6	<u>75,000 บาท</u>
กำไรสุทธิประจำปี 25x6	<u>27,000 บาท</u>

ตัวอย่างที่ 3.2 วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีทุนต้นงวดยกมา 75,000 บาท และในวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 กิจการมีทุนคงเหลือ 72,000 บาท

การคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6	72,000 บาท
หัก ทุน ณ วันที่ 1 มกราคม 25x6	<u>75,000 บาท</u>
ขาดทุนสุทธิประจำปี 25x6	<u>(3,000) บาท</u>

จากตัวอย่างข้างต้น ในบางครั้งเจ้าของกิจการอาจจะมีการนำเงินสดมาลงทุนเพิ่ม หรืออาจจะมี การถอนทุน หรือถอนใช้ส่วนตัว ซึ่งทำให้ทุนของกิจการมีการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบต่อการทำงาน ทำให้ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีเพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยมีข้อสรุปดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงรายการที่ทำให้ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีมีการเปลี่ยนแปลง

รายการที่ทำให้ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีเพิ่มขึ้น	รายการที่ทำให้ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชีลดลง
● เพิ่มทุน	● ถอนทุน
● ดอกเบี้ยทุน	● ถอนเงินจากกำไรไปใช้ส่วนตัว
● เงินเดือนที่คิดให้ผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังไม่ได้รับเงิน	● ดอกเบี้ยที่กิจการคิดจากการถอนทุน
● ผลประโยชน์ที่ทำให้ทุนเพิ่มขึ้นแต่ยังไม่ได้ รับเงิน	● ผลประโยชน์อื่นที่ทำให้ทุนลดลง

จากตารางที่ 3.1 สามารถเขียนเป็นสูตรการคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิประจำปี ดังนี้

การคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี		
ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี		xx
บวก ถอนทุน	xx	
ถอนใช้ส่วนตัว	<u>xx</u>	<u>xx</u>
รวม		xx
หัก ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี	xx	
เพิ่มทุน	<u>xx</u>	<u>xx</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		<u>xx</u>

สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทุนระหว่างงวด โดยเปิดบัญชีแยกประเภทบัญชีทุน ดังนี้

บัญชีทุน					
ถอนทุน	xx	-	ยอดยกมา	xx	-
ถอนใช้ส่วนตัว	xx	-	เพิ่มทุน	xx	-
ยอดยกไป	xx	-	กำไรสุทธิ	xx	-
	xx	-		xx	-

ตัวอย่างที่ 3.3 วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีทุนต้นงวดยกมา 75,000 บาท และในวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 กิจการมีทุนคงเหลือ 165,000 บาท ในระหว่างปีมีการนำเงินมา ลงทุนเพิ่ม 45,000 บาท ถอนทุน 27,000 บาท ถอนใช้ส่วนตัว 9,000 บาท

การคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ทุน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6	165,000 บาท
บวก ถอนทุน	27,000
ถอนใช้ส่วนตัว	<u>9,000</u>
รวม	201,000 บาท
หัก ทุน ณ วันที่ 1 มกราคม 25x6	75,000
เพิ่มทุน	<u>45,000</u>
กำไรสุทธิประจำปี 25x6	<u>81,000</u> บาท

บัญชีทุน

ถอนทุน	27,000	-	ยอดยกมา	75,000	-
ถอนใช้ส่วนตัว	9,000	-	เพิ่มทุน	45,000	-
ยอดยกไป (ทุนปลายงวด)	165,000	-	กำไรสุทธิ	81,000	-
	201,000	-		201,000	-

นอกจากการคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิโดยวิธีเปรียบเทียบทุนแล้ว กิจการอาจใช้วิธีการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลตามระบบบัญชีเดียว โดยการคำนวณหารายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อนำยอดดังกล่าวมาจัดทำงบกำไรขาดทุน

การคำนวณยอดซื้อสินค้า

การซื้อสินค้า ประกอบด้วย การซื้อสินค้าเป็นเงินสดและเงินเชื่อ การรวบรวมข้อมูลเพื่อหายอดซื้อสินค้าเป็นเงินสดจะรวบรวมได้จากสมุดเงินสด หรือบัญชีเงินสด ส่วนยอดซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจะคำนวณได้จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้ ได้แก่ เจ้าหนี้ต้นงวด เจ้าหนี้ปลายงวด จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ ส่งคืนสินค้า ส่วนลดรับ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับตัวเงินจ่าย ได้แก่ ตัวเงินจ่ายต้นงวด ตัวเงินจ่ายปลายงวดจ่ายชำระหนี้ตามตัวเงินจ่าย เป็นต้น

การแสดงการคำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น สรุปได้ดังนี้

การคำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น			
ซื้อสินค้าเป็นเงินสด			xx
ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ :			
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้		xx	
จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย		xx	
ส่งคืนสินค้า		xx	
ส่วนลดรับ		xx	
เจ้าหนี้ปลายงวด		xx	
ตัวเงินจ่ายปลายงวด		xx	
รวม		xx	
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	xx		
ตัวเงินจ่ายต้นงวด	xx	xx	xx
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น			xx

สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตัวเงินจ่ายและเจ้าหนี้ระหว่างงวด โดยเปิดบัญชีแยกประเภทบัญชีตัวเงินจ่ายและเจ้าหนี้ได้ดังนี้

บัญชีตัวเงินจ่าย				
จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	xx	-	ยอดยกมา (ตัวเงินจ่ายต้นงวด)	xx -
ยอดยกไป (ตัวเงินจ่ายปลายงวด)	xx	-	จ่ายชำระหนี้ด้วยตัวเงินจ่าย	? -
	xx	-		xx -

บัญชีเจ้าหนี้				
จ่ายชำระหนี้ด้วยเงินสด	xx	-	ยอดยกมา (เจ้าหนี้ต้นงวด)	xx -
จ่ายชำระหนี้ด้วยตัวเงินจ่าย	xx	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	? -
ส่งคืนสินค้า	xx	-		
ส่วนลดรับ	xx	-		
ยอดยกไป (เจ้าหนี้ปลายงวด)	xx	-		
	xx	-		xx -

ตัวอย่างที่ 3.4 กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสด 72,000 บาท จ่ายเงินชำระหนี้เจ้าหนี้ 34,500 บาท ส่งคืนสินค้า 2,250 บาท ส่วนลดรับ 750 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 1,500 บาท ตัวเงินจ่ายต้นงวด 2,250 บาท จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย 22,500 บาท ตัวเงินจ่ายปลายงวด 1,500 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 1,800 บาท

การคำนวณหายอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น

ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 72,000 บาท

ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ :

จ่ายชำระหนี้เป็นเงินสด 34,500

จ่ายชำระหนี้ตามตัวเงินจ่าย 22,500

ส่งคืนสินค้า 2,250

ส่วนลดรับ 750

เจ้าหนี้ปลายงวด 1,800

ตัวเงินจ่ายปลายงวด 1,500

หัก เจ้าหนี้ต้นงวด 1,500

ตัวเงินจ่ายต้นงวด 2,250 3,750 59,550 บาท

ซื้อสินค้าทั้งสิ้น 131,550 บาท

การคำนวณยอดขายสินค้า

การขายสินค้า ประกอบด้วย การขายสินค้าเป็นเงินสดและเงินเชื่อ การรวบรวมข้อมูลเพื่อหา ยอดขายสินค้าเป็นเงินสดจะรวบรวมได้จากสมุดเงินสด หรือบัญชีเงินสด ส่วนยอดขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะคำนวณได้จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้ต้นงวด ลูกหนี้ปลายงวด รับชำระหนี้จากลูกหนี้ รับคืนสินค้า ส่วนลดจ่าย การตัดหนี้สูญระหว่างปี เป็นต้น นอกจากนี้เกี่ยวข้องกับตัวเงินรับ ได้แก่ ตัวเงินรับต้นงวดตัวเงินรับ ปลายงวด รับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ เป็นต้น

การแสดงการคำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น สรุปได้ดังนี้

การคำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น			
ขายสินค้าเป็นเงินสด			xx
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ :			
รับชำระหนี้จากลูกหนี้		xx	
รับชำระหนี้ตามตัวเงินรับ		xx	
รับคืนสินค้า		xx	
ส่วนลดจ่าย		xx	
หนี้สูญ		xx	
ลูกหนี้ปลายงวด		xx	
ตัวเงินรับปลายงวด		xx	
รวม			xx
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	xx		
ตัวเงินรับต้นงวด	xx	xx	xx
ขายสินค้าทั้งสิ้น			xx

สามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตัวเงินรับและลูกหนี้ระหว่างงวด โดยเปิดบัญชีแยกประเภทบัญชีตัวเงินรับและลูกหนี้ ได้ดังนี้

บัญชีตัวเงินรับ

ยอดยกมา (ตัวเงินรับต้นงวด)	xx	-	รับเงินตามตัวเงินรับ	xx	-
รับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ	?	-	ยอดยกไป (ตัวเงินรับปลายงวด)	xx	-
	xx	-		xx	-

บัญชีลูกหนี้

ยอดยกมา (ลูกหนี้ต้นงวด)	xx	-	รับชำระหนี้จากลูกหนี้	xx	-
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	?	-	รับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ	xx	-
			รับคืนสินค้า	xx	-
			ส่วนลดจ่าย	xx	-
			ตัดหนี้สูญ	xx	-
			ยอดยกไป (ลูกหนี้ปลายงวด)	xx	-
	xx	-		xx-	-

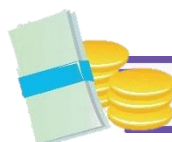
ตัวอย่างที่ 3.5 กิจการขายสินค้าเป็นเงินสด 112,500 บาท รับชำระหนี้จากลูกหนี้ 60,000 บาท รับคืนสินค้า 1,500 บาท ส่วนลดจ่าย 2,250 บาท หนี้สูญ 750 บาท ลูกหนี้ต้นงวด 22,500 บาท ตัวเงินรับต้นงวด 8,250 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 30,000 บาท ตัวเงินรับปลายงวด 4,500 บาท รับเงินตามตัวเงินรับ 27,000 บาท

การคำนวณหายอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสินค้าเป็นเงินสด	112,500 บาท
ขายสินค้าเป็นเงินสด :	
รับชำระหนี้เป็นเงินสด	60,000
รับชำระหนี้ตามตัวเงินรับ	27,000
รับคืนสินค้า	1,500
ส่วนลดจ่าย	2,250
หนี้สูญ	750
ลูกหนี้ปลายงวด	30,000
ตัวเงินรับปลายงวด	<u>4,500</u>
รวม	126,000
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	22,500
ตัวเงินรับต้นงวด	<u>8,250</u> <u>30,750</u> 95,250 บาท
ขายสินค้าทั้งสิ้น	<u>207,750</u> บาท

วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตัวเงินรับและลูกหนี้ระหว่างงวด โดยเปิดบัญชีแยกประเภทบัญชีตัวเงินรับและลูกหนี้ ได้ดังนี้

บัญชีตัวเงินรับ					
ยอดยกมา (ตัวเงินรับต้นงวด)	8,250	-	รับเงินตามตัวเงินรับ	27,000	-
รับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ	23,250	-	ยอดยกไป (ตัวเงินรับปลายงวด)	4,500	-
	31,500	-		31,500	-
บัญชีลูกหนี้					
ยอดยกมา (ลูกหนี้ต้นงวด)	22,500	-	รับชำระหนี้จากลูกหนี้	60,000	-
ขายสินค้าเป็นเงินสด	95,250	-	รับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ	23,250	-
			รับคืนสินค้า	1,500	-
			ส่วนลดจ่าย	2,250	-
			ตัดหนี้สูญ	750	-
			ยอดยกไป (ลูกหนี้ปลายงวด)	30,000	-
	117,750	-		117,750	-

การคำนวณยอดรายได้ต่าง ๆ

รายได้ของกิจการซื้อขายสินค้านอกจากจะมาจากยอดขายสินค้าแล้ว กิจการอาจมีรายได้อื่น ๆ เช่น รายได้ค่านายหน้า รายได้ค่าเช่า ดอกเบี้ยรับ เป็นต้น ในระบบบัญชีเดี่ยวกรณีที่กิจการได้รับเงินรายได้ระหว่างงวด จะดูได้จากสมุดเงินสด แต่รายได้ที่เกิดขึ้นและยังไม่ได้บันทึกบัญชีหรืออาจบันทึกไว้ในงวดบัญชีที่ผ่านมา คือ รายได้ค้างรับ และรายได้รับล่วงหน้า ซึ่งกิจการจำเป็นต้องนำรายได้ดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อหายอดรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบันที่จะนำมาแสดงในงบกำไรขาดทุน และนำส่วนที่เป็นรายได้ค้างรับและรายได้รับล่วงหน้าจะนำมาแสดงในงบฐานะการเงินต่อไป

1. รายได้ค้างรับ

รายได้ค้างรับ (Accrued Revenue) หมายถึง รายได้ที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีปัจจุบัน แต่กิจการยังไม่ได้รับเงิน ดังนั้น กรณีมีรายได้ค้างรับปลายงวดถึงแม้ยังไม่ได้รับเงิน กิจการถือเป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน จึงนำรายได้ค้างรับปลายงวดบวกกับรายได้รับระหว่างงวด ส่วนกรณีมีรายได้ค้างรับต้นงวดนั้นถือเป็นรายได้ค้างรับของงวดที่แล้วซึ่งไม่ใช่รายได้ในงวดบัญชีปัจจุบัน จึงนำรายได้ค้างรับต้นงวดหักจากรายได้รับระหว่างงวด

2. รายได้รับล่วงหน้า

รายได้รับล่วงหน้า (Unearned Revenue) หมายถึง รายได้ที่กิจการได้รับเป็นเงินสดแล้ว ซึ่งเป็นรายได้ของงวดบัญชีปัจจุบันและงวดบัญชีต่อไปด้วย แต่กิจการยังไม่ได้ให้บริการในงวดบัญชีถัดไปดังนั้น กรณีมีรายได้รับล่วงหน้าต้นงวดซึ่งเป็นการรับเงินตั้งแต่งวดที่แล้ว ถือเป็นรายได้ของปีปัจจุบัน จึงนำรายได้รับล่วงหน้าต้นงวดบวกกับรายได้รับระหว่างงวด ส่วนกรณีมีรายได้รับล่วงหน้าปลายงวดนั้นถือว่าเป็นรายได้ของงวดบัญชีถัดไป จึงนำรายได้รับล่วงหน้าปลายงวดหักจากรายได้รับระหว่างงวด

การแสดงผลการคำนวณรายได้ต่างๆ สรุปได้ดังนี้

การคำนวณรายได้ต่าง ๆ

รายได้ระหว่างงวด		xx
บวก รายได้ค้างรับปลายงวด	xx	
รายได้รับล่วงหน้าต้นงวด	<u>xx</u>	<u>xx</u>
รวม		xx
หัก รายได้ค้างรับต้นงวด	xx	
รายได้รับล่วงหน้าปลายงวด	<u>xx</u>	<u>xx</u>
รายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>xx</u>

ตัวอย่างที่ 3.6 กิจการมีรายได้ค่านายหน้ารับระหว่างงวด 5,000 บาท ค่านายหน้าค้างรับต้นงวด 1,000 บาท ค่านายหน้าค้างรับปลายงวด 3,000 บาท ค่านายหน้ารับล่วงหน้าต้นงวด 1,800 บาท ค่านายหน้ารับล่วงหน้าปลายงวด 1,200 บาท

การคำนวณรายได้ค่านายหน้างวดบัญชีปัจจุบัน

ค่านายหน้ารับระหว่างงวด		5,000 บาท
บวก ค่านายหน้าค้างรับปลายงวด	3,000	
ค่านายหน้ารับล่วงหน้าต้นงวด	<u>1,800</u>	<u>4,800</u> บาท
รวม		9,800 บาท
หัก ค่านายหน้าค้างรับต้นงวด	1,000	
ค่านายหน้ารับล่วงหน้าปลายงวด	<u>1,200</u>	<u>2,200</u> บาท
ค่านายหน้ารับงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>7,600</u> บาท

การแสดงรายการในบัญชีแยกประเภททั่วไป

บัญชีค่านายหน้าค้างรับ					
ยอดยกมา	1,000	-	ยอดยกไป	3,000	-
ค่าเช่ารับ	2,000	-			
	3,000	-		3,000	-
บัญชีค่านายหน้ารับล่วงหน้า					
ค่านายหน้ารับ	600	-	ยอดยกมา	1,800	-
ยอดยกไป	1,200	-			
	1,800	-		1,800	-
บัญชีค่านายหน้ารับ					
กำไรขาดทุน	7,600	-	เงินสด	5,000	-
			ค่านายหน้าค้างรับ	2,000	-
			ค่านายหน้ารับล่วงหน้า	600	-
	7,600	-		7,600	-

การคำนวณยอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ค่าใช้จ่ายของกิจการซื้อขายสินค้านอกจากจะมาจากยอดซื้อสินค้าแล้ว กิจการอาจมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่าเช่า เงินเดือน ค่าไฟฟ้า ดอกเบี้ยจ่าย เป็นต้น ในระบบบัญชีเดี่ยวกรณีที่กิจการได้จ่ายเงินค่าใช้จ่ายระหว่างงวดจะดูได้จากสมุดเงินสด แต่ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและยังไม่ได้บันทึกบัญชีหรืออาจบันทึกไว้ในงวดบัญชีที่ผ่านมา คือ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ซึ่งกิจการจำเป็นต้องนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมาวิเคราะห์ เพื่อหา

ยอดค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบันที่จะนำมาแสดงในงบกำไรขาดทุน และนำค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าจะนำมาแสดงในงบฐานะการเงินต่อไป

1. ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย (Accrued Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีปัจจุบันแต่กิจการยังไม่ได้จ่าย ดังนั้น กรณีมีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายปลายงวดถึงแม้ยังไม่ได้จ่ายเงิน กิจการถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน จึงนำค่าใช้จ่ายค้างจ่ายปลายงวดบวกกับค่าใช้จ่ายจ่ายระหว่างงวด ส่วนกรณีที่กิจการมีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นงวดนั้น ถือเป็นค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของงวดที่แล้ว ซึ่งไม่ใช่ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีปัจจุบัน จึงนำค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นงวดหักจากค่าใช้จ่ายจ่ายระหว่างงวด

2. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (Prepaid Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่กิจการได้จ่ายไปแล้ว ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน และงวดบัญชีต่อไปด้วย แต่กิจการยังไม่ได้รับบริการในงวดบัญชีถัดไป ดังนั้น กรณีมีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นงวดซึ่งเป็นการจ่ายตั้งแต่วงวดที่แล้ว ถือเป็นค่าใช้จ่ายของปีปัจจุบันจึงนำค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นงวดบวกกับค่าใช้จ่ายระหว่างงวด ส่วนกรณีที่ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายงวดนั้น ถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีถัดไป จึงนำค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายงวดหักจากค่าใช้จ่ายระหว่างงวด

การแสดงผลการคำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

การคำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ค่าใช้จ่ายระหว่างงวด		XX
บวก ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายปลายงวด	XX	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวม		XX
หัก ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นงวด	XX	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>XX</u>	<u>XX</u>
ค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>XX</u>

ตัวอย่างที่ 3.7 กิจการมีค่าเช่าระหว่างงวด 102,000 บาท ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด 18,000 บาท
 ค่าเช่าค้างจ่ายปลายงวด 15,000 บาท ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าต้นงวด 7,500 บาท
 ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าปลายงวด 9,000 บาท

การคำนวณค่าเช่างวดบัญชีปัจจุบัน

ค่าเช่าระหว่างงวด		102,000 บาท
บวก ค่าเช่าค้างจ่ายปลายงวด	15,000	
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>7,500</u>	<u>22,500</u> บาท
รวม		124,500 บาท
หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด	18,000	
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>9,000</u>	<u>27,000</u> บาท
ค่าเช่าของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>97,500</u> บาท

การแสดงรายการในบัญชีแยกประเภททั่วไป

บัญชีค่าเช่าค้างจ่าย					
ค่าเช่า	3,000	-	ยอดยกมา	18,000	-
ยอดยกไป	15,000	-			
	18,000	-		18,000	-
บัญชีค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า					
ยอดยกมา	7,500	-	ยอดยกไป	9,000	-
ค่าเช่า	1,500	-			
	9,000	-		9,000	-
บัญชีค่าเช่า					
เงินสด	102,000	-	ค่าเช่าค้างจ่าย	3,000	-
			ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า	1,500	-
			กำไรขาดทุน	97,500	-
	102,000	-		102,000	-

นอกจากค่าใช้จ่ายเป็นเงินสดแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่จ่ายเป็นเงินสด แต่เป็นค่าใช้จ่ายโดยประมาณ ได้แก่ วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป หนี้สงสัยจะสูญ และค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

3. วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป

วัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) หมายถึง วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วหมดไปในระยะเวลาอันสั้นจัดอยู่ในหมวดสินทรัพย์ ประเภทสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ เช่น กระดาษ ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด น้ำหมึก น้ำมันหล่อลื่น ลวดเย็บกระดาษ เทป กาว ตะปู สกรู เป็นต้น

วัสดุสิ้นเปลือง ที่ใช้ในสำนักงาน เรียกว่า วัสดุสำนักงาน

วัสดุสิ้นเปลือง ที่ใช้ในโรงงาน เรียกว่า วัสดุโรงงาน

ในวันสิ้นงวดบัญชีกิจการจะทำการตรวจนับวัสดุสิ้นเปลืองที่เหลืออยู่และจะต้องปรับปรุงตัดยอดเป็น วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป (Supplies Used) ซึ่งจัดอยู่ในหมวดค่าใช้จ่ายของกิจการ

การแสดงการคำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป สรุปได้ดังนี้

การคำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป	
วัสดุสำนักงานคงเหลือต้นงวด	XX
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>XX</u>
รวม	XX
หัก วัสดุสำนักงานคงเหลือปลายงวด	<u>XX</u>
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>XX</u>

ตัวอย่างที่ 3.8 วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีวัสดุสำนักงานคงเหลือยกมา 600 บาท ระหว่างปี ซื้อวัสดุสำนักงานเพิ่ม 3,750 บาท และวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 มีวัสดุสำนักงาน คงเหลือ 1,350 บาท

การคำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานคงเหลือต้นงวด	600 บาท
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>3,750</u> บาท
รวม	4,350 บาท
หัก วัสดุสำนักงานคงเหลือปลายงวด	<u>1,350</u> บาท
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>3,000</u> บาท

4. หนี้สงสัยจะสูญ

หนี้สงสัยจะสูญ (Doubtful Accounts หรือ Doubtful Debt) หมายถึง ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีนั้น ในระบบบัญชีเดียวจะทำการคำนวณหาหนี้สงสัยจะสูญในงวดบัญชีปัจจุบันได้จากบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด ซึ่งตั้งเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ผ่านมาเพื่อนำมาชดเชยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในงวดบัญชีปัจจุบัน ทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นน้อยลงจึงต้องนำไปหักจากบัญชีหนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นจริง สำหรับบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด เป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีปัจจุบันและนำไปชดเชยงวดบัญชีถัดไปซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบันทำให้มีค่าใช้จ่ายมากขึ้น จึงนำไปบวกเพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย ถ้ากิจการมีการตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างปีซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นจึงนำไปบวกเพิ่มเป็นค่าใช้จ่าย

การแสดงการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ สรุปได้ดังนี้

การคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ	
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	XX
บวก ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>XX</u>
รวม	XX
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>XX</u>
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>XX</u>

ตัวอย่างที่ 3.9 วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมา 3,750 บาท ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด 4,500 บาท และมียอดบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด 6,000 บาท

การคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	6,000 บาท
บวก ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>4,500</u> บาท
รวม	10,500 บาท
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>3,750</u> บาท
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>6,750</u> บาท

5. ค่าเสื่อมราคา

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ของสภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ความหมายของค่าเสื่อมราคา ดังนี้

ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ถาวรที่มีความเสื่อมสภาพเนื่องจากการใช้งานทำให้เกิดการทรุดโทรม สึกหรอ หรือล้าสมัยของสินทรัพย์ถาวรนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ อาคารอุปกรณ์สำนักงาน เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องตกแต่ง เครื่องจักร เป็นต้น (ยกเว้นที่ดิน) สินทรัพย์ถาวรดังกล่าวมีอายุการใช้งานเกินกว่า 1 ปี ค่าเสื่อมราคาจัดอยู่ในหมวดค่าใช้จ่ายของกิจการที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินสด การคิดค่าเสื่อมราคาทำให้มูลค่าสินทรัพย์ถาวรลดลงทุก ๆ ปี ตลอดอายุการใช้งาน

การแสดงการคำนวณราคาสุทธิของสินทรัพย์ถาวร

การคำนวณราคาสุทธิของสินทรัพย์ถาวร

ราคาทุน – ค่าเสื่อมราคาสะสม

การคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร นิยมใช้วิธีเส้นตรง (Straight-line Method) จะคิดเป็นอัตราร้อยละของราคาสินทรัพย์ หรือคิดจากอายุการใช้งานของสินทรัพย์ ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

1. สินทรัพย์ถาวรที่ใช้จนตลอดปี ให้คิดค่าเสื่อมราคาเต็มปี
2. สินทรัพย์ถาวรที่ซื้อมาเพิ่มในระหว่างปี ซึ่งดูได้จากรายการจ่ายเงินซื้อสินทรัพย์จากสมุดเงินสด โดยให้คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ซื้อสินทรัพย์จนถึงวันสิ้นงวดบัญชี
3. สินทรัพย์ถาวรที่มีการขายระหว่างงวด ซึ่งดูได้จากสมุดเงินสดเป็นการรับเงินจากการขายสินทรัพย์ โดยให้คิดค่าเสื่อมราคาสำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันต้นงวดจนถึงวันที่ขายสินทรัพย์ และจะต้องคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการขายสินทรัพย์นั้นด้วย

วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคา แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 คิดตามอายุการใช้งาน

$$\text{สูตร ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = \frac{\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

กรณีที่ 2 คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ (%)

$$\text{สูตร ค่าเสื่อมราคาต่อปี} = (\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}) \times \text{อัตราค่าเสื่อมราคา (\%)}$$

กรณีที่มีการใช้สินทรัพย์ถาวรตลอดงวดบัญชี

ตัวอย่างที่ 3.10 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีบัญชีอุปกรณ์สำนักงานราคาทุน 120,000 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน 15,000 บาท กิจการคิดค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์สำนักงาน 10% ต่อปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= (\text{ราคาทุน} - \text{ราคาซาก}) \times \text{อัตราค่าเสื่อมราคาต่อปี} \\ &= (120,000 - 0) \times \frac{10}{100} \\ &= 12,000 \text{ บาทต่อปี} \end{aligned}$$

การคำนวณราคาสุทธิของอุปกรณ์สำนักงาน

อุปกรณ์สำนักงาน	120,000 บาท
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน (15,000+12,000)	<u>27,000 บาท</u>
ราคาสุทธิของอุปกรณ์สำนักงาน	<u>93,000 บาท</u>

กรณีซื้อสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นระหว่างงวดบัญชี

ตัวอย่างที่ 3.11 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 มีการมีบัญชีอุปกรณ์สำนักงานราคาทุน 120,000 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน 15,000 บาท ต่อมาวันที่ 1 สิงหาคม 25x6 มีการซื้ออุปกรณ์สำนักงานเพิ่มอีกในราคา 75,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคา อุปกรณ์สำนักงาน 10% ต่อปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

$$\text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี ① อุปกรณ์สำนักงานเก่า} = 120,000 \times \frac{10}{100} = 12,000 \text{ บาท}$$

$$\text{② อุปกรณ์สำนักงานใหม่} = 75,000 \times \frac{10}{100} \times \frac{5}{12} = \underline{3,125} \text{ บาท}$$

$$\text{รวม} \quad \quad \quad \underline{15,125} \text{ บาท}$$

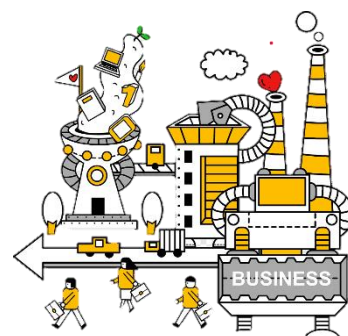
$$\text{ดังนั้น ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน} = 15,125 \text{ บาท}$$

การคำนวณราคาสุทธิของอุปกรณ์สำนักงาน

$$\text{อุปกรณ์สำนักงาน (120,000 + 75,000)} \quad \quad \quad 195,000 \text{ บาท}$$

$$\text{หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน (15,000+15,125)} \quad \quad \quad \underline{30,125} \text{ บาท}$$

$$\text{ราคาสุทธิของอุปกรณ์สำนักงาน} \quad \quad \quad \underline{164,875} \text{ บาท}$$

กรณีที่มีการขายสินทรัพย์ถาวรระหว่างงวดบัญชี

ตัวอย่างที่ 3.12 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 มีการมีบัญชีอุปกรณ์สำนักงานราคาทุน 120,000 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน 15,000 บาท ต่อมาในวันที่ 1 พฤษภาคม 25x6 ได้ขายอุปกรณ์สำนักงานราคาทุน 30,000 บาท ในราคา 28,000 บาท มีการคิดค่าเสื่อมราคา 10% ต่อปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

$$\text{① ค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย} = 30,000 \times \frac{10}{100} \times \frac{4}{12} = 1,000 \text{ บาท}$$

$$\text{② ค่าเสื่อมราคาส่วนที่คงเหลือ} = 90,000 \times \frac{10}{100} = \underline{9,000} \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน} = \underline{10,000} \text{ บาท}$$

การคำนวณราคาสุทธิของสินทรัพย์

รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา สะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ย่อยยกมา	120,000	15,000	105,000
พ.ค. 1 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย		1,000	(1,000)
ตัดบัญชีส่วนที่ขาย	(30,000)	(4,750)*	(25,250)
ธ.ค.31 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่เหลือ		9,000	(9,000)
ย่อยยกไป	90,000	20,250	69,750

การคำนวณค่าเสื่อมราคาของงวดบัญชีปัจจุบันโดยวิธีการเปรียบเทียบราคาสุทธิของสินทรัพย์

ราคาสุทธิต้นปี		105,000 บาท
หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	25,250	
ราคาสุทธิปลายปี	<u>69,750</u>	<u>95,000</u> บาท
ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>10,000</u> บาท

การคำนวณกำไรขาดทุนจากการขายสินทรัพย์

ราคาขาย		28,000 บาท
หัก ราคาสุทธิของอุปกรณ์สำนักงาน :		
ราคาทุนของสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	30,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์ฯ	<u>4,750</u>	<u>22,250</u> บาท
กำไรจากการขายอุปกรณ์สำนักงาน		<u>5,750</u> บาท

*ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน จำนวน 4,750 บาท คำนวณจากค่าเสื่อมราคาสะสมทั้งหมดคูณราคาทุนของอุปกรณ์ในส่วนที่ขายหารด้วยราคาทุนของอุปกรณ์ทั้งหมด บวกด้วยค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขายในปีปัจจุบัน = $\left[(15,000 \times \frac{30,000}{120,000}) + 1,000 = 4,750 \text{ บาท} \right]$

กรณีที่มีการซื้อและขายสินทรัพย์ถาวร

ตัวอย่างที่ 3.13 เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีเครื่องจักรยกมา 75,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องจักร 12,500 บาท ต่อมาวันที่ 1 เมษายน 25x6 ซื้อเครื่องจักรเพิ่มเติมมีราคาทุน 45,000 บาท และวันที่ 30 มิถุนายน 25x6 ได้ขายเครื่องจักรเก่าราคาทุน 30,000 บาท ในราคา 14,250 บาท กิจการคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร 10% ต่อปี

การคำนวณค่าเสื่อมราคา

- ❶ ค่าเสื่อมราคาส่วนที่ซื้อ = $45,000 \times \frac{10}{100} \times \frac{9}{12}$ = 3,375 บาท
 - ❷ ค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย = $30,000 \times \frac{10}{100} \times \frac{6}{12}$ = 1,500 บาท
 - ❸ ค่าเสื่อมราคาส่วนที่เหลือ = $45,000 \times \frac{10}{100}$ = 4,500 บาท
- ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน = 9,375 บาท

การคำนวณราคาสุทธิของสินทรัพย์

รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา สะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ขอดยกมา	75,000	12,500	62,500
เม.ย. 1 ซื้อเครื่องจักรเพิ่ม	45,000		45,000
มิ.ย. 1 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย		1,500	(1,500)
ตัดบัญชีเครื่องจักรส่วนที่ขาย	(30,000)	(6,500)*	(23,500)
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ซื้อ		3,375	(3,375)
คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่เหลือ		4,500	(4,500)
ขอดยกไป	90,000	15,375	74,625

*ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร จำนวน 6,500 บาท คำนวณจากค่าเสื่อมราคาสะสมทั้งหมด
คูณราคาทุนของเครื่องจักรในส่วนที่ขายหารด้วยราคาทุนของเครื่องจักรทั้งหมด บวกด้วยค่าเสื่อมราคา
ส่วนที่ขายในปีปัจจุบัน = $\left[(12,500 \times \frac{30,000}{75,000}) + 1,500 = 6,500 \text{ บาท} \right]$

การคำนวณค่าเสื่อมราคาของงวดบัญชีปัจจุบันโดยวิธีการเปรียบเทียบราคาสุทธิของ สินทรัพย์

ราคาสุทธิต้นปี	62,500 บาท
บวก ซื้อเครื่องจักรเพิ่ม	45,000 บาท
รวม	107,500 บาท
หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	23,500
ราคาสุทธิปลายปี	74,625
ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>9,375</u> บาท

การคำนวณกำไรขาดทุนจากการขายสินทรัพย์

ราคาขาย	14,250 บาท
หัก ราคาสุทธิของเครื่องจักร :	
ราคาทุนของสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	30,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>6,500</u>
ขาดทุนจากการขายเครื่องจักร	<u>(9,250)</u> บาท

สรุปลำดับสำคัญ

สรุปสูตรการคำนวณหาบัญชีต่าง ๆ ในระบบบัญชีเดียว			
การคำนวณหา	สูตรการคำนวณ		
1. คำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี	ทุนสิ้นงวดบัญชี		xx
	บวก ถอนทุน	xx	
	ถอนใช้ส่วนตัว	xx	xx
	รวม		xx
	หัก ทุนต้นงวดบัญชี	xx	
	เพิ่มทุน	xx	xx
	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ		xx
2. คำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด		xx
	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ :		
	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	xx	
	จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย	xx	
	ส่งคืนสินค้า	xx	
	ส่วนลดรับ	xx	
	เจ้าหนี้ปลายทาง	xx	
	ตั๋วเงินจ่ายปลายทาง	xx	
	รวม	xx	
	หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	xx	
	ตั๋วเงินจ่ายต้นงวด	xx	xx
	ซื้อสินค้าทั้งสิ้น		xx

สรุปสูตรการคำนวณหาบัญชีต่าง ๆ ในระบบบัญชีเดียว				
การคำนวณหา	สูตรการคำนวณ			
3. คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น	ขายสินค้าเป็นเงินสด		xx	
	ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ :			
	รับชำระหนี้จากลูกหนี้	xx		
	รับเงินตามตั๋วเงินรับ	xx		
	รับคืนสินค้า	xx		
	ส่วนลดจ่าย	xx		
	หนี้สูญ	xx		
	ลูกหนี้ปลายทางวด	xx		
	ตั๋วเงินรับปลายทางวด	xx		
	รวม	xx		
	หัก ลูกหนี้ต้นงวด	xx		
	ตั๋วเงินรับต้นงวด	xx	xx	xx
	ขายสินค้าทั้งสิ้น		xx	
4. คำนวณยอดรายได้ต่าง ๆ	รายได้ระหว่างงวด		xx	
	บวก รายได้ค้างรับปลายทางวด	xx		
	รายได้รับล่วงหน้าต้นงวด	xx	xx	
	รวม		xx	
	หัก รายได้ค้างรับปลายทางวด	xx		
	รายได้รับล่วงหน้าปลายทางวด	xx	xx	
	รายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน		xx	

สรุปสูตรการคำนวณหาบัญชีต่าง ๆ ในระบบบัญชีเดียว		
การคำนวณหา	สูตรการคำนวณ	
5. คำนวณยอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	ค่าใช้จ่ายระหว่างงวด	xx
	บวก ค่าใช้จ่ายค้างรับปลายงวด	xx
	ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>xx</u> <u>xx</u>
	รวม	xx
	หัก ค่าใช้จ่ายค้างรับต้นงวด	xx
	ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>xx</u> <u>xx</u>
	ค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>xx</u>
6. คำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป	วัสดุสำนักงานต้นงวด	xx
	บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>xx</u>
	รวม	xx
	หัก วัสดุสำนักงานปลายงวด	<u>xx</u>
	วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>xx</u>
7. คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	xx
	บวก ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>xx</u>
	รวม	xx
	หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>xx</u>
	หนี้สงสัยจะสูญ	<u>xx</u>
8. คำนวณค่าเสื่อมราคา	ราคาสุทธิต้นปี	xx
	บวก ซื้อสินทรัพย์เพิ่ม	<u>xx</u>
	รวม	xx
	หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	xx
	ราคาสุทธิปลายปี	<u>xx</u> <u>xx</u>
	ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>xx</u>

6. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

แบบฝึกหัดที่ 1

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. อธิบายวิธีการคำนวณหาค่าใช้จ่ายของงวดปัจจุบัน
2. อธิบายวิธีการคำนวณหาวัสดุสำนักงานใช้ไป
3. อธิบายวิธีการคำนวณหายอดหนี้สงสัยจะสูญ
4. อธิบายวิธีการคำนวณหายอดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์โดยใช้ราคาสุทธิ
5. อธิบายวิธีการคำนวณหารายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน
6. กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ มีวิธีคำนวณอย่างไร
7. รายได้ค้างรับปลายปี หมายถึงอะไร
8. รายได้รับล่วงหน้าปลายปี หมายถึงอะไร
9. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นปี หมายถึงอะไร
10. ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าต้นปี หมายถึงอะไร

ตอนที่ 2 แบบฝึกปฏิบัติ

ข้อ 1. ร้านต้นสนรับรายได้ค่านายหน้า 12,500 บาท ต้นปีมีค่านายหน้าค้างรับ 3,750 บาท
ปลายปีมีค่านายหน้ารับล่วงหน้า 4,850 บาท

ให้ทำ คำนวณหารายได้ค่านายหน้าของปี

ข้อ 2. ร้านต้นกล้วยรับค่าเช่าระหว่างปี 8,500 บาท ต้นปีมีรายได้ค่าเช่าค้างรับ 4,800 บาท
ค่าเช่ารับล่วงหน้า 5,200 บาท ปลายปีมีรายได้ค่าเช่าค้างรับ 5,650 บาท ค่าเช่ารับล่วงหน้า 6,050 บาท

ให้ทำ คำนวณรายได้ค่าเช่าของปี

ข้อ 3. ร้านราตรีจ่ายค่าโฆษณาระหว่างปี 6,200 บาท ต้นปีมีค่าโฆษณาค้างจ่าย 3,800 บาท
ปลายปีมีค่าโฆษณาค้างจ่าย 4,600 บาท และค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า 2,700 บาท

ให้ทำ คำนวณหาค่าโฆษณาของปี

ข้อ 4. ร้ายชัยพฤษภาคมจ่ายเงินเดือน 28,500 บาท ต้นปีมีเงินเดือนค้างจ่าย 8,350 บาท และ
เงินสิ้นเดือนจ่ายล่วงหน้า 6,500 บาท ปลายปีมีเงินเดือนค้างจ่าย 8,500 บาท

ให้ทำ คำนวณหาเงินเดือนของปี

ข้อ 5. ร้านกุหลาบมีเครื่องใช้สำนักงานเมื่อ 1 มกราคม 25x4 จำนวน 70,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสม
28,000 บาท กิจการคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน 20% ต่อปี ให้คำนวณราคาสุทธิของเครื่องใช้สำนักงาน
ที่จะปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน และค่าใช้จ่ายซึ่งจะปรากฏในงบกำไรขาดทุนในวันที่ 31 ธันวาคม 25x4
สำหรับกรณีต่าง ๆ

- กรณีที่ 1 เมื่อ 1 มิถุนายน 25x4 ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเพิ่ม 36,000 บาท
- กรณีที่ 2 เมื่อ 1 เมษายน 25x4 ขายเครื่องใช้สำนักงานราคาทุน 40,000 บาท ได้เงิน 29,500 บาท
- กรณีที่ 3 เมื่อ 1 สิงหาคม 25x4 ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 30,000 บาท
เมื่อ 1 ตุลาคม 25x4 ขายเครื่องใช้สำนักงานเครื่องเก่าราคาทุน 20,000 บาท ได้เงิน 11,200 บาท
- กรณีที่ 4 เมื่อ 1 พฤษภาคม 25x4 ขายเครื่องใช้สำนักงาน 45,000 บาท ได้เงิน 21,800 บาท
เมื่อ 1 กันยายน 25x4 ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเพิ่ม 24,000 บาท
- กรณีที่ 5 เมื่อ 1 เมษายน 25x4 ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 18,000 บาท
เมื่อ 1 มิถุนายน 25x4 ขายเครื่องใช้สำนักงานเก่าราคาทุน 42,000 บาท ได้เงิน 17,500 บาท
เมื่อ 1 สิงหาคม 25x4 ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 15,000 บาท

ให้ทำ คำนวณหายอดรายได้และค่าใช้จ่าย

ข้อ 6. ต่อไปนี้เป็นสินทรัพย์และหนี้สินของร้านชวนชมในปี 25x4

	1 มกราคม	31 ธันวาคม
ลูกหนี้	12,000	18,500
ตัวเงินรับ	3,600	2,900
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,500	2,000
วัสดุสำนักงาน	3,000	4,000
เครื่องใช้สำนักงาน (ราคาสุทธิ)	12,000	28,000
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า	5,000	7,000
เจ้าหนี้	15,000	12,000
ตัวเงินจ่าย	4,000	5,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	3,200	2,600
เงินเดือนค้างจ่าย	2,500	3,000
รายการรับ - จ่ายระหว่างปี 25x4 มีดังนี้		
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	18,500	
รับเงินตามตัวเงินรับ	6,500	
จ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้	12,500	
จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	7,200	
ซื้อวัสดุสำนักงาน	4,500	
ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน	20,000	
จ่ายค่าเช่า	9,200	
จ่ายเงินเดือน	23,000	

รายละเอียดเพิ่มเติมระหว่างปี มีหนี้สูญ 3,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,600 บาท รับคืนสินค้า 3,800 บาท
ส่วนลดจ่าย 4,200 บาท ส่วนลดรับ 5,800 บาท

ให้ทำ คำนวณหายอดรายได้และค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นการคำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน

- ก. ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี + เพิ่มทุน
- ข. ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี - ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน
- ค. ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี + ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันสิ้นสิ้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน
- ง. ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี + ถอนทุน + ถอนใช้ส่วนตัว - ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน

2. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีทุนต้นงวดยกมา 150,000 บาท และในวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 กิจการมีทุนคงเหลือ 300,000 บาท ในระหว่างปีมีการนำเงินลงทุนเพิ่ม 90,000 บาท ถอนทุน 54,000 บาท ถอนใช้ส่วนตัว 18,000 บาท อยากทราบว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี 25x6 เท่าใด

- ก. 132,000 บาท
- ข. 432,000 บาท
- ค. 288,000 บาท
- ง. 468,000 บาท

3. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสด 144,000 บาท จ่ายเงินชำระหนี้เจ้าหนี้ 69,000 บาท ส่งคืนสินค้า 5,500 บาท ส่วนลดรับ 1,500 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 3,000 บาท ตัวเงินจ่ายต้นงวด 5,500 บาท จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย 45,000 บาท ตัวเงินจ่ายปลายงวด 3,000 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 3,600 บาท อยากทราบว่ายอดซื้อทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด

- ก. 249,900 บาท
- ข. 266,900 บาท
- ค. 263,100 บาท
- ง. 24,900 บาท

4. กิจการขายสินค้าเป็นเงินสด 225,000 บาท รับชำระหนี้จากลูกหนี้ 120,000 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท ส่วนลดจ่าย 4,500 บาท หนี้สูญ 1,500 บาท ลูกหนี้ต้นงวด 45,000 บาท ตัวเงินรับต้นงวด 16,500 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 60,000 บาท ตัวเงินรับปลายงวด 9,000 บาท รับเงินตามตัวเงินรับ 54,000 บาท อยากทราบว่ายอดขายทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด

- ก. 397,500 บาท
- ข. 415,500 บาท
- ค. 277,500 บาท
- ง. 295,500 บาท

5. กิจการมีรายได้ค่าเช่าระหว่างปี 10,000 บาท ค่าเช่าค้างรับต้นปี 2,000 บาท ค่าเช่าค้างรับปลายปี 6,000 บาท ค่าเช่ารับล่วงหน้าต้นปี 3,600 บาท ค่าเช่ารับล่วงหน้าปลายปี 2,400 บาท อยากทราบว่ารายได้ ค่าเช่าประจำปีมีจำนวนเท่าใด

- ก. 4,800 บาท
- ข. 12,000 บาท
- ค. 12,800 บาท
- ง. 15,200 บาท

6. กิจการมีค่าเบี้ยประกันระหว่างปี 204,000 บาท ค่าเบี้ยประกันค้ำจ่ายต้นงวด 36,000 บาท ค่าเบี้ยประกันค้ำจ่ายปลายงวด 30,000 บาท ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าต้นงวด 15,000 บาท ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปลายงวด 18,000 บาท อยากทราบว่าค่าเบี้ยประกันประจำปีมีจำนวนเท่าใด

ก. 195,000 บาท	ข. 213,000 บาท
ค. 171,000 บาท	ง. 207,000 บาท

7. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีวัสดุสำนักงานคงเหลือยกมา 1,200 บาท ระหว่างปีซื้อวัสดุสำนักงานเพิ่ม 7,500 บาท และวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 มีวัสดุสำนักงานคงเหลือ 2,700 บาท อยากทราบว่าวัสดุสำนักงานใช้ไปมีจำนวนเท่าใด

ก. 11,400 บาท	ข. 7,200 บาท
ค. 6,000 บาท	ง. 2,700 บาท

8. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมา 7,500 บาท ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด 9,000 บาท และมียอดบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด 12,000 บาท อยากทราบว่าหนี้สงสัยจะสูญมีจำนวนเท่าใด

ก. 28,500 บาท	ข. 13,500 บาท
ค. 10,500 บาท	ง. 4,500 บาท

9. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีบัญชีเครื่องใช้สำนักงานราคาทุน 60,000 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน 7,500 บาท กิจการคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน 10% ต่อปี อยากทราบว่าค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงานประจำปีมีจำนวนเท่าใด

ก. 7,500 บาท	ข. 6,750 บาท
ค. 6,000 บาท	ง. 5,250 บาท

10. กิจการมีเครื่องจักรมีราคาทุนสุทธิต้นปี 210,000 บาท ราคาสุทธิส่วนที่ขาย 50,500 บาท ราคาทุนสุทธิปลายปี 139,500 บาท อยากทราบว่าค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรงวดบัญชีปัจจุบันมีจำนวนเท่าใด

ก. 10,000 บาท	ข. 20,000 บาท
ค. 299,000 บาท	ง. 121,000 บาท

7. เอกสารอ้างอิง

- 7.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย
- 7.2 สื่อ Canva เรื่องการคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว
- 7.3 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง การคำนวณกำไรขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว

<https://youtu.be/Byq18t4Uvql?si=uTT1aCrvVd703-Ez>

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายวิธีการคำนวณหาค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน

ตอบ การคำนวณค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน คำนวณได้ดังนี้		
ค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินสด		XX
บวก ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายปลายปี	XX	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นปี	XX	XX
รวม		XX
หัก ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นปี	XX	
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าปลายปี	XX	XX
ค่าใช้จ่ายของงวดนี้		XX

2. จงอธิบายวิธีการคำนวณหาวัสดุสำนักงานใช้ไป

ตอบ การคำนวณหาวัสดุสำนักงานใช้ไป คำนวณได้ดังนี้		
วัสดุสำนักงานต้นปี	XX	
บวก ซื้อวัสดุสำนักงาน		XX
รวม	XX	
หัก วัสดุสำนักงานปลายปี		XX
วัสดุสำนักงานใช้ไป	XX	

3. จงอธิบายวิธีการคำนวณหายอดหนี้สงสัยจะสูญ

ตอบ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี		
บวก หนี้สูญระหว่างปี	XX	
รวม	XX	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นปี	XX	
หนี้สงสัยจะสูญ		XX

4. จงอธิบายวิธีการคำนวณหายอดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์โดยใช้ราคาสุทธิ

ตอบ ราคาสุทธิต้นปี		
บวก ซื้อระหว่างปี	XX	
รวม	XX	
หัก ราคาสุทธิปลายปี	XX	
ราคาสุทธิที่ขาย	XX	XX
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้		XX

5. จงอธิบายวิธีการคำนวณหารายได้ของงวดบัญชีปัจจุบัน

ตอบ	รายได้ที่ได้รับเป็นเงินสด	XX	
บวก	รายได้ค้างรับปลายปี	XX	
	รายได้รับล่วงหน้าต้นปี	XX	XX
	รวม		XX
หัก	รายได้ค้างรับต้นปี	XX	
	รายได้รับล่วงหน้าปลายปี	XX	XX
	รายได้ของงวดนี้		XX

6. กำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ มีวิธีการคำนวณอย่างไร

ตอบ สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขายเปรียบเทียบกับเงินที่ขายได้ ถ้าขายได้มากกว่าราคาสุทธิถือเป็นกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ถ้าขายได้น้อยกว่าราคาสุทธิถือเป็นขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ คำนวณได้ดังนี้

เงินที่ได้จากการขาย	XX	เงินที่ได้จากการขาย	XX
หัก สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย	XX	หัก สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย	XX
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	XX	ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(XX)

7. รายได้ค้างรับปลายปี หมายถึง **รายได้ของงวดนี้แต่ยังไม่ได้รับเงิน**

8. รายได้รับล่วงหน้าปลายปี หมายถึง **รายได้ของงวดหน้าซึ่งกิจการรับเงินมาแล้วในงวดนี้**

9. ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายต้นปี หมายถึง **ค่าใช้จ่ายของงวดที่แล้วแต่มาจ่ายเงินในปีนี้**

10. ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าต้นปี หมายถึง **ค่าใช้จ่ายของงวดนี้แต่จ่ายเงินแล้วในปีที่แล้ว**

ตอนที่ 2 แบบฝึกปฏิบัติ

ข้อ 1.

รายได้ค่านายหน้า		12,500
หัก ค่านายหน้าค้างรับต้นปี	3,750	
ค่านายหน้ารับล่วงหน้าปลายปี	<u>4,850</u>	<u>8,600</u>
รายได้ค่านายหน้าของงวดนี้		<u><u>3,900</u></u>

ข้อ 2.

รายได้ค่าเช่า		8,500
บวก ค่าเช่าค้างรับปลายปี	5,650	
ค่าเช่ารับล่วงหน้าต้นปี	<u>5,200</u>	<u>10,850</u>
รวม		19,350
หัก ค่าเช่าค้างรับต้นปี	4,800	
ค่าเช่ารับล่วงหน้าปลายปี	<u>6,050</u>	<u>10,850</u>
รายได้ค่าเช่าของงวดนี้		<u><u>8,500</u></u>

ข้อ 3.

ค่าโฆษณาจ่ายระหว่างปี		6,200
<u>บวก</u> ค่าโฆษณาค้างจ่ายปลายปี		<u>4,600</u>
รวม		10,800
<u>หัก</u> ค่าโฆษณาค้างจ่ายต้นปี	3,800	
ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้าปลายปี	<u>2,700</u>	<u>6,500</u>
ค่าโฆษณาของงวดนี้		<u>4,300</u>

ข้อ 4.

เงินเดือนจ่ายระหว่างปี		28,500
<u>บวก</u> เงินเดือนค้างจ่ายปลายปี	8,500	
เงินเดือนจ่ายล่วงหน้าต้นปี	<u>6,500</u>	<u>15,000</u>
		43,500
<u>หัก</u> เงินเดือนค้างจ่ายต้นปี		<u>8,350</u>
เงินเดือนของงวดนี้		<u>35,150</u>

ข้อ 5.

กรณีที่ 1

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	70,000	28,000	42,000
มิ.ย. 1 ซื้อเพิ่ม	36,000		36,000
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
- ยอดยกมา $(70,000 \times \frac{20}{100})$		14,000	(14,000)
- ซื้อเพิ่ม $(36,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{7}{12})$	_____	<u>4,200</u>	<u>(4,200)</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>106,000</u>	<u>46,200</u>	<u>59,800</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้ $14,000 + 4,200 = 18,200$ บาท

หรืออาจคำนวณในรูปของราคาสุทธิ ดังนี้

ราคาสุทธิต้นปี	42,000
<u>บวก</u> ซื้อเพิ่ม	<u>36,000</u>
รวม	78,000
<u>หัก</u> ราคาสุทธิปลายปี	<u>59,800</u>
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้	<u>18,200</u>

กรณี ที่ 2

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	70,000	28,000	42,000
เม.ย. 1 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
ส่วนที่ขาย $(40,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{3}{12})$		2,000	(2,000)
ตัดสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	(40,000)	(18,000)	(22,000)
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
- ส่วนที่เหลือ $(30,000 \times \frac{20}{100})$	_____	<u>6,000</u>	<u>(6,000)</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>30,000</u>	<u>18,000</u>	<u>12,000</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้ $2,000 + 6,000 = 8,000$ บาท

หรืออาจคำนวณในรูปของราคาสุทธิ ดังนี้

ราคาสุทธิต้นปี		42,000
หัก ราคาสุทธิปลายปี	12,000	
ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	<u>22,000</u>	<u>34,000</u>
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้		<u>8,000</u>

คำนวณหากำไรขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

ขายเครื่องใช้สำนักงาน		29,500
หัก สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย		<u>22,000</u>
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์		<u>7,500</u>

กรณี ที่ 3

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	70,000	28,000	42,000
ส.ค. 1 ซื้อเพิ่ม	30,000		30,000
ต.ค. 1 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
ส่วนที่ขาย $(20,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{9}{12})$		3,000	(3,000)
ตัดสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	(20,000)	(11,000)	(9,000)
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
- ส่วนที่เหลือ $(50,000 \times \frac{20}{100})$		10,000	(10,000)
- ซื้อเพิ่ม $(30,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{5}{12})$	_____	<u>2,500</u>	<u>(2,500)</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>80,000</u>	<u>32,500</u>	<u>47,500</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้ $3,000 + 10,000 + 2,500 = 15,500$ บาท

หรืออาจคำนวณในรูปของราคาสุทธิ ดังนี้

ราคาสุทธิต้นปี		42,000
<u>บวก</u> ซื้อเพิ่ม		<u>30,000</u>
รวม		72,000

<u>หัก</u> ราคาสุทธิปลายปี	47,500	
ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	<u>9,000</u>	<u>56,500</u>
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้		<u>15,500</u>

คำนวณหากำไรขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

ขายเครื่องใช้สำนักงาน		11,200
<u>หัก</u> สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย		<u>9,000</u>
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์		<u>2,200</u>

กรณีที่ 4

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	70,000	28,000	42,000
พ.ค. 1 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
ส่วนที่ขาย $(45,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{4}{12})$		3,000	(3,000)
ตัดสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	(45,000)	(21,000)	(24,000)
ก.ย. 1 ซื้อเพิ่ม	24,000		24,000
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
- ส่วนที่เหลือ $(25,000 \times \frac{20}{100})$		5,000	(5,000)
- ซื้อเพิ่ม $(24,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{4}{12})$	_____	<u>1,600</u>	<u>(1,600)</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>49,000</u>	<u>16,600</u>	<u>32,400</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้ $3,000 + 5,000 + 1,600 = 9,600$ บาท

หรืออาจคำนวณในรูปของราคาสุทธิ ดังนี้

ราคาสุทธิต้นปี		42,000
<u>บวก</u> ซื้อเพิ่ม		<u>24,000</u>
รวม		66,000
<u>หัก</u> ราคาสุทธิปลายปี	32,400	
ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	<u>24,000</u>	<u>56,400</u>
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้		<u>9,600</u>

คำนวณหากำไรขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

ขายเครื่องใช้สำนักงาน	21,800
หัก สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย	<u>24,000</u>
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	<u>2,200</u>

กรณีที่ 5

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	70,000	28,000	42,000
เม.ย. 1 ซื้อเพิ่ม	18,000		18,000
มิ.ย. 1 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
ส่วนที่ขาย $(42,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{5}{12})$		3,500	(3,500)
ตัดสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	(42,000)	(20,300)	(21,700)
ส.ค. 1 ซื้อเพิ่ม	15,000		15,000
ธ.ค. 31 คิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์			
- ส่วนที่เหลือ $(28,000 \times \frac{20}{100})$		5,600	(5,600)
- ซื้อเพิ่ม เม.ย. $(18,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{9}{12})$		2,700	(2,700)
- ซื้อเพิ่ม ส.ค. $(15,000 \times \frac{20}{100} \times \frac{5}{12})$		<u>1,250</u>	<u>(1,250)</u>
ยอดคงเหลือปลายปี	<u>61,000</u>	<u>20,750</u>	<u>40,250</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้ $3,500 + 5,600 + 2,700 + 1,250 = 13,050$ บาท

หรืออาจคำนวณในรูปของราคาสุทธิ ดังนี้

ราคาสุทธิต้นปี	42,000
บวก ซื้อเพิ่ม	<u>33,000</u>
รวม	75,000
หัก ราคาสุทธิปลายปี	40,250
ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	<u>21,700</u>
ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้	<u>13,050</u>

คำนวณหากำไรขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

ขายเครื่องใช้สำนักงาน	17,500
หัก สินทรัพย์สุทธิส่วนที่ขาย	<u>21,700</u>
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	<u>4,200</u>

ข้อ 6.

รับชำระหนี้จากลูกหนี้		18,500
รับเงินตามตั๋วเงินรับ		6,500
รับคืนสินค้า		3,800
ส่วนลดจ่าย		4,200
หนี้สูญ		3,000
ลูกหนี้ปลายปี		18,500
ตั๋วเงินรับปลายปี		<u>2,900</u>
รวม		57,400
หัก ลูกหนี้ต้นปี	12,000	
ตั๋วเงินรับต้นปี	<u>3,600</u>	<u>15,600</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น		<u>41,800</u>
จ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้		12,500
จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย		7,200
ส่งคืนสินค้า	2,600	
ส่วนลดรับ		5,800
เจ้าหนี้ปลายปี		12,000
ตั๋วเงินจ่ายปลายปี		<u>5,000</u>
รวม		45,100
หัก เจ้าหนี้ต้นปี	15,000	
ตั๋วเงินจ่ายต้นปี	<u>4,000</u>	<u>19,000</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น		<u>26,100</u>
วัสดุสำนักงานต้นปี		3,000
บวก ซื้อวัสดุสำนักงาน		<u>4,500</u>
รวม		7,500
หัก วัสดุสำนักงานปลายปี		<u>4,000</u>
วัสดุสำนักงานใช้ไป		<u>3,500</u>
ราคาสุทธิต้นปี		12,000
บวก ซื้อเพิ่ม		<u>20,000</u>
รวม		32,000
หัก ราคาสุทธิปลายปี		<u>28,000</u>

ค่าเสื่อมราคาของงวดนี้		<u>4,000</u>
ค่าเช่าจ่ายระหว่างปี		9,200
<u>บวก</u> ค่าเช่าค้างจ่ายปลายปี	2,600	
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าต้นปี	<u>5,000</u>	<u>7,600</u>
รวม		16,800
<u>หัก</u> ค่าเช่าค้างจ่ายต้นปี	3,200	
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าปลายปี	<u>7,000</u>	<u>10,200</u>
ค่าเช่าของงวดนี้		<u>6,600</u>
เงินเดือนจ่ายระหว่างปี		23,000
<u>บวก</u> เงินเดือนค้างจ่ายปลายปี		<u>3,000</u>
รวม		26,000
<u>หัก</u> เงินเดือนค้างจ่ายต้นปี		<u>2,500</u>
เงินเดือนของงวดนี้		<u>23,500</u>
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี		2,000
<u>บวก</u> หนี้สูญระหว่างปี		<u>3,000</u>
รวม		5,000
<u>หัก</u> ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นปี		<u>1,500</u>
หนี้สงสัยจะสูญ		<u>3,500</u>

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดเป็นการคำนวณกำไรหรือขาดทุนโดยวิธีเปรียบเทียบทุน

- ก. ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี + เพิ่มทุน
- ข. ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี - ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน
- ค. ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี + ถอนทุน - ถอนใช้ส่วนตัว + ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน
- ง. ทุน ณ วันสิ้นงวดบัญชี + ถอนทุน + ถอนใช้ส่วนตัว - ทุน ณ วันต้นงวดบัญชี - เพิ่มทุน

2. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจการมีทุนต้นงวดยกมา 150,000 บาท และในวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 กิจการมีทุนคงเหลือ 300,000 บาท ในระหว่างปีมีการนำเงินลงทุนเพิ่ม 90,000 บาท ถอนทุน 54,000 บาท ถอนใช้ส่วนตัว 18,000 บาท อยากทราบว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนสุทธิประจำปี 25x6 เท่าใด

- ก. 132,000 บาท
- ข. 432,000 บาท
- ค. 288,000 บาท
- ง. 468,000 บาท

3. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสด 144,000 บาท จ่ายเงินชำระหนี้เจ้าหนี้ 69,000 บาท ส่งคืนสินค้า 5,500 บาท ส่วนลดรับ 1,500 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 3,000 บาท ตัวเงินจ่ายต้นงวด 5,500 บาท จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย 45,000 บาท ตัวเงินจ่ายปลายงวด 3,000 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 3,600 บาท อยากทราบว่ายอดซื้อทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด

- ก. 249,900 บาท
- ข. 266,900 บาท
- ค. 263,100 บาท
- ง. 24,900 บาท

4. กิจการขายสินค้าเป็นเงินสด 225,000 บาท รับชำระหนี้จากลูกหนี้ 120,000 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท ส่วนลดจ่าย 4,500 บาท หนี้สูญ 1,500 บาท ลูกหนี้ต้นงวด 45,000 บาท ตัวเงินรับต้นงวด 16,500 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 60,000 บาท ตัวเงินรับปลายงวด 9,000 บาท รับเงินตามตัวเงินรับ 54,000 บาท อยากทราบว่ายอดขายทั้งสิ้นเป็นจำนวนเท่าใด

- ก. 397,500 บาท
- ข. 415,500 บาท
- ค. 277,500 บาท
- ง. 295,500 บาท

5. กิจการมีรายได้ค่าเช่าระหว่างปี 10,000 บาท ค่าเช่าค้างรับต้นปี 2,000 บาท ค่าเช่าค้างรับปลายปี 6,000 บาท ค่าเช่ารับล่วงหน้าต้นปี 3,600 บาท ค่าเช่ารับล่วงหน้าปลายปี 2,400 บาท อยากทราบว่ารายได้ ค่าเช่าประจำปีมีจำนวนเท่าใด

- ก. 4,800 บาท
- ข. 12,000 บาท
- ค. 12,800 บาท
- ง. 15,200 บาท

6. กิจกรรมมีค่าเบี้ยประกันระหว่างปี 204,000 บาท ค่าเบี้ยประกันค้ำจ่ายต้นงวด 36,000 บาท ค่าเบี้ยประกันค้ำจ่ายปลายงวด 30,000 บาท ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าต้นงวด 15,000 บาท ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปลายงวด 18,000 บาท อยากทราบว่าค่าเบี้ยประกันประจำปีมีจำนวนเท่าใด

ก. 195,000 บาท

ข. 213,000 บาท

ค. 171,000 บาท

ง. 207,000 บาท

7. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจกรรมมีวัสดุสำนักงานคงเหลือยกมา 1,200 บาท ระหว่างปีซื้อวัสดุสำนักงานเพิ่ม 7,500 บาท และวันที่ 31 ธันวาคม 25x6 มีวัสดุสำนักงานคงเหลือ 2,700 บาท อยากทราบว่าวัสดุสำนักงานใช้ไปมีจำนวนเท่าใด

ก. 11,400 บาท

ข. 7,200 บาท

ค. 6,000 บาท

ง. 2,700 บาท

8. วันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจกรรมมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมา 7,500 บาท ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด 9,000 บาท และมียอดบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด 12,000 บาท อยากทราบว่าหนี้สงสัยจะสูญมีจำนวนเท่าใด

ก. 28,500 บาท

ข. 13,500 บาท

ค. 10,500 บาท

ง. 4,500 บาท

9. เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 กิจกรรมมีบัญชีเครื่องใช้สำนักงานราคาทุน 60,000 บาท บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน 7,500 บาท กิจกรรมคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน 10% ต่อปี อยากทราบว่าค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงานประจำปีมีจำนวนเท่าใด

ก. 7,500 บาท

ข. 6,750 บาท

ค. 6,000 บาท

ง. 5,250 บาท

10. กิจกรรมมีเครื่องจักรมีราคาทุนสุทธิต้นปี 210,000 บาท ราคาสุทธิส่วนที่ขาย 50,500 บาท ราคาทุนสุทธิปลายปี 139,500 บาท อยากทราบว่าค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรงวดบัญชีปัจจุบันมีจำนวนเท่าใด

ก. 10,000 บาท

ข. 20,000 บาท

ค. 299,000 บาท

ง. 121,000 บาท

	ใบงานที่ 1		หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาการและบัญชีเดี่ยว		สอนครั้งที่ 6-9
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว		ทฤษฎี.....8.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว		ปฏิบัติ.....8.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชีด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

- 1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....
- 2) วิธีประเมิน.....-.....
- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณกำไรหรือขาดทุนตามระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้)

4.1 อธิบายความหมาย วิธีการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.2 เขียน คำนวณ และทำตามขั้นตอนของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณกำไรหรือขาดทุนของระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และการดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

5.1 เครื่องคิดเลข

5.3 กระดาษA4 กระดาษคำนวณ

5.4 เครื่องคิดเลข

5.5 แบบฟอร์มใบงาน

6. คำแนะนำ/ข้อควรระวัง

7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ใบงานที่ 1

ชื่อเรื่อง “การคำนวณกำไรหรือขาดทุนจากข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายของกิจการ”

เวลา 120 นาที

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกและคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิจากข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายได้ถูกต้อง
2. เพื่อฝึกการทำงานเป็นกลุ่มและวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชี

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
2. กระดาษคำตอบ กลุ่มละ 2-3 แผ่น
3. เครื่องคิดเลข
4. กระดาษA4 กระดาษคำนวณ
5. เครื่องคิดเลข
6. แบบฟอร์มใบงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขานุการ กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกระดาษที่จัดให้
3. สมาชิกในกลุ่มวิเคราะห์ว่าแต่ละรายการเป็น “รายได้” หรือ “ค่าใช้จ่าย”
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันจัดทำตารางสรุปรายได้ – ค่าใช้จ่าย
5. สมาชิกในกลุ่มคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิ โดยใช้สูตร
6. เขียนคำอธิบายสรุปผล เช่น “กิจการมีกำไรสุทธิ 15,000 บาท แสดงว่ารายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย”
7. นำเสนอหน้าชั้นเรียน
8. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลกลุ่มอื่น ๆ

8. สรุปและวิจารณ์ผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และเสนอแนะงานกลุ่ม

9. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย

10.2 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง บทความความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบัญชี

https://hiperc.sru.ac.th/pluginfile.php/76714/mod_resource/content/1/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%201%20%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B9%84%E0%B8%9B%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%9A%E0%B8%B1%E0%B8%8D%E0%B8%8A%E0%B8%B5.pdf

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา.20201-2006...ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาการและบัญญัติเดี่ยว	สอนครั้งที่ 10-13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้..งานการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น	ทฤษฎี.....8.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น..	ปฏิบัติ.....8.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะคำนวณโดยใช้กำไรขึ้นต้น ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย สะอาดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้นโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้นได้

4.2 เขียน คำนวณ ทำตามขั้นตอนของการคำนวณโดยใช้กำไรขึ้นต้นได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้นได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. สารการเรียนรู้

5.1 งานคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น

5.1.1 งานคำนวณโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
1. ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งการวัดผลและประเมินผล	1. ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน บทเรียนที่ 4	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับความหมายอัตรากำไร ขั้นต้นและกำหนดราคาขายใช้สื่อ PowerPoint และวิดีโอ	3. ผู้เรียนฟังและชม พร้อมจดบันทึก
4. ผู้สอนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน รู้หรือไม่ว่าเราช่วยแก้ไขปัญหาของการจัดทำงบการเงินของกิจการได้	4. ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นสนทนากับครู นักเรียนรู้หรือไม่ว่าเราช่วยแก้ไขปัญหาของการจัดทำงบการเงินของกิจการได้
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 4	5. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 4
6. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในกิจกรรมและใบงาน บทเรียนที่ 4	6. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรม และใบงาน บทเรียนที่ 4
7. ผู้สอนตรวจใบงานและเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับงานที่นักเรียนทำ	7. ผู้เรียนร่วมกันกับเพื่อนเสนอความเห็นตามคำแนะนำจากครู
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำการแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และให้ผู้เรียนสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน	8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน
9. ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามที่ได้รับไว้ในท้ายบทเรียน	9. ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
10. ผู้สอนสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป	10. ผู้เรียนฟังและนำไปพัฒนาในบทเรียนต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดียว (อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด) สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

7.2 สื่อโสตทัศน

- PowerPoint บทเรียนที่ 1
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- เครื่อง Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- วิดีโอช่อง YouTube ที่สอดคล้องกับบทเรียนที่ 1
- Google Site
- Google Forms

7.4 สื่ออื่น ๆ

- หนังสือประกอบและเว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- การเช็คชื่อเข้าเรียนของผู้เรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน
- กิจกรรมประจำบทเรียน
- ใบงานประจำบทเรียน

9. การวัดและประเมินผล

9.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

- 1) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) ตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

9.2 วิธีการประเมิน

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
- 3) แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนและผู้เรียน

ร่วมกันประเมิน

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน

9.3 เครื่องมือประเมิน

- 1) ใบชี้รายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

	ใบความรู้ที่ 1	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดียว	สอนครั้งที่ 10-13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น	ทฤษฎี...8.....ชม. ปฏิบัติ...8.....ชม.
ชื่อเรื่อง งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะคำนวณโดยใช้กำไรขั้นต้น ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

- 1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....
- 2) วิธีประเมิน.....-.....
- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
- 3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

- 4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นได้
- 4.2 เขียน คำนวณ ทำตามขั้นตอนของการคำนวณโดยใช้กำไรขั้นต้นได้
- 4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นได้
- 4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. เนื้อหาสาระ

5.1 งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

จากการหายอดขายเชื่อโดยใช้วิธีวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ หรือการหายอดซื้อเชื่อโดยใช้วิธีการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหนี้ บางครั้งกิจการมีข้อมูลไม่ครบถ้วนทำให้ไม่สามารถคำนวณรายการต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดทำงบการเงินของกิจการได้ นักบัญชีจึงช่วยแก้ปัญหาโดยใช้

วิธีอัตรากำไรขั้นต้น ซึ่งเหมาะสำหรับกิจการที่ไม่สามารถคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ เนื่องจากกิจการไม่ทราบยอดลูกหนี้ต้นงวด เจ้าหนี้ต้นงวด และสินค้าคงเหลือต้นงวด

5.1.1 ความหมายของอัตรากำไรขั้นต้นและกำหนดราคาขาย

กำไรขั้นต้น (Gross Profit) หมายถึง ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขาย เช่น กิจการขายสินค้าได้ 15,000 บาท ต้นทุนขาย 10,500 บาท

การคำนวณกำไรขั้นต้น

ขายสุทธิ	15,000 บาท
หัก ต้นทุนขาย	10,500 บาท
กำไรขั้นต้น	<u>4,500 บาท</u>

อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) เป็นการกำหนดอัตราร้อยละต่อยอดขายสุทธิ

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$$

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้นได้ดังนี้

การคำนวณอัตรากำไรขั้นต้น

$$\begin{aligned}\text{อัตรากำไรขั้นต้น} &= \frac{4,500 \times 100}{15,000} \\ &= 30\%\end{aligned}$$

การใช้อัตรากำไรขั้นต้น สามารถนำมาคำนวณหายอดต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การคำนวณยอดซื้อสินค้า
2. การคำนวณยอดเจ้าหนี้
3. การคำนวณยอดสินค้าคงเหลือ
4. การคำนวณยอดขายสินค้า
5. การคำนวณยอดลูกหนี้

การคำนวณยอดซื้อสินค้า

การคำนวณยอดซื้อสินค้าโดยใช้วิธีอัตรากำไรขั้นต้นมาคำนวณเนื่องจากกิจการไม่สามารถหา ยอดเจ้าหนี้คงเหลือต้นงวด หรือปลายงวดได้ โดยกิจการจะต้องคำนวณหา ยอดต้นทุนขาย ซึ่งต้นทุนขายคำนวณได้จากสินค้าคงเหลือต้นงวดบวกซื้อสุทธิแล้วหักด้วยสินค้าคงเหลือปลายงวด ดังนั้น การคำนวณซื้อสุทธิมาจากขายสุทธิหักกำไรขั้นต้นจะได้ต้นทุนขาย แล้วนำไปบวกสินค้าคงเหลือปลายงวดและหักสินค้าคงเหลือต้นงวด แสดงได้ดังนี้

$$\text{กำไรขั้นต้น} = \text{ขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}$$

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}$$

$$\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น} = \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}$$

$$\text{ซื้อสุทธิ} = (\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}) + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด}$$

ตัวอย่างที่ 4.1 กิจการมียอดขายทั้งสิ้น 48,000 บาท รับคืนสินค้า 2,100 บาท ส่วนลดจ่าย 900 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 6,000 บาท ส่งคืนสินค้า 1,500 บาท ส่วนลดรับ 600 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 9,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย

การคำนวณยอดซื้อสินค้า

ขายสินค้า		48,000
หัก รับคืนสินค้า	2,100	
ส่วนลดจ่าย	<u>900</u>	<u>3,000</u>
ขายสุทธิ		45,000
หัก กำไรขั้นต้น (45,000×30%)		<u>13,500</u>
ต้นทุนขาย		31,500
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>9,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		40,500
หัก สินค้าคงเหลือต้นงวด		<u>6,000</u>
ซื้อสุทธิ		34,500
บวก ส่งคืนสินค้า	1,500	
ส่วนลดรับ	<u>600</u>	<u>2,100</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น		<u>36,600</u>

การคำนวณยอดเจ้าหนี้

ในกรณีที่กิจการคำนวณยอดซื้อสินค้าด้วยวิธีอัตรากำไรขั้นต้นก่อนแล้ว ยังสามารถนำมาคำนวณหาเจ้าหนี้ต้นงวดได้ โดยหาได้จาก ซื้อสดบวกรายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลดลงบวกเจ้าหนี้ปลายงวดหักด้วย เจ้าหนี้ต้นงวด ดังนั้นการคำนวณเจ้าหนี้ต้นงวด คำนวณได้โดย ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้บวกเจ้าหนี้ปลายงวดหัก ซื้อทั้งสิ้น ดังแสดงได้ดังนี้

$$\text{ซื้อทั้งสิ้น} = \text{ซื้อสด} + \text{รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด} + \text{เจ้าหนี้ปลายทาง} - \text{เจ้าหนี้ต้นงวด}$$

$$\text{เจ้าหนี้ต้นงวด} = \text{ซื้อสด} + \text{รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด} + \text{เจ้าหนี้ปลายทาง} - \text{ซื้อทั้งสิ้น}$$

ตัวอย่างที่ 4.2 กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระเจ้าหนี้ 67,500 บาท เจ้าหนี้ปลายทาง 15,000 บาท ซื้อทั้งสิ้น 75,000 บาท

การคำนวณหายอดเจ้าหนี้ต้นงวด

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้	67,500
บวก เจ้าหนี้ปลายทาง	<u>15,000</u>
รวม	82,500
หัก ซื้อทั้งสิ้น	<u>75,000</u>
เจ้าหนี้ต้นงวด	<u>7,500</u>

ตัวอย่างที่ 4.3 กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 16,500 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 18,000 บาท ระหว่างปีมีรายการรับคืนสินค้า 4,500 บาท ส่วนลดจ่าย 1,000 บาท ส่งคืนสินค้า 3,750 บาท ส่วนลดรับ 1,200 บาท ยอดขายทั้งสิ้น 114,000 บาท ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้ 67,500 บาท เจ้าหนี้คงเหลือปลายทาง 27,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย

การคำนวณเจ้าหนี้ต้นงวด

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้		67,500
บวก ส่งคืนสินค้า	3,750	
ส่วนลดรับ	1,200	
เจ้าหนี้การค้าปลายทาง	27,000	<u>31,950</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น		99,450
ขายสินค้า	114,000	
หัก รับคืนสินค้า	4,500	
ส่วนลดจ่าย	<u>1,000</u>	<u>5,500</u>
ขายสุทธิ	108,500	
หัก กำไรขั้นต้น (108,500×40%)		<u>43,400</u>
ต้นทุนขาย	65,100	
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด	<u>18,000</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	83,100	
หัก สินค้าคงเหลือต้นงวด	<u>16,500</u>	
ซื้อสุทธิ	66,000	
บวก ส่งคืนสินค้า	3,750	

ส่วนลดรับ	<u>1,200</u>	<u>4,950</u>	
ซื้อทั้งสิ้น			<u>71,550</u>
เจ้าหนี้ต้นงวด			<u>27,900</u>

การคำนวณยอดสินค้าคงเหลือ

ในการคำนวณสินค้าคงเหลือในระบบบัญชีเดี่ยวนั้น กิจการอาจจะไม่ได้มีการจัดทำบัญชีการเงิน ดังนั้น จึงไม่ทราบยอดสินค้าคงเหลือต้นงวด ส่วนสินค้าคงเหลือปลายงวดนั้นสามารถคำนวณได้จาก การตรวจนับสินค้าและตีราคาสินค้าคงเหลือปลายงวดได้ ถ้ากิจการไม่สามารถคำนวณหาสินค้าคงเหลือต้นงวดได้นั้น กิจการสามารถคำนวณหาได้โดยใช้สูตรกำไรขั้นต้น โดยนำต้นทุนขายบวกสินค้าคงเหลือปลายงวดและหักซื้อสุทธิ ซึ่งต้นทุนขายคำนวณได้จาก ขายสุทธิหักกำไรขั้นต้น ดังแสดงได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}$$

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} = \text{ต้นทุนขาย} + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{ซื้อสุทธิ}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} = (\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}) + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{ซื้อสุทธิ}$$

ตัวอย่างที่ 4.4 กิจการมียอดขายสินค้า 154,500 บาท รับคืนสินค้า 1,500 บาท ส่วนลดจ่าย 3,000 บาท
ซื้อสินค้า 108,000 บาท กิจการตรวจนับและตีราคาสินค้าคงเหลือปลายงวดได้
28,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ

การคำนวณสินค้าคงเหลือต้นงวด

ขายสินค้า		154,500
หัก รับคืนสินค้า	1,500	
ส่วนลดจ่าย	<u>3,000</u>	<u>4,500</u>
ขายสุทธิ		150,000
หัก กำไรขั้นต้น 30% (150,000×30%)		<u>45,000</u>
ต้นทุนขาย		105,000
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>28,500</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		133,500
หัก ซื้อสินค้า		<u>108,000</u>
สินค้าคงเหลือต้นงวด		<u>25,500</u>

ถ้าในกรณีที่กิจการต้องการทราบยอดสินค้าคงเหลือปลายงวด ก็สามารถคำนวณได้โดยนำ
สินค้าคงเหลือต้นงวดบวกซื้อสุทธิแล้วหักด้วยต้นทุนขาย ดังแสดงได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}$$

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} = (\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ}) - \text{ต้นทุนขาย}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} = (\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ}) - (\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น})$$

ตัวอย่างที่ 4.5 กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 27,000 บาท ซื้อสินค้า 120,000 บาท ขายสินค้า 180,000 บาท กิจการคิดอัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย

การคำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวด

สินค้าคงเหลือต้นงวด		27,000
บวก ซื้อสุทธิ		<u>120,000</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น		147,000
หัก ต้นทุนขาย :		
ขายสินค้า	180,000	
หัก กำไรขั้นต้น $(180,000 \times 40\%)$	<u>72,000</u>	<u>108,000</u>
สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>39,000</u>

การคำนวณยอดขายสินค้า

การคำนวณยอดขายสินค้าโดยใช้วิธีอัตรากำไรขั้นต้นมาคำนวณ เนื่องจากกิจการไม่สามารถหายอดลูกหนี้คงเหลือต้นงวด หรือปลายงวดได้ โดยกิจการจะต้องคำนวณหายอดต้นทุนขายก่อน ซึ่งการคำนวณหายอดขายสินค้า เท่ากับต้นทุนขายบวกกำไรขั้นต้น ดังแสดงได้

$$\text{กำไรขั้นต้น} = \text{ขายสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}$$

$$\text{ขายสุทธิ} = \text{ต้นทุนขาย} + \text{กำไรขั้นต้น}$$

$$\text{ขายสุทธิ} = (\text{ซื้อสุทธิ} + \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}) + \text{กำไรขั้นต้น}$$

ตัวอย่างที่ 4.6 กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด

16,500 บาท ซื้อสินค้าระหว่างงวด 64,200 บาท ส่งคืนสินค้า
7,200 บาท ส่วนลดรับ 1,400 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท
ส่วนลดจ่าย 1,200 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 13,500 บาท
อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดต้นทุนขาย

คำนวณขายสินค้า

ซื้อสินค้า		64,200
หัก ส่งคืนสินค้า	7,200	
ส่วนลดรับ	<u>1,400</u>	<u>8,600</u>
ซื้อสุทธิ		55,600
บวก สินค้าคงเหลือต้นงวด		<u>16,500</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		72,100
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>13,500</u>
ต้นทุนขาย		58,600
บวก กำไรขั้นต้น ($58,600 \times 40\%$)		<u>23,440</u>
ขายสุทธิ		82,040
บวก รับคืนสินค้า	3,000	
ส่วนลดจ่าย	<u>1,200</u>	<u>4,200</u>
ขายทั้งสิ้น		<u>86,240</u>

การคำนวณยอดลูกหนี้

ในกรณีที่กิจการคำนวณยอดขายสินค้าด้วยวิธีอัตรากำไรขั้นต้นก่อนแล้ว ยังสามารถนำมาคำนวณหาลูกหนี้ต้นงวดได้ โดยหาได้จาก ขยายสดบวกรายการที่ทำให้ลูกหนี้ลดบวกลูกหนี้ปลายงวดหักด้วยลูกหนี้ต้นงวด ดังนั้น การคำนวณลูกหนี้ต้นงวด คำนวณได้โดย ขยายสดและรับชำระหนี้บวกลูกหนี้ปลายงวดหักขายทั้งสิ้น ดังแสดงได้ดังนี้

$$\text{ขายทั้งสิ้น} = \text{ขยายสด} + \text{รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด} - \text{ลูกหนี้ต้นงวด}$$

$$\text{ลูกหนี้ต้นงวด} = \text{ขยายสด} + \text{รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด} - \text{ขายทั้งสิ้น}$$

ตัวอย่างที่ 4.7 กิจการมีขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 90,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 4,500 บาท
ขายทั้งสิ้น 64,500 บาท

การคำนวณลูกหนี้ต้นงวด

ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้	90,000
บวก ลูกหนี้ปลายงวด	<u>4,500</u>
รวม	94,500
หัก ขายทั้งสิ้น	<u>64,500</u>
ลูกหนี้ต้นงวด	<u>30,000</u>

ตัวอย่างที่ 4.8 กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 12,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 10,500 บาท
ซื้อสุทธิ 51,000 บาท ระหว่างงวดขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 72,000 บาท
รับคืนสินค้า 3,000 บาท ส่วนลดจ่าย 1,400 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 13,500 บาท
อัตรากำไรขั้นต้น 20% ของราคาขาย

การคำนวณลูกหนี้ต้นงวด

ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้		72,000
บวก รับคืนสินค้า	3,000	
ส่วนลดจ่าย	1,400	
ลูกหนี้ปลายงวด	<u>13,500</u>	<u>17,900</u>
รวม		89,900
ซื้อสุทธิ	51,000	
บวก สินค้าคงเหลือต้นงวด	<u>12,000</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	63,000	
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	<u>10,500</u>	
ต้นทุนขาย	52,500	
บวก กำไรขั้นต้น (52,500 × 20%)	<u>10,500</u>	
ขายสุทธิ	63,000	
บวก รับคืนสินค้า	3,000	
ส่วนลดจ่าย	<u>1,400</u>	<u>4,400</u>
ขายทั้งสิ้น		<u>67,400</u>
ลูกหนี้ต้นงวด		<u>22,500</u>

สรุปสาระสำคัญ

กำไรขั้นต้น หมายถึง ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขาย

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$$

$$\begin{aligned} \text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น} &= \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} \\ \text{ซื้อสุทธิ} &= (\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}) + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} \\ \text{ซื้อทั้งสิ้น} &= \text{ซื้อสด} + \text{รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด} + \text{เจ้าหนี้ปลายงวด} - \text{เจ้าหนี้ต้นงวด} \\ \text{เจ้าหนี้ต้นงวด} &= \text{ซื้อสด} + \text{รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด} + \text{เจ้าหนี้ปลายงวด} - \text{ซื้อทั้งสิ้น} \\ \text{ต้นทุนขาย} &= \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} \\ \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} &= \text{ต้นทุนขาย} + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{ซื้อสุทธิ} \\ \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} &= (\text{ขายสุทธิ} - \text{กำไรขั้นต้น}) + \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} - \text{ซื้อสุทธิ} \\ \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด} &= (\text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} + \text{ซื้อสุทธิ}) - \text{ต้นทุนขาย} \\ \text{ขายสุทธิ} &= \text{ต้นทุนขาย} + \text{กำไรขั้นต้น} \\ \text{ขายสุทธิ} &= (\text{ซื้อสุทธิ} + \text{สินค้าคงเหลือต้นงวด} - \text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}) + \text{กำไรขั้นต้น} \\ \text{ขายทั้งสิ้น} &= \text{ขายสด} + \text{รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด} - \text{ลูกหนี้ต้นงวด} \\ \text{ลูกหนี้ต้นงวด} &= \text{ขายสด} + \text{รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด} + \text{ลูกหนี้ปลายงวด} - \text{ขายทั้งสิ้น} \end{aligned}$$

6. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

แบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. กำไรขั้นต้นหมายถึงอะไร
2. อัตรากำไรขั้นต้นมีวิธีการคำนวณอย่างไร
3. จงเขียนสูตรการคำนวณหายอดขายสุทธิโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
4. จงเขียนสูตรการคำนวณหาต้นทุนโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
5. จงเขียนสูตรการคำนวณหาต้นทุนคงเหลือโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
6. จงเขียนสูตรการคำนวณหาต้นทุนคงเหลือโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
7. จงเขียนสูตรการคำนวณหาขายสินค้าโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
8. จงเขียนสูตรการคำนวณหาต้นทุนคงเหลือโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. อัตรากำไรขั้นต้น	ก. (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สินค้าปลายงวด - สินค้าต้นงวด
2. ขายสุทธิ	ข. ขายสุทธิ - ต้นทุนขาย
3. ซื้อสุทธิ	ค. ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - ซื้อทั้งสิ้น
4. ต้นทุนขาย	ง. ขายสด + รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด + ลูกหนี้ปลายงวด - ขายทั้งสิ้น
5. กำไรขั้นต้น	จ. (สินค้าต้นงวด + ซื้อสุทธิ) - (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น)
6. ซื้อทั้งสิ้น	ฉ. (กำไรขั้นต้น $\times$ 100)/ขายสุทธิ
7. เจ้าหนี้ต้นงวด	ช. (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สินค้าปลายงวด - ซื้อสุทธิ
8. สินค้าคงเหลือต้นงวด	ซ. (ซื้อสุทธิ + สินค้าต้นงวด - สินค้าปลายงวด) + กำไรขั้นต้น
9. สินค้าคงเหลือปลายงวด	ณ. ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - เจ้าหนี้ต้นงวด
10. ลูกหนี้ต้นงวด	ญ. สินค้าต้นงวด + ซื้อสุทธิ - สินค้าปลายงวด

2. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- () 1. กำไรขั้นต้น หมายถึง ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขาย
- () 2. อัตรากำไรขั้นต้น = (กำไรขั้นต้น $\times$ 100)/ขายสุทธิ
- () 3. ขายสุทธิ = (ซื้อสุทธิ + สินค้าคงเหลือต้นงวด - สินค้าคงเหลือปลายงวด) + กำไรขั้นต้น
- () 4. ซื้อสุทธิ = (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) - สินค้าคงเหลือปลายงวด + สินค้าคงเหลือต้นงวด
- () 5. ซื้อทั้งสิ้น = ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - เจ้าหนี้ต้นงวด
- () 6. เจ้าหนี้ต้นงวด = ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - ซื้อทั้งสิ้น
- () 7. ต้นทุนขาย = สินค้าคงเหลือปลายงวด + ซื้อสุทธิ - สินค้าคงเหลือต้นงวด

- () 8. สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด = (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด + ซื้อสุทธิ
- () 9. สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด = (สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด + ซื้อสุทธิ) - ต้นทุนขาย
- () 10. ลูกหนี้ต้นงวด = ขายสด + รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด - ลูกหนี้ปลายงวด - ขายทั้งสิ้น

3. จงแสดงการคำนวณหายอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในแต่ละข้อต่อไปนี้

- 3.1 สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 15,000 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 24,000 บาท ขายสินค้า 60,000 บาท ส่งคืนสินค้า 4,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย
- 3.2 ขายสินค้าทั้งสิ้น 23,100 บาท รับคืนสินค้า 2,100 บาท ส่งคืนสินค้า 1,350 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 1,650 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ
- 3.3 ขายสินค้าทั้งสิ้น 63,000 บาท รับคืนสินค้า 6,300 บาท ส่งคืนสินค้า 3,300 บาท สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 10,800 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ของยอดขายสุทธิ
- 3.4 ขายสินค้าเป็นเงินสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 97,500 บาท ลูกหนี้ต้นงวด 11,100 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 17,700 บาท สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 31,500 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 27,300 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย
- 3.5 ขายสินค้าเป็นเงินสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 32,850 บาท ส่งคืนสินค้า 600 บาท ลูกหนี้เพิ่มขึ้น 900 บาท สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 2,550 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 3,450 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายทั้งสิ้น

4. จงแสดงการคำนวณหายอดเจ้าหนี้ต้นงวด โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในแต่ละข้อต่อไปนี้

- 4.1 สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 33,000 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 36,000 บาท ระหว่างงวดมีรายการรับคืนสินค้า 9,000 บาท ส่งคืนสินค้า 7,500 บาท ยอดขายสินค้าทั้งสิ้น 228,000 บาท ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 135,000 บาท เจ้าหนี้คงเหลือปลายงวด 54,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40%
- 4.2 ขายสินค้าทั้งสิ้น 309,000 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท ส่วนลดจ่าย 6,000 บาท สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 15,000 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 27,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,400 บาท ส่วนลดรับทองคำ 2,400 บาท ค่าขนส่งเข้า 1,800 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ มียอดซื้อและจ่ายเงินให้เจ้าหนี้ 210,000 บาท และเจ้าหนี้คงเหลือปลายงวด 120,000 บาท
- 4.3 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ 227,500 บาท ขายสินค้าทั้งสิ้น 225,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,250 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 6,000 บาท รับคืนสินค้า 1,800 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 20,000 บาท และสิ้นค้าคงเหลือต้นงวด 18,000 บาท
- 4.4 ขายสินค้าทั้งสิ้น 180,000 บาท รับคืนสินค้า 6,000 บาท ส่วนลดจ่าย 9,750 บาท ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ 120,000 บาท ส่งคืนสินค้า 22,500 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 13,500 บาท สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด 13,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ

5. จงแสดงการคำนวณหายอดสินค้าคงเหลือ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในแต่ละข้อต่อไปนี้

5.1 ขายสินค้าทั้งสิ้น 60,000 บาท ซื้อทั้งสิ้น 45,000 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท ส่งคืนสินค้า 1,500 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 6,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ ให้คำนวณสินค้าคงเหลือต้นงวด

5.2 ขายสินค้า 45,000 บาท ซื้อสินค้า 30,000 บาท รับคืนสินค้า 1,500 บาท ส่งคืนสินค้า 1,500 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 9,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ ให้คำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวด

5.3 ขายสินค้า 54,000 บาท ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 37,500 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 3,000 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 6,000 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 9,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย ให้คำนวณสินค้าคงเหลือปลายงวด

5.4 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 90,000 บาท ขายสินค้า 120,000 บาท เจ้าหนี้ 15,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 16,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ของยอดขาย ให้คำนวณสินค้าคงเหลือต้นงวด

5.5 ขายสินค้าเป็นเงินสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 135,000 บาท ลูกหนี้ต้นงวด 3,750 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 10,500 บาท ซื้อสินค้า 90,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย ให้คำนวณสินค้าคงเหลือต้นงวด

6. จงแสดงการคำนวณหายอดขายสินค้าทั้งสิ้น โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในแต่ละข้อต่อไปนี้

6.1 ซื้อสินค้าทั้งสิ้น 15,000 บาท ส่งคืนสินค้า 125 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 3,750 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 6,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย

6.2 ซื้อสินค้าทั้งสิ้น 67,500 บาท สินค้าคงเหลือต้นปี 18,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายปี 22,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย

6.3 ซื้อสินค้าทั้งสิ้น 28,800 บาท รับคืนสินค้า 375 บาท ส่งคืนสินค้า 1,650 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 2,400 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ

6.4 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 86,100 บาท รับคืนสินค้า 4,200 บาท ส่งคืนสินค้า 3,900 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 20,400 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 13,500 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 9,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ

6.5 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 37,350 บาท เจ้าหนี้ต้นงวด 3,600 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 5,025 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 7,275 บาท รับคืนสินค้า 750 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ

7. จงแสดงการคำนวณหายอดลูกหนี้ต้นงวด โดยใช้อัตราทำไรขั้นต้น ในแต่ละข้อต่อไปนี้

7.1 สินค้าคงเหลือต้นงวด 24,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 21,000 บาท ซื้อสุทธิ 102,000 บาท ขายสินค้าเป็นเงินสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 172,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 13,500 บาท รับคืนสินค้า 3,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ

7.2 สินค้าคงเหลือต้นงวด 50,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 44,000 บาท ซื้อสินค้าทั้งสิ้น 206,000 บาท ส่งคืนสินค้า 3,000 ส่วนลดรับ 2,000 บาท ขายสินค้าเป็นเงินสด 246,000 บาท รับคืนสินค้า 8,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 29,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ของยอดขายสุทธิ

7.3 ขายสินค้าเป็นเงินสด 200,000 บาท รับคืนสินค้า 2,000 บาท ส่วนลดจ่าย 1,000 บาท ซื้อสินค้า 80,000 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 10,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 5,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 6,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขายคือข้อใด
 - ก. กำไรสุทธิ
 - ข. ขาดทุนสุทธิ
 - ค. กำไรขั้นต้น
 - ง. การไถ่จากการดำเนินงาน
2. ข้อใดเป็นการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้น
 - ก. $\frac{\text{ขายสุทธิ} \times 100}{\text{ต้นทุนขาย}}$
 - ข. $\frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ต้นทุนขาย}}$
 - ค. $\frac{\text{ต้นทุนขาย} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$
 - ง. $\frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$
3. กิจการมียอดขายทั้งสิ้น 72,000 บาท รับคืนสินค้า 3,150 บาท ส่วนลดจ่าย 1,350 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 9,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,250 บาท ส่วนลดรับ 900 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 13,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย อยากทราบว่าซื้อสินค้าทั้งสิ้นมีจำนวนเท่าใด
 - ก. 67,500 บาท
 - ข. 47,250 บาท
 - ค. 54,900 บาท
 - ง. 51,750 บาท
4. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระเจ้าหนี้ปลายงวด 101,250 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 22,500 บาท ซื้อทั้งสิ้น 112,500 บาท อยากทราบว่าเจ้าหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด
 - ก. 11,250 บาท
 - ข. 33,750 บาท
 - ค. 191,250 บาท
 - ง. 236,250 บาท

5. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 24,750 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 27,000 บาท ระหว่างปีมีรายการรับคืนสินค้า 6,750 บาท ส่วนลดจ่าย 1,500 บาท ส่งคืนสินค้า 5,625 บาท ส่วนลดรับ 1,800 บาท ยอดขายทั้งสิ้น 171,000 บาท ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ 101,250 บาท เจ้าหนี้คงเหลือปลายงวด 40,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% อยากทราบว่าเจ้าหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด
- 7,425 บาท
 - 8,250 บาท
 - 1,350 บาท
 - 1,250 บาท
6. กิจการมียอดขายสินค้า 231,750 บาท รับคืนสินค้า 2,250 บาท ส่วนลดจ่าย 4,500 บาท ซื้อสินค้า 162,000 บาท กิจการตรวจนับและตีราคาสินค้าคงเหลือปลายงวดได้ 42,750 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ อยากทราบว่าสินค้าคงเหลือต้นงวดมีจำนวนเท่าใด
- 38,250 บาท
 - 42,750 บาท
 - 67,500 บาท
 - 45,000 บาท
7. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 40,500 บาท ซื้อสินค้า 180,000 บาท ขายสินค้า 270,000 บาท กิจการคิดอัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย อยากทราบว่าสินค้าคงเหลือปลายงวดมีจำนวนเท่าใด
- 162,000 บาท
 - 220,500 บาท
 - 49,500 บาท
 - 58,500 บาท
8. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 24,750 บาท ซื้อสินค้าระหว่างงวด 96,300 บาท ส่งคืนสินค้า 10,800 บาท ส่วนลดรับ 2,100 บาท รับคืนสินค้า 4,500 บาท ส่วนลดจ่าย 1,800 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 20,250 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ อยากทราบว่าขายสินค้ามีจำนวนเท่าใด
- 123,060 บาท
 - 129,360 บาท
 - 120,000 บาท
 - 100,000 บาท

9. กิจการมีขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 135,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 6,750 บาท ขายทั้งสิ้น 96,750 บาท อยากทราบว่าลูกหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด
- ก. 225,000 บาท
- ข. 141,750 บาท
- ค. 103,500 บาท
- ง. 45,000 บาท
10. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 18,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 15,750 บาท ระหว่างงวดขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 108,000 บาท ซื้อสุทธิ 76,500 บาท รับคืนสินค้า 4,500 บาท ส่วนลดจ่าย 2,100 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 20,250 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% อยากทราบว่าลูกหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด
- ก. 48,562.50 บาท
- ข. 48,000.50 บาท
- ค. 84,562.50 บาท
- ง. 56,482.50 บาท

7. เอกสารอ้างอิง

7.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดียว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด
ศูนย์หนังสือเมืองไทย

7.2 สื่อ Canva เรื่องคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

7.3 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รู้จักอัตรากำไรขั้นต้น

<https://youtu.be/5pGwDPkHSY0?si=BggEY-9xogMbpYpr>

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. กำไรขั้นต้นหมายถึงอะไร

ตอบ กำไรขั้นต้น (Gross Profit) หมายถึง ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขาย เช่น กิจการขายสินค้าได้ 15,000 บาท ต้นทุนขาย 10,500 บาท

2. อัตรากำไรขั้นต้นมีวิธีการคำนวณอย่างไร

ตอบ

$$\text{อัตรากำไรขั้นต้น} = \frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$$

3. จงเขียนสูตรการคำนวณหายอดขายซื้อสินค้าโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

ขายสินค้า		xx
หัก รับคืนสินค้า	xx	
ส่วนลดจ่าย	xx	xx
ขายสุทธิ		xx
หัก กำไรขั้นต้น		xx
ต้นทุนขาย		xx
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด		xx
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		xx
หัก สินค้าคงเหลือนัดงวด		xx
ซื้อสุทธิ		xx
บวก ส่งคืนสินค้า	xx	
ส่วนลดรับ	xx	xx
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น		xx

4. จงเขียนสูตรการคำนวณยอดเจ้าหนี้ต้นงวดโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้			xx
บวก ส่งคืนสินค้า		xx	
ส่วนลดรับ		<u>xx</u>	<u>xx</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น			xx
ขายสินค้า		xx	
หัก รับคืนสินค้า	xx		
ส่วนลดจ่าย	<u>xx</u>	<u>xx</u>	
ขายสุทธิ			xx
หัก กำไรขั้นต้น		<u>xx</u>	
ต้นทุนขาย	xx		
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>xx</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น			xx
หัก สินค้าคงเหลือต้นงวด		<u>xx</u>	
ซื้อสุทธิ		xx	
บวก ส่งคืนสินค้า	xx		
ส่วนลดรับ	<u>xx</u>	<u>xx</u>	
ซื้อทั้งสิ้น			<u>xx</u>
เจ้าหนี้ต้นงวด			<u>xx</u>

5. จงเขียนสูตรการคำนวณยอดสินค้าคงเหลือต้นงวดโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

ขายสินค้า	xx		
หัก รับคืนสินค้า	xx		
ส่วนลดจ่าย	<u>xx</u>	<u>xx</u>	
ขายสุทธิ	xx		
หัก กำไรขั้นต้น		<u>xx</u>	
ต้นทุนขาย	xx		
บวก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>xx</u>	
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	xx		
หัก ซื้อสินค้า	<u>xx</u>		

สินค้าคงเหลือต้นงวด

xx

6. จงเขียนสูตรการคำนวณหายอดสินค้าคงเหลือปลายงวดโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

สินค้าคงเหลือต้นงวด		xx
บวก ซื้อสุทธิ	<u>xx</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น		xx
หัก ต้นทุนขาย :		
ขายสินค้า	xx	
หัก กำไรขั้นต้น	<u>xx</u>	<u>xx</u>
สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>xx</u>

7. จงเขียนสูตรการคำนวณหายอดขายสินค้าโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

ซื้อสินค้า		xx
หัก ส่งคืนสินค้า	xx	
ส่วนลดรับ	<u>xx</u>	<u>xx</u>
ซื้อสุทธิ		xx
บวก สินค้าคงเหลือต้นงวด		<u>xx</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		xx
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>xx</u>
ต้นทุนขาย		xx
บวก กำไรขั้นต้น		xx
ขายสุทธิ		xx
บวก รับคืนสินค้า	xx	
ส่วนลดจ่าย	<u>xx</u>	<u>xx</u>
ขายทั้งสิ้น		<u>xx</u>

8. จงเขียนสูตรการคำนวณหายอดลูกหนี้ต้นงวดโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

ตอบ

ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้		xx
บวก รับคืนสินค้า	xx	
ส่วนลดจ่าย	xx	
ลูกหนี้ปลายงวด	<u>xx</u>	<u>xx</u>

รวม		XX
ซื้อสุทธิ		XX
บวก สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด	XX	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	XX	
หัก สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด	XX	
ต้นทุนขาย	XX	
บวก กำไรขั้นต้น		XX
ขายสุทธิ	XX	
บวก รับคืนสินค้า	XX	
ส่วนลดจ่าย	XX	XX
ขายทั้งสิ้น		XX
ลูกหนี้ต้นงวด		XX

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1) ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

...จ...1. อัตรากำไรขั้นต้น	ก. (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สินค้าปลายงวด - สินค้าต้นงวด
...ช...2. ขายสุทธิ	ข. ขายสุทธิ - ต้นทุนขาย
...ก...3. ซื้อสุทธิ	ค. ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - ซื้อทั้งสิ้น
...ญ...4. ต้นทุนขาย	ง. ขายสด + รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด + ลูกหนี้ปลายงวด - ขายทั้งสิ้น
...ข...5. กำไรขั้นต้น	จ. (สินค้าต้นงวด + ซื้อสุทธิ) - (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น)
...ณ...6. ซื้อทั้งสิ้น	ฉ. $\frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$
...ค...7. เจ้าหนี้ต้นงวด	ช. (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สินค้าปลายงวด - ซื้อสุทธิ
...ซ...8. สินค้าคงเหลือต้นงวด	ซ. (ซื้อสุทธิ + สินค้าต้นงวด - สินค้าปลายงวด) + กำไรขั้นต้น
...จ...9. สินค้าคงเหลือปลายงวด	ฉ. ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - เจ้าหนี้ต้นงวด
...ง...10. ลูกหนี้ต้นงวด	ญ. สินค้าต้นงวด + ซื้อสุทธิ - สินค้าปลายงวด

2) จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

(✓) 1. กำไรขั้นต้น หมายถึง ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขาย

- (✓) 2. อัตรากำไรขั้นต้น = $\frac{\text{กำไรขั้นต้น} \times 100}{\text{ขายสุทธิ}}$
- (✓) 3. ขายสุทธิ = (ซื้อสุทธิ + สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด - สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด) + กำไรขั้นต้น
- (✗) 4. ซื้อสุทธิ = (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) - สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด + สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด
- (✓) 5. ซื้อทั้งสิ้น = ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - เจ้าหนี้ต้นงวด
- (✓) 6. เจ้าหนี้ต้นงวด = ซื้อสด + รายการที่ทำให้เจ้าหนี้ลด + เจ้าหนี้ปลายงวด - ซื้อทั้งสิ้น
- (✗) 7. ต้นทุนขาย = สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด + ซื้อสุทธิ - สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด
- (✗) 8. สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด = (ขายสุทธิ - กำไรขั้นต้น) + สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด + ซื้อสุทธิ
- (✓) 9. สิ้นค้าคงเหลือปลายงวด = (สิ้นค้าคงเหลือต้นงวด + ซื้อสุทธิ) - ต้นทุนขาย
- (✗) 10. ลูกหนี้ต้นงวด = ขายสด + รายการที่ทำให้ลูกหนี้ลด - ลูกหนี้ปลายงวด - ขายทั้งสิ้น

3) คำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น

1)

ขายสินค้า	60,000
หัก กำไรขั้นต้น (60,000×40%)	<u>24,000</u>
ต้นทุนขาย	36,000
บวก สิ้นค้าปลายงวด	<u>24,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	60,000
หัก สินค้าต้นงวด	<u>15,000</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น	<u>45,000</u>

2)

ขายสินค้า	23,100
หัก ราคาสินค้า	<u>2,100</u>
ขายสุทธิ	21,000
หัก กำไรขั้นต้น (21,000×30%)	<u>6,300</u>
ต้นทุนขาย	14,700
บวก สิ้นค้าปลายงวด	<u>1,650</u>
ซื้อสุทธิ	16,350
บวก ส่งคืนสินค้า	<u>1,350</u>

	ซื้อสินค้าทั้งสิ้น	<u>17,700</u>
3)		
	ขายสินค้า	63,000
	หัก รับคืนสินค้า	<u>6,300</u>
	ขายสุทธิ	56,700
	หัก กำไรขั้นต้น (56,700x20%)	<u>11,340</u>
	ต้นทุนขาย	45,360
	หัก สินค้าต้นงวด	<u>10,800</u>
	ซื้อสุทธิ	34,560
	บวก ส่งคืนสินค้า	<u>3,300</u>
	ซื้อสินค้าทั้งสิ้น	<u>37,860</u>
4)		
	ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้	97,500
	ลูกหนี้ปลายทางวด	<u>17,700</u>
	รวม	115,200
	หัก ลูกหนี้ต้นงวด	<u>11,100</u>
	ขายสินค้า	104,100
	หัก กำไรขั้นต้น (104,100x30%)	<u>31,230</u>
	ต้นทุนขาย	72,870
	บวก สินค้าปลายทางวด	<u>27,300</u>
	สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	100,170
	หัก สินค้าต้นงวด	<u>31,500</u>
	ซื้อสินค้าทั้งสิ้น	<u>68,670</u>
5)		
	ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้	32,850
	บวก ลูกหนี้เพิ่มขึ้น	<u>900</u>
	ขายสินค้า	33,750
	หัก กำไรขั้นต้น (33,750 x 40%)	<u>13,500</u>
	ต้นทุนขาย	20,250

บวก สินค้าปลายงวด	<u>3,450</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	23,700
หัก สินค้าต้นงวด	<u>2,550</u>
ซื้อสุทธิ	21,150
บวก ส่งคืนสินค้า	<u>600</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น	<u>21,750</u>

4) คำนวณยอดเจ้าหนี้ต้นงวด

1)

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	135,000
บวก ส่งคืนสินค้า	7,500
เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>54,000</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น	<u>196,500</u> ❶
ขายสินค้า	228,000
หัก รับคืนสินค้า	<u>9,000</u>
ขายสุทธิ	219,000
หัก กำไรขั้นต้น (219,000×40%)	<u>87,600</u>
ต้นทุนขาย	131,400
บวก สินค้าปลายงวด	<u>36,000</u>
สินค้าที่มีไว้ขาย	167,400
หัก สินค้าต้นงวด	<u>33,000</u>
ซื้อสุทธิ	134,400
บวก ส่งคืนสินค้า	<u>7,500</u>
ซื้อทั้งสิ้น	<u>141,900</u> ❷
เจ้าหนี้ต้นงวด ❶ - ❷	<u>54,600</u>

2)

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	210,000
บวก ส่งคืนสินค้า	2,400
ส่วนลดรับ	2,400

เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>120,000</u>	<u>124,800</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น		<u>334,800</u> ①
ขายสินค้า		309,000
หัก รับคืนสินค้า	3,000	
ส่วนลดจ่าย	<u>6,000</u>	<u>9,000</u>
ขายสุทธิ		300,000
หัก กำไรขั้นต้น (300,000×40%)		<u>120,000</u>
ต้นทุนขาย		180,000
บวก สินค้าปลายงวด		<u>27,000</u>
สินค้าที่มีไว้ขาย		207,000
หัก สินค้าต้นงวด		<u>15,000</u>
ซื้อสุทธิ		192,000
บวก ส่งคืนสินค้า	2,400	
ส่วนลดรับ	<u>2,400</u>	<u>4,800</u>
รวม		196,800
หัก ค่าขนส่งเข้า		<u>1,800</u>
ซื้อทั้งสิ้น		<u>195,000</u> ②
เจ้าหนี้ต้นงวด ① - ②		<u>139,800</u>

3)

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	227,500
บวก ส่งคืนสินค้า	2,250
เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>6,000</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น	<u>235,750</u> ①
ขายสินค้า	225,000
หัก รับคืนสินค้า	<u>1,800</u>
ขายสุทธิ	223,200
หัก กำไรขั้นต้น (223,200×30%)	<u>66,960</u>
ต้นทุนขาย	156,240

บวก สินค้าปลายงวด	<u>20,000</u>
สินค้าที่มีไว้ขาย	176,240
หัก สินค้าต้นงวด	<u>18,000</u>
ซื้อสุทธิ	158,240
บวก ส่งคืนสินค้า	<u>2,250</u>
ซื้อทั้งสิ้น	<u>160,490</u> ②
เจ้าหนี้ต้นงวด ① - ②	<u>75,260</u>

4)

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	120,000
บวก ส่งคืนสินค้า	22,500
เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>13,500</u>
ซื้อสดและเจ้าหนี้ทั้งสิ้น	<u>156,000</u> ①
ขายสินค้า	180,000
หัก รับคืนสินค้า	6,000
ส่วนลดจ่าย	<u>9,750</u>
ขายสุทธิ	164,250
หัก กำไรขั้นต้น (164,250×40%)	<u>65,700</u>
ต้นทุนขาย	98,550
บวก สินค้าปลายงวด	<u>13,500</u>
ซื้อสุทธิ	112,050
บวก ส่งคืนสินค้า	<u>22,500</u>
ซื้อทั้งสิ้น	<u>134,550</u> ②
เจ้าหนี้ต้นงวด ① - ②	<u>21,450</u>

5) คำนวณสินค้าคงเหลือ

1)

ขายสินค้า	60,000
หัก รับคืนสินค้า	<u>3,000</u>
ขายสุทธิ	57,000

หัก กำไรขั้นต้น (57,000×30%)		<u>17,100</u>
ต้นทุนขาย		39,900
บวก สินค้าปลายงวด		<u>6,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		45,900
หัก ซื้อสินค้า	45,000	
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>1,500</u>	<u>43,500</u>
สินค้าต้นงวด		<u><u>2,400</u></u>

2)

สินค้าต้นงวด		9,000
บวก ซื้อสุทธิ :		
ซื้อสินค้า	30,000	
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>1,500</u>	<u>28,500</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น		37,500
หัก ต้นทุนขาย :		
ขายสินค้า	45,000	
หัก รับคืนสินค้า	<u>1,500</u>	
ขายสุทธิ	43,500	
หัก กำไรขั้นต้น (43,500×40%)	<u>17,400</u>	<u>26,100</u>
สินค้าปลายงวด		<u><u>11,400</u></u>

3)

สินค้าต้นงวด		9,000
บวก ซื้อสุทธิ :		
ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้	37,500	
บวก เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>6,000</u>	
รวม	43,500	
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	<u>3,000</u>	<u>40,500</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น		49,500
หัก ต้นทุนขาย :		

ขายสินค้า	54,000	
หัก กำไรขั้นต้น (54,000×40%)	<u>21,600</u>	<u>32,400</u>
สินค้าปลายงวด		<u>17,100</u>

4)

ขายสินค้า	120,000	
หัก กำไรขั้นต้น (120,000×20%)	<u>24,000</u>	
ต้นทุนขาย	96,000	
บวก สินค้าปลายงวด	<u>16,500</u>	
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	112,500	
หัก ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้	90,000	
เจ้าหนี้ปลายงวด	15,000	<u>105,000</u>
สินค้าต้นงวด		<u><u>7,500</u></u>

5)

สินค้าต้นงวด	10,500	
บวก ซื้อสินค้า	<u>90,000</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	100,500	
หัก ต้นทุนขาย :		
ขายสดและรับชำระหนี้จากลูกค้า	135,000	
หัก ลูกค้าต้นงวด	<u>3,750</u>	
ขายทั้งสิ้น	131,250	
หัก กำไรขั้นต้น (131,250×30%)	<u>39,375</u>	<u>91,875</u>
สินค้าปลายงวด		<u><u>8,625</u></u>

6) คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

1)

ซื้อสินค้า	15,000	
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>1,125</u>	
ซื้อสุทธิ	13,875	
บวก สินค้าต้นงวด	<u>3,750</u>	

สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	17,625
หัก สินค้าปลายงวด	<u>6,000</u>
ต้นทุนขาย	11,625
บวก กำไรขั้นต้น (11,625x40/60)	<u>7,750</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น	<u>19,375</u>
2)	
ซื้อสินค้า	67,500
บวก สินค้าต้นงวด	<u>18,000</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	85,500
หัก สินค้าปลายงวด	<u>22,500</u>
ต้นทุนขาย	63,000
บวก กำไรขั้นต้น (63,000x30/70)	<u>27,000</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น	<u>90,000</u>
3)	
ซื้อสินค้า	28,800
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>1,650</u>
ซื้อสุทธิ	27,150
บวก สินค้าต้นงวด	<u>2,400</u>
ต้นทุนขาย	29,550
บวก กำไรขั้นต้น (29,550x40/60)	<u>19,700</u>
ขายสุทธิ	49,250
บวก รับคืนสินค้า	<u>375</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น	<u>49,625</u>
4)	
ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้	86,100
หัก ส่งคืนสินค้า	3,900
เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>20,400</u>
รวม	110,400
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	<u>13,500</u>

ซื้อทั้งสิ้น	96,900
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>3,900</u>
ซื้อสุทธิ	93,000
หัก สินค้าปลายงวด	<u>9,000</u>
ต้นทุนขาย	84,000
บวก กำไรขั้นต้น $(84,000 \times 40/60)$	<u>56,000</u>
ขายสุทธิ	28,000
บวก รับคืนสินค้า	<u>4,200</u>
ขายทั้งสิ้น	<u>32,200</u>

5)

ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้	37,350
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	<u>3,600</u>
ซื้อทั้งสิ้น	33,750
บวก สินค้าต้นงวด	<u>5,025</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	38,775
หัก สินค้าปลายงวด	<u>7,275</u>
ต้นทุนขาย	31,500
บวก กำไรขั้นต้น $(31,500 \times 30/70)$	<u>13,500</u>
ขายทั้งสิ้น	<u>45,000</u>

7) คำนวณยอดลูกหนี้ต้นงวด

1)

ขายสดและรับชำระหนี้	172,000
ลูกหนี้ปลายงวด	13,500
รับคืนสินค้า	<u>3,000</u>
ขายสินค้า	188,500 ❶
ซื้อสุทธิ	102,000
บวก สินค้าต้นงวด	<u>24,000</u>
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	126,000

หัก สินค้าปลายงวด	<u>21,000</u>	
ต้นทุนขาย		105,000
บวก กำไรขั้นต้น (105,000×40/60)		<u>70,000</u>
ขายสุทธิ		175,000
บวก รับคืนสินค้า		<u>3,000</u>
ขายทั้งสิ้น		<u>178,000</u> ②
ลูกหนี้ต้นงวด ① - ②		<u>10,500</u>

2)

ขายสด		246,000
ลูกหนี้ปลายงวด		29,000
รับคืนสินค้า		<u>8,000</u>
ขายสินค้า		283,000 ①
ซื้อสินค้า	106,000	
หัก ส่งคืนสินค้า	3,000	
ส่วนลดรับ	<u>2,000</u>	<u>5,000</u>
ซื้อสุทธิ		101,000
บวก สินค้าต้นงวด	<u>50,000</u>	
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	151,000	
หัก สินค้าปลายงวด	<u>44,000</u>	
ต้นทุนขาย	107,000	
บวก กำไรขั้นต้น (107,000×20/80)		<u>26,750</u>
ขายสุทธิ		133,750
บวก รับคืนสินค้า	<u>8,000</u>	
ขายทั้งสิ้น		<u>141,750</u> ②
ลูกหนี้ต้นงวด ① - ②		<u>141,250</u>

3)

ขายสด	200,000
ลูกหนี้ปลายงวด	6,000

รับคืนสินค้า		2,000	
ส่วนลดจ่าย		<u>1,000</u>	
ขายสินค้า		209,000	❶
ซื้อสินค้า	80,000		
บวก สินค้าต้นงวด	<u>1,000</u>		
สินค้าที่มีอยู่ทั้งสิ้น	81,000		
หัก สินค้าปลายงวด	<u>5,000</u>		
ต้นทุนขาย	76,000		
บวก กำไรขั้นต้น $(76000 \times 30/70)$		<u>32,571.43</u>	
ขายสุทธิ		108,571.43	
บวก รับคืนสินค้า	2,000		
ส่วนลดจ่าย	<u>1,000</u>	<u>3,000</u>	
ขายทั้งสิ้น		<u>111,571.43</u>	❷
ลูกหนี้ต้นงวด	❶ - ❷	<u>97,428.57</u>	

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

1. ผลต่างระหว่างยอดขายสุทธิหักต้นทุนขายคือข้อใด

ก. กำไรสุทธิ

ข. ขาดทุนสุทธิ

ค. กำไรขั้นต้น

ง. การไถ่จากการดำเนินงาน

2. ข้อใดเป็นการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้น

ก. $(\text{ขายสุทธิ} \times 100) / \text{ต้นทุนขาย}$

ข. $(\text{กำไรขั้นต้น} \times 100) / \text{ต้นทุนขาย}$

ค. $(\text{ต้นทุนขาย} \times 100) / \text{ขายสุทธิ}$

ง. $(\text{กำไรขั้นต้น} \times 100) / \text{ขายสุทธิ}$

3. กิจการมียอดขายทั้งสิ้น 72,000 บาท รับคืนสินค้า 3,150 บาท ส่วนลดจ่าย 1,350 บาท สินค้าคงเหลือต้นงวด 9,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,250 บาท ส่วนลดรับ 900 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 13,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย อยากทราบว่าซื้อสินค้าทั้งสิ้นมีจำนวนเท่าใด

ก. 67,500 บาท

ข. 47,250 บาท

ค. 54,900 บาท

ง. 51,750 บาท

4. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสดและจ่ายชำระเจ้าหนี้ปลายงวด 101,250 บาท เจ้าหนี้ปลายงวด 22,500 บาท ซื้อทั้งสิ้น 112,500 บาท อยากทราบว่าเจ้าหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 11,250 บาท

ข. 33,750 บาท

ค. 191,250 บาท

ง. 236,250 บาท

5. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 24,750 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 27,000 บาท ระหว่างปีมีรายการรับคืนสินค้า 6,750 บาท ส่วนลดจ่าย 1,500 บาท ส่งคืนสินค้า 5,625 บาท ส่วนลดรับ 1,800 บาท ยอดขายทั้งสิ้น 171,000 บาท ซื้อสดและจ่ายชำระหนี้ 101,250 บาท เจ้าหนี้คงเหลือปลายงวด 40,500 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% อยากทราบว่าเจ้าหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 7,425 บาท

ข. 8,250 บาท

ค. 1,350 บาท

ง. 1,250 บาท

6. กิจการมียอดขายสินค้า 231,750 บาท รับคืนสินค้า 2,250 บาท ส่วนลดจ่าย 4,500 บาท ซื้อสินค้า 162,000 บาท กิจการตรวจนับและตีราคาสินค้าคงเหลือปลายงวดได้ 42,750 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 30% ของยอดขายสุทธิ อยากทราบว่าสินค้าคงเหลือต้นงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 38,250 บาท

ข. 42,750 บาท

ค. 67,500 บาท

ง. 45,000 บาท

7. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 40,500 บาท ซื้อสินค้า 180,000 บาท ขายสินค้า 270,000 บาท กิจการคิดอัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย อยากทราบว่าสินค้าคงเหลือปลายงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 162,000 บาท

ข. 220,500 บาท

ค. 49,500 บาท

ง. 58,500 บาท

8. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 24,750 บาท ซื้อสินค้าระหว่างงวด 96,300 บาท ส่งคืนสินค้า 10,800 บาท ส่วนลดรับ 2,100 บาท รับคืนสินค้า 4,500 บาท ส่วนลดจ่าย 1,800 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 20,250 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายสุทธิ อยากทราบว่าขายสินค้ามีจำนวนเท่าใด

ก. 123,060 บาท

ข. 129,360 บาท

ค. 120,000 บาท

ง. 100,000 บาท

9. กิจการมีขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 135,000 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 6,750 บาท ขายทั้งสิ้น 96,750 บาท อยากทราบว่าลูกหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 225,000 บาท

ข. 141,750 บาท

ค. 103,500 บาท

ง. 45,000 บาท

10. กิจการมีสินค้าคงเหลือต้นงวด 18,000 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 15,750 บาท ระหว่างงวดขายสดและรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 108,000 บาท ซื้อสุทธิ 76,500 บาท รับคืนสินค้า 4,500 บาท ส่วนลดจ่าย 2,100 บาท ลูกหนี้ปลายงวด 20,250 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% อยากทราบว่าลูกหนี้ต้นงวดมีจำนวนเท่าใด

ก. 48,562.50 บาท

ข. 48,000.50 บาท

ค. 84,562.50 บาท

ง. 56,482.50 บาท

	ใบงานที่ 1	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาครและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 10-13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น	ทฤษฎี.....8.....ชม. ปฏิบัติ.....8.....ชม.
ชื่อเรื่อง/งานคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะคำนวณโดยใช้กำไรขั้นต้น ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับวิธีการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นได้

4.2 เขียน คำนวณ ทำตามขั้นตอนของการคำนวณโดยใช้กำไรขั้นต้นได้

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการคำนวณโดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

5.1เครื่องคอมพิวเตอร์.....

5.2เครื่อง Projector.....

5.3กระดานปฐพี.....

5.4ปากกาสีตราม้า.....

6. คำแนะนำ/ข้อควรระวัง

-

7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ใบงานที่ 1

ชื่อเรื่อง ““คำนวณกำไรขั้นต้นจากยอดขายสุทธิและต้นทุนขาย”

เวลา 60 นาที

จุดประสงค์

1. ผู้เรียนสามารถคำนวณหากำไรขั้นต้นได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายสุทธิ ต้นทุนขาย และกำไรขั้นต้น
3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ผลกำไรของกิจการได้จากข้อมูลที่กำหนด

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
2. ใบงาน ตารางข้อมูลจำลองของร้านค้า
3. เครื่องคิดเลข

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขาฯ กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกระดาษที่จัดให้
3. สมาชิกในกลุ่มอ่านโจทย์และวิเคราะห์ตัวแปรที่ใช้
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคำนวณตามสูตร และตรวจสอบความถูกต้อง
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุปผลในตารางที่กำหนดในใบงาน
6. นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมอธิบาย
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลกลุ่มอื่น ๆ

8. สรุปและวิจารณ์ผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และเสนอแนะงานกลุ่ม

9. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย

10.2 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง คลิปที่ 20/100 การคิดอัตรากำไรจากต้นทุน และยอดขาย

<https://youtu.be/1iOEMYh3EKc?si=DxbnI7x8I19nxaeJ>

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหายอดธนาการและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 14-17
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี.....8.....ชม.
	ชื่อเรื่อง/งานจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว	ปฏิบัติ.....8.....ชม.

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย สะอาดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

- 1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....
- 2) วิธีประเมิน.....-.....
- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว
- 3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

- 4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้
- 4.2 เขียน คำนวณ ทำตามขั้นตอนของการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง
- 4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้
- 4.4 ใช้ประโยชน์จากการจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. สารการเรียนรู้

5.1 งานจัดทํางบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว

- 5.1.1 ข้อมูลทางการเงินในการจัดทํางบการเงิน
- 5.1.2 จัดทํางบการเงินจากหลักฐานตามระบบบัญชีเดี่ยว

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครูผู้สอน	กิจกรรมผู้เรียน
1. ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งการวัดผลและประเมินผล	1. ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชาและระดับบทเรียน พร้อมทั้งเกณฑ์การวัดผลประเมินผล
2. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน บทเรียนที่ 5	2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ผู้สอนอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดียวใช้สื่อ PowerPoint และวิดีโอ	3. ผู้เรียนฟังและชม พร้อมจดบันทึก
4. ผู้สอนซักถามพร้อมแสดงความเห็นร่วมกัน เกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้ระบบบัญชีเดียวในการควบคุมการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี	4. ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นสนทนากับครู นักเรียนกิจกรรมที่ใช้ระบบบัญชีเดียวในการควบคุมการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี
5. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 5	5. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบทเรียนที่ 5
6. ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติในกิจกรรมและใบงาน บทเรียนที่ 5	6. ผู้เรียนปฏิบัติตามกิจกรรม และใบงาน บทเรียนที่ 5
7. ผู้สอนตรวจใบงานและเสนอแนะความเห็นเกี่ยวกับงานที่นักเรียนทำ	7. ผู้เรียนร่วมกันกับเพื่อนเสนอความเห็นตามคำแนะนำจากครู
8. ผู้สอนให้ผู้เรียนทำการแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และให้ผู้เรียนสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน	8. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ เฉลยแบบทดสอบ และสลับคู่กันตรวจเพื่อเป็นการทบทวน
9. ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญตามที่ได้ระบุไว้ในท้ายบทเรียน	9. ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
10. ผู้สอนสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งต่อไป	10. ผู้เรียนฟังและนำไปพัฒนาในบทเรียนต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินฝากธนาคารและบัญชีเดียว (อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด) สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

7.2 สื่อโสตทัศน์

- PowerPoint บทเรียนที่ 5
- เครื่องคอมพิวเตอร์
- เครื่อง Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- วิดีโอช่อง YouTube ที่สอดคล้องกับบทเรียนที่ 5
- Google Site
- Google Forms

7.4 สื่ออื่น ๆ

- หนังสือประกอบและเว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐานการเรียนรู้

8.1 หลักฐานความรู้

- แผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

8.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- การเช็คชื่อเข้าเรียนของผู้เรียน
- แบบทดสอบประจำบทเรียน
- กิจกรรมประจำบทเรียน
- ใบงานประจำบทเรียน

9. การวัดและประเมินผล

9.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

- 1) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) ตรวจแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) การสังเกตและประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

9.2 วิธีการประเมิน

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 2) แบบประเมินกิจกรรมใบงาน
- 3) แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน
- 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนและผู้เรียน
ร่วมกันประเมิน
- 5) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน

9.3 เครื่องมือประเมิน

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

	ใบความรู้ที่ 1	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 14-17
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี...8.....ชม. ปฏิบัติ...8.....ชม.
ชื่อเรื่อง งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย สะอาดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....

2) วิธีประเมิน.....-.....

3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -

4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว

3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว

4.2 เขียน คำวณ และทำตามขั้นตอนของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง

4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้

4.4 ใช้ประโยชน์จากการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. เนื้อหาสาระ

5.1 งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว

การจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว มีวิธีการควบคุมทางด้านบัญชี โดยการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณหารายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อนำมาจัดทำงบกำไรขาดทุนคำนวณหาสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ โดยการสำรวจ สอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องนำมาคำนวณ เพื่อจัดทำงบฐานะการเงิน อย่างไร

ก็ตาม ระบบบัญชีเดี่ยวเป็นระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งเหมาะกับกิจการเจ้าของคนเดียวที่มีกิจการขนาดเล็ก เมื่อกิจการมีการขยายขึ้นจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่

5.1.1 ข้อมูลทางการเงินในการจัดทำงบการเงิน

การจำแนกรายรับและรายจ่าย

กิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยวจะต้องดำเนินการในการหาข้อมูลทางการเงิน โดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้ในสมุดบัญชีเงินสด สามารถแสดงการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ ดังแสดงใน ตารางที่ 5.1 แสดงการจำแนกรายรับและรายจ่าย

รายรับ	รายจ่าย
● ขายสินค้าเป็นเงินสด	● ซื้อสินค้าเป็นเงินสด
● รับชำระหนี้จากลูกหนี้	● จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้
● รับเงินตามตั๋วเงินรับ	● จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย
● การขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	● ซื้อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
● กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ	● จ่ายชำระหนี้เงินกู้
● การนำเงินมาลงทุนเพิ่ม	● การถอนเงินไปใช้ส่วนตัว การถอนทุน
● การรับรายได้อื่น ๆ	● การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย

ข้อมูลที่ได้รับเฉพาะในสมุดบัญชีเงินสดนั้นสามารถจำแนกรายรับและรายจ่ายที่เป็นแสดงถึงการรับ-จ่ายที่เป็นเงินจริง ๆ แต่ในกรณีที่กิจการต้องการทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นั้น กิจการจะต้องทำการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุน ซึ่งมีข้อมูลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. จำแนกรายรับและรายจ่ายจากสมุดบัญชีเงินสด
2. เปรียบเทียบข้อมูลจากงบการเงินของงวดบัญชีปีก่อนและงบการเงินของงวดบัญชีปีปัจจุบัน
3. วิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำงบกำไรขาดทุน มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

(1) คำนวณยอดขายสินค้า

(2) คำนวณยอดซื้อสินค้า

(3) คำนวณรายได้ต่าง ๆ ที่เป็นตัวเงินและที่ยังไม่ได้รับเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายได้ค้างรับ

และรายได้รับล่วงหน้า

(4) คำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เป็นตัวเงินและที่ยังไม่ได้จ่ายเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

(5) คำนวณค่าใช้จ่ายที่มีได้เป็นตัวเงิน เช่น วัสดุสำนักงานใช้ไป ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ หนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

5.1.2 การจัดทำงบการเงินจากหลักฐานตามระบบบัญชีเดียว

งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียว สามารถจัดทำได้ 2 งบ คือ งบกำไรขาดทุน และงบฐานะการเงิน

งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน (Profit and Loss Statement or Income Statement) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย รายได้ และค่าใช้จ่าย

งบฐานะการเงิน

งบฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

งบการเงินทั้งสองงบดังกล่าว สามารถจัดทำได้ 2 รูปแบบ คือ แบบบัญชี และแบบรายงานแสดงได้จากตัวอย่างที่ 5.1 ดังนี้

ตัวอย่างที่ 5.1 ร้านสมปรารถนา ทำบัญชีตามระบบบัญชีเดียว มียอดสินทรัพย์และหนี้สินต่าง ๆ ดังนี้

	1 ม.ค.25x6	31 ธ.ค.25x6
เงินสด	52,500	60,450
ลูกหนี้	61,500	75,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	5,250	6,300
ตัวเงินรับ	22,500	36,000
สินค้าคงเหลือ	96,000	102,000
เครื่องใช้สำนักงาน	105,000	120,000
ค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องใช้สำนักงาน	10,500	21,375
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	3,000	4,500
เจ้าหนี้	36,000	48,000
ตัวเงินจ่าย	18,000	30,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	7,500	6,000

รายการรับจ่ายเงินในบัญชีเงินสด วิเคราะห์ได้ดังนี้

รายรับ			รายจ่าย		
ขายสินค้าเป็นเงินสด	135,000	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	81,000	-
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	180,000	-	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	150,000	-
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	30,000	-	จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย	24,000	-
			เงินเดือน	36,000	-
			ค่าเช่า	12,000	-

รายรับ			รายจ่าย		
			ค่าเบี้ยประกัน	7,500	-
			ค่าสาธารณูปโภค	1,800	-
			ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน (1 ต.ค. x 6)	15,000	-
			ถอนใช้ส่วนตัว	9,750	-

จากการวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้และเจ้าหนี้ ปรากฏดังนี้

กิจการมีรับคืนสินค้า 3,750 บาท ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 3,000 บาท ส่งคืนสินค้า 5,700 บาท ส่วนลดจ่าย 1,000 บาท ส่วนลดรับ 1,500 บาท

ให้ทำ 1. คำนวณยอดรายได้ ค่าใช้จ่าย และยอดอื่น ๆ ที่จำเป็น

2. งบกำไรขาดทุน (แบบรายงาน)

3. งบฐานะการเงิน (แบบรายงาน)

1. คำนวณยอดรายได้ ค่าใช้จ่าย และยอดอื่น ๆ ที่จำเป็น

คำนวณยอดขายสินค้า

ขายสด 135,000

ขายเชื่อ :

รับชำระหนี้จากลูกหนี้ 180,000

รับเงินตามตั๋วเงินรับ 30,000

รับคืนสินค้า 3,750

ส่วนลดจ่าย 1,000

หนี้สูญ 3,000

ลูกหนี้ปลายทางวด 75,000

ตั๋วเงินรับปลายทางวด 36,000

รวม 328,750

หัก ลูกหนี้ต้นงวด 61,500

ตั๋วเงินรับต้นงวด 22,500 84,000 244,750

ขายทั้งสิ้น 379,750

คำนวณยอดซื้อสินค้า

ซื้อสด 81,000

ซื้อเชื่อ :

จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 150,000

จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย 24,000

ส่งคืนสินค้า 5,700

ส่วนลดรับ 1,500

เจ้าหนี้ปลายทางวด 48,000

ตั๋วเงินจ่ายปลายทางวด 30,000

รวม 259,200

หัก เจ้าหนี้ต้นงวด 36,000

ตั๋วเงินจ่ายต้นงวด 18,000 54,000 205,200

ซื้อทั้งสิ้น 286,200

คำนวณค่าเช่างวดบัญชีปัจจุบัน

ค่าเช่าจ่ายระหว่างงวด	12,000
บวก ค่าเช่าค้างจ่ายปลายงวด	<u>6,000</u>
รวม	18,000
หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด	<u>7,500</u>
ค่าเช่าของงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>10,500</u>

คำนวณค่าเบี้ยประกันของงวดบัญชีปัจจุบัน

ค่าเบี้ยประกันจ่ายระหว่างงวด	7,500
บวก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>3,000</u>
รวม	10,500
หัก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>4,500</u>
ค่าเบี้ยประกันของงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>6,000</u>

คำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน

ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน (เก่า)	$= 105,000 \times \frac{10}{100}$	=	10,500 บาท
ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน (ใหม่)	$= 15,000 \times \frac{10}{100} \times \frac{3}{12}$	=	<u>375 บาท</u>
รวม		=	<u>10,875 บาท</u>

2. งบกำไรขาดทุน (แบบรายงาน)

ร้านสมปรารถนา
งบกำไรขาดทุน
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

หน่วย : บาท

ขายสินค้า			379,750
หัก รับคืนสินค้า		3,750	
ส่วนลดจ่าย		<u>1,000</u>	<u>4,750</u>
ขายสุทธิ			375,000
ต้นทุนขาย			
สินค้าคงเหลือต้นงวด		96,000	
ซื้อสินค้า	286,200		
หัก ส่งคืนสินค้า	5,700		
ส่วนลดรับ	<u>1,500</u>	<u>7,200</u>	
ซื้อสุทธิ			<u>279,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			375,000
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>102,000</u>	<u>273,000</u>
กำไรขั้นต้น			102,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
เงินเดือน		36,000	
ค่าเช่า		10,500	
ค่าเบี้ยประกัน		6,000	
ค่าสาธารณูปโภค		1,800	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน		10,875	
หนี้สงสัยจะสูญ (6,300 + 3,000 – 5,250)		<u>4,050</u>	<u>69,225</u>
กำไรสุทธิ			<u>32,775</u>

3. งบฐานะการเงิน (แบบรายงาน)

ร้านสมปารถนา
งบฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด		60,450
ลูกหนี้	75,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>6,300</u>	68,700
ตัวเงินรับ		36,000
สินค้าคงเหลือ		102,000
ค่าเบี่ยงประกันจ่ายล่วงหน้า		<u>4,500</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		271,650

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เครื่องใช้สำนักงาน		120,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้ฯ		<u>21,375</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>98,625</u>
รวมสินทรัพย์		<u>370,275</u>

หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้	48,000
ตัวเงินจ่าย	30,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	<u>6,000</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	84,000

ส่วนของผู้เจ้าของ

ทุนต้นปี	263,250
บวก กำไรสุทธิ	<u>32,775</u>
รวม	296,025
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>9,750</u>
รวมส่วนของผู้เจ้าของ	<u>286,275</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ	<u>370,275</u>

ตัวอย่างที่ 5.2 จากการรวบรวมข้อมูลสมุดบัญชีและหลักฐานของร้านปณัตต์ เพื่อจัดทำงบการเงิน พบบยอดสินทรัพย์ หนี้สิน และมีรายการรับ-จ่ายเงินสดของกิจการ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 ถึง 31 ธันวาคม 25x6 ดังนี้

	1 ม.ค.25x6	31 ธ.ค.25x6
เงินสด	206,250	788,000
เงินฝากธนาคาร	375,000	375,000
ลูกหนี้	30,000	22,500
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(4,125)	(3,000)
ตัวเงินรับ	41,250	12,750
สินค้าคงเหลือ	127,500	52,500
วัสดุสำนักงาน	1,500	2,250
รายได้ค่านายหน้าค้างรับ	2,250	3,000
ที่ดิน	450,000	450,000
เครื่องใช้สำนักงาน	117,000	373,500
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	(8,250)	(42,075)
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า	4,500	2,250
เจ้าหนี้	57,000	67,500
ตัวเงินจ่าย	13,500	18,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	9,000	13,500
ค่าเช่าค้างจ่าย	1,200	750
รายได้ค่านายหน้ารับล่วงหน้า	3,300	4,500
เงินกู้ (12%)	300,000	270,000

รายการรับ-จ่ายในบัญชีเงินสด วิเคราะห์ได้ดังนี้

บัญชีเงินสด

ยอดยกมา	206,250	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	202,500	-
ขายสินค้าเป็นเงินสด	412,500	-	จ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้	127,500	-
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	630,000	-	จ่ายชำระหนี้ตามตั๋วเงินจ่าย	30,000	-
รับชำระหนี้ตามตั๋วเงินรับ	105,000	-	ค่าเช่า	15,000	-
รับรายได้ค่านายหน้า	45,750	-	ค่าขนส่งเข้า	5,250	-
ลงทุนเพิ่ม	150,000	-	ดอกเบี้ยเงินกู้	36,000	-
ขายเครื่องใช้สำนักงาน (เก่า)	20,000	-	ซื้อวัสดุสำนักงาน	7,500	-
			ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	750	-
			ถอนใช้ส่วนตัว	12,000	-
			ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน (1 ส.ค. x 6)	315,000	-
			ชำระหนี้เงินกู้ (1 ส.ค. x 6)	30,000	-
			ยอดยกไป	788,000	-
	1,569,500	-		1,569,500	-

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. ในระหว่างปีมีรายการส่งคืนสินค้า 1,200 บาท ส่วนลดรับ 1,500 บาท รับคืนสินค้า 750 บาท ส่วนลดจ่าย 300 บาท ตัดบัญชีหนี้สูญ 4,500 บาท
 2. เครื่องใช้สำนักงานซื้อเพิ่มเติม 1 สิงหาคม 25x6 คิดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 20% ต่อปี ต่อมาวันที่ 1 ตุลาคม 25x6 ขายเครื่องใช้สำนักงานเก่าไปในราคา 20,000 บาท ราคาทุน 58,500 บาท
- ให้ทำ** 1. แสดงการคำนวณหายอดขาย รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
2. งบกำไรขาดทุนสำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6
 3. งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

1. แสดงการคำนวณหายอดขาย รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

คำนวณยอดขายทั้งสิ้น

ขายสด			412,500
ขายเชื่อ :			
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	630,000		
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	105,000		
รับคืนสินค้า	750		
ส่วนลดจ่าย	300		
หนี้สูญ	4,500		
ลูกหนี้ปลายทาง	22,500		
ตั๋วเงินรับปลายทาง	<u>12,750</u>		
รวม	775,800		
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	30,000		
ตั๋วเงินรับต้นงวด	<u>41,250</u>	<u>71,250</u>	<u>704,550</u>
ขายทั้งสิ้น			<u>1,117,050</u>

คำนวณรายได้ค่านายหน้า

รับรายได้ค่านายหน้าระหว่างปี		45,750
บวก รายได้ค่านายหน้าค้างรับปลายปี	3,000	
รายได้ค่านายหน้ารับล่วงหน้าต้นปี	<u>3,300</u>	<u>6,300</u>
รวม		52,050
หัก รายได้ค่านายหน้าค้างรับต้นปี	2,250	
รายได้ค่านายหน้ารับล่วงหน้าปลายปี	<u>4,500</u>	<u>6,750</u>
รายได้ค่านายหน้าของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>45,300</u>

คำนวณยอดซื้อทั้งสิ้น

ซื้อสด			202,500
--------	--	--	---------

ซื้อเชื่อ :			
-------------	--	--	--

จ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้	127,500		
----------------------	---------	--	--

จ่ายชำระหนี้ตามตั๋วเงินจ่าย	30,000		
-----------------------------	--------	--	--

ส่งคืนสินค้า	1,200		
--------------	-------	--	--

ส่วนลดรับ	1,500		
-----------	-------	--	--

เจ้าหนี้ปลายทาง	67,500		
-----------------	--------	--	--

ตั๋วเงินจ่ายปลายทาง	<u>18,000</u>		
---------------------	---------------	--	--

รวม	245,700		
-----	---------	--	--

หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	57,000		
--------------------	--------	--	--

ตั๋วเงินจ่ายต้นงวด	<u>13,500</u>	<u>70,500</u>	<u>175,200</u>
--------------------	---------------	---------------	----------------

ซื้อทั้งสิ้น			<u>377,700</u>
--------------	--	--	----------------

คำนวณค่าเช่า

จ่ายค่าเช่าระหว่างปี		15,000	
----------------------	--	--------	--

บวก ค่าเช่าค้างจ่ายปลายปี	750		
---------------------------	-----	--	--

ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าต้นปี	<u>4,500</u>	<u>5,250</u>	
--------------------------	--------------	--------------	--

รวม		20,250	
-----	--	--------	--

หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นปี	1,200		
--------------------------	-------	--	--

ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าปลายปี	<u>2,250</u>	<u>3,450</u>	
---------------------------	--------------	--------------	--

ค่าเช่าจ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>16,800</u>	
--------------------------------	--	---------------	--

คำนวณดอกเบี้ยจ่าย

จ่ายดอกเบี้ยระหว่างปี		36,000	
-----------------------	--	--------	--

บวก ดอกเบี้ยค้างจ่ายปลายปี		<u>13,500</u>	
----------------------------	--	---------------	--

รวม		49,500	
-----	--	--------	--

หัก ดอกเบี้ยค้างจ่ายต้นปี		<u>9,000</u>	
---------------------------	--	--------------	--

ดอกเบี้ยจ่ายของงวดบัญชีปัจจุบัน		<u>40,500</u>	
---------------------------------	--	---------------	--

คำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานคงเหลือต้นปี	1,500
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างปี	<u>7,500</u>
รวม	9,000
หัก วัสดุสำนักงานคงเหลือปลายปี	<u>2,250</u>
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>6,750</u>

คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี	3,000
บวก ตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ	<u>4,500</u>
รวม	7,500
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นปี	<u>4,125</u>
หนี้สงสัยจะสูญของงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>3,375</u>

คำนวณค่าเสื่อมราคา

ว.ด.ป.	รายการ	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา สะสม	ราคาทุน สุทธิ
ม.ค. 1	ยอดยกมา	117,000	8,250	108,750
ส.ค. 1	ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเพิ่ม	315,000		315,000
ต.ค. 1	คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย		8,775	(8,775)
	ตัดบัญชีเครื่องใช้ในส่วนที่ขาย	(58,500)	(12,900)	(45,600)
ธ.ค. 31	คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้ใหม่		26,250	(26,250)
	คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้ที่เหลือ		11,700	(11,700)
	ยอดยกไป	373,500	42,075	331,425

ราคาทุนสุทธิต้นปี	108,750
บวก ซื้อเครื่องใช้สำนักงานเพิ่ม	<u>315,000</u>
รวม	423,750
หัก ราคาทุนสุทธิส่วนที่ขาย	45,600
ราคาทุนสุทธิปลายปี	<u>331,425</u>
ค่าเสื่อมราคาสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน	<u>46,725</u>

คำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการขายเครื่องใช้สำนักงาน

ราคาขาย		20,000
หัก ราคาทุนสุทธิของเครื่องใช้สำนักงาน		
ราคาทุนของสินทรัพย์ส่วนที่ขาย	58,500	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้ฯ	<u>12,900</u>	<u>45,000</u>
ขาดทุนจากการขายเครื่องใช้สำนักงาน		<u>25,600</u>

2. งบกำไรขาดทุนสำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

ร้านปณณทัต

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

หน่วย : บาท

ขายสินค้า			1,117,050
หัก รับคืนสินค้า		750	
ส่วนลดจ่าย		<u>300</u>	<u>1,050</u>
ขายสุทธิ			1,116,000
ต้นทุนขาย			
สินค้าคงเหลือต้นงวด		127,500	
ซื้อสินค้า	377,700		
บวก ค่าขนส่งเข้า	<u>5,250</u>		
รวม	382,950		
หัก ส่งคืนสินค้า	1,200		
ส่วนลดรับ	<u>1,500</u>	<u>2,700</u>	
ซื้อสุทธิ		<u>380,250</u>	
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		507,750	
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด		<u>52,500</u>	<u>455,250</u>
กำไรขั้นต้น			660,750
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
ค่าเช่า		16,800	

วัสดุสำนักงานใช้ไป	6,750	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	750	
หนี้สงสัยจะสูญ	3,375	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>46,725</u>	<u>74,400</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		586,350
รายได้อื่น ๆ		
รายได้ค่านายหน้า		<u>45,300</u>
รวม		631,650
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ		
ดอกเบี้ยจ่าย	40,500	
ขาดทุนจากการขายสินทรัพย์	<u>25,600</u>	<u>66,100</u>
กำไรสุทธิ		<u>565,550</u>

3. งบฐานะการเงิน

ร้านปิ่นทัด
งบฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

หน่วย : บาท

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสด		788,000
เงินฝากธนาคาร		375,000
ตัวเงินรับ		12,750
ลูกหนี้	22,500	
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	<u>3,000</u>	19,500
สินค้าคงเหลือ		52,500
วัสดุสำนักงาน		2,250
ค่านายหน้าค้างรับ		3,000
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า		<u>2,250</u>

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		1,255,250
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
ที่ดิน		450,000
เครื่องใช้สำนักงาน	373,500	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>42,075</u>	<u>331,425</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		781,425
รวมสินทรัพย์		<u>2,036,675</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน		
เจ้าหนี้		67,500
ตั๋วเงินจ่าย		18,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		13,500
ค่าเช่าค้างจ่าย		750
ค่านายหน้ารับล่วงหน้า		<u>4,500</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน		104,250
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เงินกู้		<u>270,000</u>
รวมหนี้สิน		374,250
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุน		958,875
บวก ลงทุนเพิ่ม	150,000	
กำไรสุทธิ	<u>565,550</u>	<u>715,550</u>
รวม		1,674,425
หัก ถอนใช้ส่วนตัว		<u>12,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>1,662,425</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>2,036,675</u>

ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว

กิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยวในการบันทึกบัญชีจะเป็นกิจการขนาดเล็กและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบันทึกรายการค้าที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไปได้ จึงมีข้อบกพร่อง ดังนี้

1. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ เนื่องจากการไม่มีการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทจะผ่านเฉพาะรายการที่ไปบัญชีแยกประเภทลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้ารายตัวเท่านั้น
2. การแสดงผลกำไรขาดทุนในงบกำไรขาดทุน อาจไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากกิจการไม่เปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย ส่งผลทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้
3. การจัดทำฐานะการเงิน จะมีข้อมูลสินทรัพย์และหนี้สินต่าง ๆ ไม่สมบูรณ์และมีความคลาดเคลื่อนจากความจริง เนื่องจากไม่ได้จัดบันทึกรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินไว้ครบถ้วนจะบันทึกเฉพาะบัญชีเงินสด ลูกหนี้การค้า และเจ้าหนี้การค้าเท่านั้น
4. ระบบบัญชีเดี่ยวไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมภายในและไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในภายหลังได้ จึงเหมาะสำหรับกิจการที่มีขนาดเล็กและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียวเท่านั้น

การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวเป็นระบบบัญชีคู่

เนื่องจากการบันทึกบัญชีวิธีระบบบัญชีเดี่ยวมีความไม่สมบูรณ์ มีความคลาดเคลื่อนในการจัดทำงบการเงินที่ไม่ถูกต้องตรงกับความจริง ยากต่อการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายหลัง ดังนั้นกิจการที่ต้องการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่ โดยทำตามขั้นตอน ดังแสดงตารางที่ 5.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่

ขั้นตอนที่ 1	กำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่ ● จัดทำฐานะการเงิน (ทำการสำรวจสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ โดยหาผลต่างของสินทรัพย์และหนี้สินที่สำรวจได้)
ขั้นตอนที่ 2	จัดทำผังบัญชี (Chart of Account) ● ให้มีความสอดคล้องกับธุรกิจ และมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักบัญชีคู่

ตารางที่ 5.2 (ต่อ) แสดงการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่

ขั้นตอนที่ 3	บันทึกรายการการเปิดบัญชีตามระบบบัญชีคู่ในสมุดรายวันทั่วไป บันทึกรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ
ขั้นตอนที่ 4	ผ่านรายการเปิดบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
ขั้นตอนที่ 5	จัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี (Accounting Cycle) ดังนี้ - บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นตามลำดับเรียงวันที่ก่อนหลังในสมุดรายวันขั้นต้น ได้แก่ สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันเฉพาะ สมุดเงินสด (ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการ) - ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป - จัดทำบทดลอง - บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป - จัดทำบทดลองหลังปรับปรุง - บันทึกรายการปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป - จัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบกำไรขาดทุน งบฐานะการเงิน

ตัวอย่างที่ 5.3 งบฐานะการเงินของร้านตัดเทพ มีดังนี้

ร้านตัดเทพ			
งบฐานะการเงิน			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6		หน่วย : บาท	
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสด	21,000		
ลูกหนี้การค้า	7,500		
สินค้าคงเหลือ	72,000		
วัสดุสำนักงาน	<u>1,500</u>		
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		102,000	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เครื่องใช้สำนักงาน		<u>15,000</u>	
รวมสินทรัพย์		<u>117,000</u>	

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้า	25,500	
เงินเดือนค้างจ่าย	<u>3,000</u>	
รวมหนี้สินหมุนเวียน		28,500

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุน-นายกฤษฎ	60,000	
บวก กำไรสุทธิ	36,000	
รวม	96,000	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>7,500</u>	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		88,500
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>117,000</u>

จัดทำรายการเปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป โดยนำรายการมาจากงบฐานะการเงินดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25x7		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด		21,000	-		
		ลูกหนี้การค้า		7,500	-		
		สินค้าคงเหลือ		72,000	-		
		วัสดุสำนักงาน		1,500	-		
		เครื่องใช้สำนักงาน		15,000	-		
		เจ้าหนี้การค้า				25,500	-
		เงินเดือนค้างจ่าย				3,000	-
		ทุน-นายกฤษฎ				88,500	-
		เปิดบัญชีสินทรัพย์ หนี้สินและทุน					

ผ่านรายการจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไปตามระบบบัญชีคู่ ดังนี้

บัญชีเงินสด

เลขที่ 101

พ.ศ. 25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	21,000	-						

บัญชีลูกหนี้การค้า

เลขที่ 102

พ.ศ. 25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	7,500	-						

บัญชีสินค้าคงเหลือ

เลขที่ 103

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	72,000	-						

บัญชีวัสดุสำนักงาน

เลขที่ 104

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	1,500	-						

บัญชีเครื่องใช้สำนักงาน

เลขที่ 105

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	15,000	-						

บัญชีเจ้าหนี้การค้า

เลขที่ 201

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
						ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	25,500	-

บัญชีเงินเดือนค้างจ่าย

เลขที่ 202

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
						ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	3,000	-

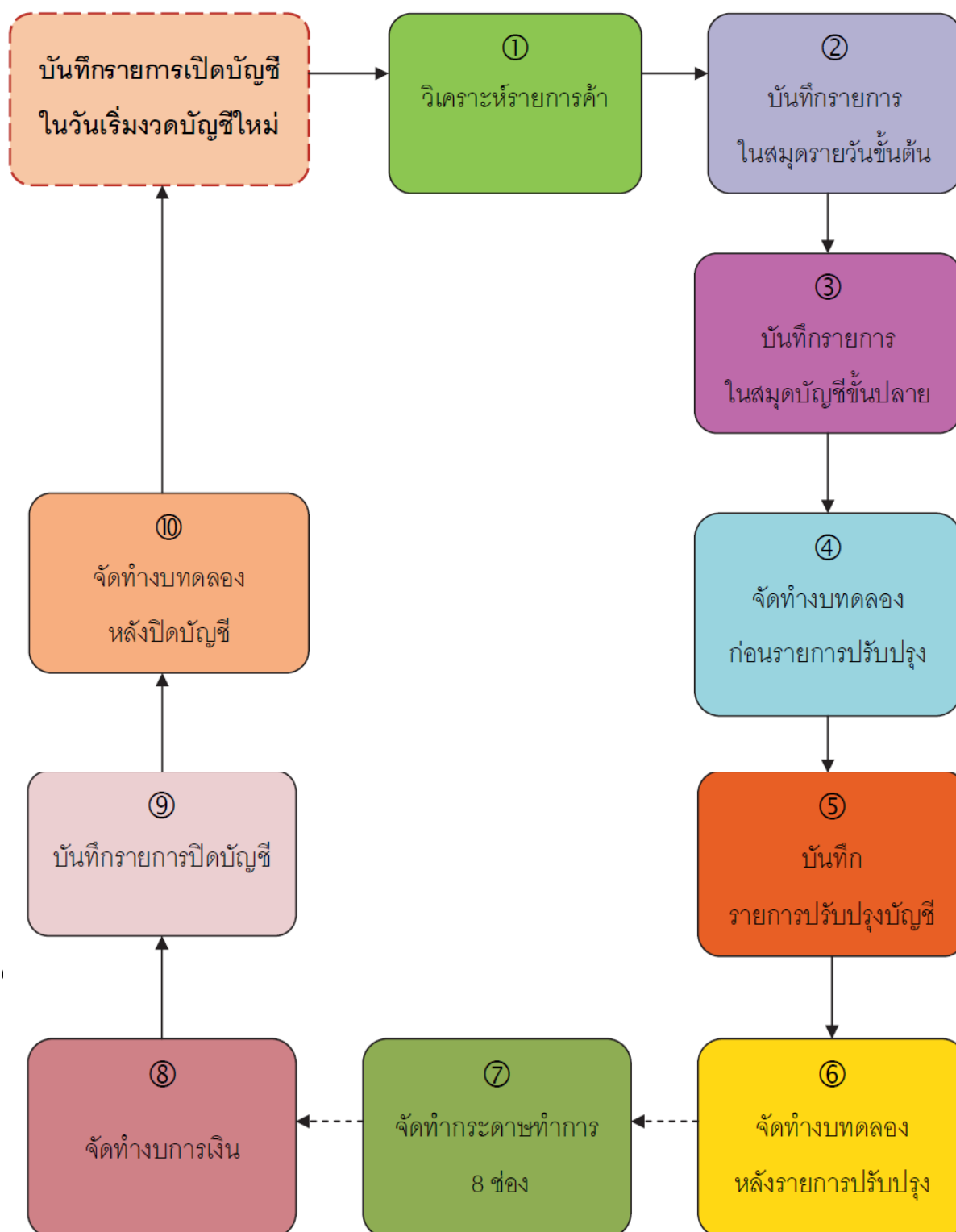
บัญชีทุน-นายทัตเทพ

เลขที่ 301

พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ.25x7		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
						ม.ค.	1	ยอดยกมา	✓	88,500	-

จากนั้นจัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี

วงจรบัญชีสำหรับกิจการจำหน่ายสินค้า นำมาเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

หมายเหตุ ขั้นตอนการจัดทำกระดาษทำการ 8 ช่อง ไม่ต้องจัดทำก็ได้ เพราะเป็นเพียงกระดาษร่าง

สรุปสาระสำคัญ

ข้อมูลทางการเงินในการจัดทำงบการเงิน จะดำเนินการในการหาข้อมูลทางการเงินโดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้ในสมุดบัญชีเงินสด

การวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย เพื่อใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุน ซึ่งมีข้อมูลการวิเคราะห์ได้ ดังนี้

1. จำแนกรายรับรายจ่ายจากสมุดบัญชีเงินสด
2. เปรียบเทียบข้อมูลจากงบการเงินของงวดบัญชีปีก่อนและงบการเงินของงวดบัญชีปีปัจจุบัน
3. วิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

การจัดทำงบการเงินจากหลักฐานตามระบบบัญชีเดียว สามารถจัดทำได้ 2 งบ คือ งบกำไรขาดทุน และงบฐานะการเงิน

ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว มีดังนี้

1. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
2. ไม่เปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย ส่งผลทำให้งบกำไรขาดทุนไม่ถูกต้อง
3. ข้อมูลสินทรัพย์และหนี้สินต่าง ๆ ไม่สมบูรณ์มีความคลื่อนส่งผลทำให้ฐานะการเงินไม่ถูกต้อง
4. ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมภายในและไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องใน

ภายหลังได้

การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวเป็นระบบบัญชีคู่ มีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่
2. จัดทำผังบัญชี
3. บันทึกรายการเปิดบัญชีตามระบบบัญชีคู่ในสมุดรายวันทั่วไป
4. ผ่านรายการเปิดบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. จัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงแสดงการดำเนินการในการหาข้อมูลทางการเงินโดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่างๆที่บันทึกไว้ในสมุดสมุดบัญชีเงินสด
2. จงบอกข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุน
3. งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียวสามารถทำได้ถึงบะไรบ้าง พร้อมอธิบายความหมายของงบแต่ละงบ
4. จงบอกข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว
5. จงบอกขั้นตอนการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวเป็นระบบบัญชีคู่

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

1. สมุดบัญชีเงินสด	ก. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
2. งบกำไรขาดทุน	ข. สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น
3. งบฐานะการเงิน	ค. จัดทำผังบัญชี
4. ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว	ง. รายได้ และค่าใช้จ่าย
5. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวเป็นระบบบัญชีคู่	จ. จัดหาข้อมูลทางการเงินโดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ

2. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- () 1. การจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ สามารถหาข้อมูลได้จากการบันทึกในสมุดบัญชีเงินสด
- () 2. กิจการจะต้องทำการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการจัดทำงบฐานะการเงิน
- () 3. งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียวสามารถจัดทำได้ 2 งบ คือ งบกำไรสะสม และงบฐานะการเงิน

- () 4. ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว คือ ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมภายใน และไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในภายหลังได้
- () 5. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่ กิจการควรกำหนดวัน เริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่ก่อนการจัดทำผังบัญชี

3. จากการรวบรวมข้อมูลในสมุดบัญชีเงินสดและหลักฐานของร้านสดใส เพื่อจัดทำงบการเงิน พบยอดสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการรับ-จ่ายเงินสดของกิจการ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 25X6 ถึง 31 ธันวาคม 25X6 ดังนี้

	1 มกราคม 25X6	31 ธันวาคม 25X6
เงินสด	412,500	1,536,000
เงินฝากธนาคาร	750,000	750,000
ลูกหนี้การค้า	60,000	45,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(8,250)	(6,000)
ตัวเงินรับ	82,500	25,500
สินค้าคงเหลือ	255,000	105,000
วัสดุสำนักงาน	3,000	4,500
ค่านายหน้าค้างรับ	4,500	6,000
ที่ดิน	900,000	900,000
อุปกรณ์สำนักงาน	234,000	864,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน	(16,500)	(126,300)
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า	9,000	4,500
เจ้าหนี้การค้า	114,000	135,000
ตัวเงินจ่าย	27,000	36,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	18,000	16,200
ค่าเช่าค้างจ่าย	2,400	1,500
ค่านายหน้ารับล่วงหน้า	6,600	9,000
เงินกู้	600,000	540,000

บัญชีเงินสด

ยอดยกมา	412,500	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	405,000	-
ขายสินค้าเป็นเงินสด	825,000	-	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	255,000	-
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	1,260,000	-	จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย	60,000	-
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	210,000	-	ค่าเช่า	30,000	-
รายได้ค่านายหน้า	91,500	-	ค่าขนส่งเข้า	10,500	-
เงินลงทุนเพิ่ม	300,000	-	ดอกเบี้ยเงินกู้	72,000	-
			ซื้อวัสดุสำนักงาน	15,000	-
			ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500	-
			ถอนใช้ส่วนตัว	24,000	-
			ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน (1 ก.ค.)	630,000	-
			ชำระหนี้เงินกู้ (1 ก.ค.)	60,000	-
			ยอดยกไป	1,536,000	-
	3,099,000	-		3,099,000	-

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. ในระหว่างปีมีรายการรับคืนสินค้า 1,500 บาท ส่วนลดจ่าย 600 บาท ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 9,000 บาท ส่งคืนสินค้า 2,400 บาท ส่วนลดรับ 3,000 บาท
 2. อุปกรณ์สำนักงานซื้อเพิ่มเติม 1 กรกฎาคม 25x6 โดยร้านคิดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 20% ต่อปี
- ให้ทำ 3.1 แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
- 3.2 งบกำไรขาดทุน สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6
- 3.3 งบแสดงการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

4. การทำงานการเงินจากหลักฐานตามระบบบัญชีเดี่ยว ยอดสินทรัพย์และหนี้สินต่างๆ ของร้านงามตา เมื่อวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 25X6 ซึ่งรวบรวมจากสมุดบัญชีเงินสดและหลักฐานอื่นๆ ที่ปรากฏดังต่อไปนี้

	1 มกราคม 25X6	31 ธันวาคม 25X6
เงินสด	75,000	240,000
ลูกหนี้การค้า	120,000	195,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,500)	(5,400)
ตัวเงินรับ	15,000	24,000
ดอกเบี้ยค้างรับ	3,000	2,100
สินค้าคงเหลือ	279,150	180,000
วัสดุสำนักงาน	2,400	3,600
เครื่องใช้สำนักงาน	120,000	180,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงานสำนักงาน	(24,000)	(37,500)
ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า	3,600	1,800
เจ้าหนี้	54,000	60,000
ตัวเงินจ่าย	18,000	12,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	4,500	2,550
ค่าเช่ารับล่วงหน้า	4,500	1,200
เงินกู้ (12%)	180,000	90,000

รายการรับจ่ายในบัญชีเงินสด มีดังต่อไปนี้

รายรับ		รายจ่าย	
ขายสินค้าเป็นเงินสด	150,000	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	168,000
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	630,000	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	360,000
รับเงินตามตัวเงินรับ	54,000	จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	30,000
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	6,000	ค่าเช่า	12,000
รายได้ค่าเช่า	15,000	ค่าขนส่งเข้า	6,000
เงินลงทุนเพิ่ม	90,000	ค่าโฆษณา	9,000
		ซื้อวัสดุสำนักงาน	7,500
		ดอกเบี้ยเงินกู้	18,000
		ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,500
		ซื้อเครื่องใช้สำนักงาน (1 ต.ค.)	60,000
		ถอนใช้ส่วนตัว	15,000
		ชำระหนี้เงินกู้ (1 ส.ค.)	90,000

รายละเอียดเพิ่มเติม

ในระหว่างปีบัญชีลูกหนี้ของร้านค้า มีรับคืนสินค้า 3,000 บาท ให้ส่วนลดจ่าย 6,000 บาทตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 9,000 บาท

เครื่องใช้สำนักงาน ซื้อเพิ่มเติมมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25x6 ร้านค้าคิดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 10% ต่อปี ในบัญชีเจ้าหนี้ มีการส่งคืนสินค้า 10,500 บาท ได้รับส่วนลดในการชำระหนี้ 4,500 บาท

ให้ทำ 4.1 แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

4.2 งบกำไรขาดทุน สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

5. ร้านนาโชค ทำบัญชีตามระบบบัญชีเดี่ยว มียอดสินทรัพย์และหนี้สินต่าง ๆ ที่รวบรวมจากสมุดบัญชีเงินสดและหลักฐานต่าง ๆ เมื่อวันสิ้นงวด และปลายงวด 25x6 ดังนี้

	1 มกราคม 25x6	31 ธันวาคม 25x6
เงินสด	105,000	120,900
ลูกหนี้การค้า	123,000	150,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	10,500	12,600
ตัวเงินรับ	45,000	72,000
สินค้าคงเหลือ	192,000	204,000
เครื่องตกแต่ง	210,000	240,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องตกแต่ง	(21,000)	43,250
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	6,000	9,000
เจ้าหนี้การค้า	72,000	96,000
ตัวเงินจ่าย	36,000	60,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	15,000	12,000

รายการรับ-จ่ายเงินในบัญชีเงินสด วิเคราะห์ดังนี้

รายรับ		รายจ่าย	
ขายสินค้าเป็นเงินสด	270,000	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	162,000
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	360,000	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	300,000
รับเงินตามตัวเงินรับ	60,000	จ่ายชำระเงินตามตัวเงินจ่าย	48,000
		เงินเดือน	72,000
		ค่าเช่า	24,000
		ค่าเบี้ยประกัน	15,000
		ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์	3,600
		ซื้อเครื่องตกแต่ง (1 ส.ค.)	30,000
		ถอนใช้ส่วนตัว	19,500

จากการวิเคราะห์บัญชีลูกหนี้และเจ้าหนี้ ปรากฏดังนี้

รับคืนสินค้า 7,500 บาท ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 6,000 บาท ส่งคืนสินค้า 11,400 บาท

ให้ทำ 5.1 แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่างๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่างๆ

5.2 งบกำไรขาดทุน สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X6

5.3 งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X6

6. จากการรวบรวมข้อมูลของร้านดวงเด่น ใช้ระบบบัญชีเดียวในการบันทึกบัญชี ดังนี้

	1 มกราคม 25X6	31 ธันวาคม 25X6
เงินสด	60,000	?
ลูกหนี้การค้า	90,000	135,000
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(1,800)	?
ตัวเงินรับ	15,000	19,500
สินค้าคงเหลือ	36,000	78,000
วัสดุสำนักงาน	18,000	16,200
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	24,000	9,000
ค่าเช่าค้างรับ	6,600	11,400
อุปกรณ์สำนักงาน	150,000	180,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน	(30,000)	?
เจ้าหนี้	17,400	30,000
ตัวเงินจ่าย	4,500	3,000
เงินกู้	300,000	240,000

บัญชีเงินสด

ยอดยกมา	60,000	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	360,000	-
ขายสินค้าเป็นเงินสด	600,000	-	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	261,000	-
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	426,000	-	จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	150,000	-
รับชำระหนี้ตามตัวเงินรับ	90,000	-	ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน	90,000	-
ขายอุปกรณ์สำนักงาน	39,000	-	ซื้อวัสดุสำนักงาน	18,000	-
รับค่าเช่า	75,000	-	จ่ายค่าเบี้ยประกัน	15,000	-
			จ่ายค่าน้ำ-ค่าไฟ	15,000	-
			ค่าโทรศัพท์	2,700	-
			เงินเดือน	3,600	-
			ถอนใช้ส่วนตัว	28,800	-
			จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	135,000	-

	จ่ายชำระหนี้เงินกู้	6,480	-
	ดอกเบี้ยจ่าย	60,000	-
	ยอดยกไป	132,420	-
1,290,000	-	1,290,000	-

รายละเอียดเพิ่มเติม

- ระหว่างงวด มีรับคืนสินค้า 6,600 บาท ส่วนลดจ่าย 7,800 บาท ส่งคืนสินค้า 10,500 บาท
- วันที่ 1 พฤษภาคม 25x6 ขายอุปกรณ์สำนักงานราคาทุน 60,000 บาท ในราคา 39,000 บาท ซึ่งซื้อเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 25x3 และในวันที่ 1 ตุลาคม 25x6 ซื้ออุปกรณ์สำนักงานเพิ่มในราคา 90,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 10% ต่อปี
- ระหว่างปีตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 5,700 บาท และตั้งหนี้สงสัยจะสูญ 2% ของยอดลูกหนี้ปลายปี
- เงินกู้ 8% ต่อปี ได้กู้เงินมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม 25x6 และได้จ่ายเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ในวันที่ 1 กรกฎาคม 25x6

ให้ทำ 6.1 แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่างๆ

6.2 จบกำไรขาดทุน สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

6.3 จงบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

7. ร้านศักดิ์ศรี จัดทำบัญชีโดยใช้ระบบบัญชีเดี่ยว ต้องการทราบกำไรขาดทุนและงบฐานะการเงิน วันที่ 31 ธันวาคม 25x6 โดยมีข้อมูล ได้แก่ จงบฐานะการเงิน วันที่ 31 ธันวาคม 25x6 สรุปรายรับ-รายจ่ายระหว่างปี 25x6 และมีรายละเอียดอื่นๆ ดังนี้

ร้านศักดิ์ศรี

งบฐานะการเงิน

วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์			หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ		
เงินสด	8,025	-	เจ้าหนี้	11,250	-
ลูกหนี้ 36,000		-	ค่าเช่าค้างจ่าย	750	-
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 900	35,100	-	ทุน	60,000	-
สินค้า	19,500	-			
วัสดุสำนักงาน	375	-			
เครื่องใช้สำนักงาน-ราคาสุทธิ	9,000	-			
	72,000	-		72,000	-

บัญชีเงินสด

ยอดยกมา	8,025	-	ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	10,500	-
ขายสินค้าเป็นเงินสด	5,475	-	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	75,000	-
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	135,000	-	ซื้อวัสดุสำนักงาน	525	-
ขายเครื่องใช้สำนักงาน	1,500	-	เงินเดือน	22,500	-
-			ค่าเช่า	4,500	-
			ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	12,337	50
			เงินถอน	14,250	
			ยอดยกไป	10,387	50
	150,000	-		150,000	-

รายละเอียดเพิ่มเติม

- ระหว่างงวดมีการรับคืนสินค้า 1,500 บาท
 - ลูกหนี้ปลายงวด 30,000 บาท ประเมินหนี้สงสัยจะสูญ 2% ของยอดลูกหนี้ ระหว่างงวดตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 525 บาท
 - เจ้าหนี้ปลายงวด 7,500 บาท สินค้าคงเหลือปลายงวด 26,250 บาท วัสดุสำนักงานคงเหลือปลายงวด 300 บาท
 - ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดค้างจ่าย 562.50 บาท
 - เครื่องใช้สำนักงานซื้อมาเมื่อต้นงวด 25x2 ราคา 15,000 บาท คิดค่าเสื่อมราคาในอัตรา 10% ต่อปี และเมื่อวันที่ 1 กันยายน 25x6 ขายเครื่องใช้สำนักงานส่วนหนึ่งราคาทุน 3,750 บาท ได้เงิน 1,500 บาท
- ให้ทำ 7.1 แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่างๆ
- 7.2 งบกำไรขาดทุน สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6
- 7.3 งบฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

คำสั่ง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นการแสดงการจำแนกรายจ่าย
 - ก. รับชำระหนี้จากลูกหนี้
 - ข. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ
 - ค. การขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
 - ง. การถอนเงินไปใช้ส่วนตัว การถอนทุน
2. ระบบบัญชีเดียว กิจการต้องทำการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่ออะไร
 - ก. จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
 - ข. จัดทำกระดาดทำการ
 - ค. จัดทำงบกำไรขาดทุน
 - ง. จัดทำงบกำไรสะสม
3. งบการเงินของระบบบัญชีเดียวสามารถจัดทำได้ 2 งบคือข้อใด
 - ก. งบแสดงฐานะการเงิน งบต้นทุนการผลิต
 - ข. งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน
 - ค. งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม
 - ง. งบทดลอง งบกำไรขาดทุน
4. งบใดต่อไปนี้ประกอบด้วย รายได้และค่าใช้จ่าย
 - ก. Trail Balance
 - ข. Profit and Loss Statement
 - ค. Statement of Financial Position
 - ง. Cost of Manufactured Statement
5. ข้อใดแสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน
 - ก. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน
 - ข. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน
 - ค. ค่าเช่ารับล่วงหน้า
 - ง. ค่าเช่าค้างจ่าย

6. ข้อใดแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน
 - ก. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน
 - ข. วัสดุสำนักงานใช้ไป
 - ค. ค่าเช่าสำนักงาน
 - ง. เครื่องตกแต่ง
7. ข้อใดแสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนและงบแสดงฐานะการเงิน
 - ก. ค่าเช่าค้างจ่าย
 - ข. สินค้าคงเหลือ
 - ค. หนี้สงสัยจะสูญ
 - ง. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
8. งบที่แสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งคือข้อใด
 - ก. Trail Balance
 - ข. Profit and Loss Statement
 - ค. Statement of Financial Position
 - ง. Cost of Manufactured Statement
9. ข้อใดไม่ใช่ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว
 - ก. ไม่มีการเปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่ายทำให้งบกำไรขาดทุนไม่ถูกต้อง
 - ข. ไม่ได้จัดบันทึกรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สินไว้ครบถ้วน
 - ค. พนักงานบัญชีเป็นผู้ทำหน้าที่จัดทำบัญชี
 - ง. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
10. จงเรียงลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่
 1. บันทึกรายการเปิดบัญชีตามระบบบัญชีคู่ในสมุดรายวันทั่วไป
 2. จัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี
 3. กำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่
 4. ผ่านรายการเปิดบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
 5. จัดทำผังบัญชี
 - ก. 5 3 1 4 2
 - ข. 3 5 1 4 2
 - ค. 2 3 1 4 5
 - ง. 1 2 3 4 5

7. เอกสารอ้างอิง

7.1 หนังสือเรียนวิชา การกระหายอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกรวด
ศูนย์หนังสือเมืองไทย

7.2 สื่อ Canva การจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว

7.3 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอนในการจัดทำงบการเงิน

https://www.dst.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=3932:4-%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%95%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%99%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%94%E0%B8%97%E0%B8%B3%E0%B8%87%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%87%E0%B8%B4%E0%B8%99&catid=29&Itemid=180&lang=en

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

เฉลยแบบฝึกหัด

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงแสดงการดำเนินการในการหาข้อมูลทางการเงินโดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ ที่ได้บันทึกไว้ในสมุดบัญชีเงินสด

ตอบ แสดงการจำแนกรายรับและรายจ่าย

รายรับ	รายจ่าย
● ขายสินค้าเป็นเงินสด	● ซื้อสินค้าเป็นเงินสด
● รับชำระหนี้จากลูกหนี้	● จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้
● รับเงินตามตั๋วเงินรับ	● จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย
● การขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	● ซื้อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
● กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ	● จ่ายชำระหนี้เงินกู้
● การนำเงินมาลงทุนเพิ่ม	● การถอนเงินไปใช้ส่วนตัว การถอนทุน
● การรับรายได้อื่น ๆ	● การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

2. จงบอกข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการจัดทำงบกำไรขาดทุน

ตอบ 1. จำแนกรายรับและรายจ่ายจากสมุดบัญชีเงินสด

2. เปรียบเทียบข้อมูลจากงบการเงินของงวดบัญชีปีก่อนและงบการเงินของงวดบัญชีปีปัจจุบัน

3. วิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อดำเนินการจัดทำงบกำไรขาดทุน มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

- 1) คำนวณยอดขายสินค้า
- 2) คำนวณยอดซื้อสินค้า
- 3) คำนวณรายได้ต่าง ๆ ที่เป็นตัวเงินและที่ยังไม่ได้รับเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายได้ค้างรับและรายได้รับล่วงหน้า
- 4) คำนวณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เป็นตัวเงินและที่ยังไม่ได้จ่ายเงิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า
- 5) คำนวณค่าใช้จ่ายที่มีได้เป็นตัวเงิน เช่น วัสดุสำนักงานใช้ไป ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ หนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

3. งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียวสามารถทำได้กี่งบ อะไรบ้าง พร้อมอธิบายความหมายของงบแต่ละงบ

ตอบ งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียว สามารถจัดทำได้ 2 งบ คือ งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน

งบกำไรขาดทุน (Profit and Loss Statement or Income Statement) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ประกอบด้วย รายได้ และค่าใช้จ่าย

งบฐานะการเงิน (Statement of Financial Position) หมายถึง รายงานทางการเงินที่แสดงถึงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

4. จงบอกข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว

ตอบ กิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียวในการบันทึกบัญชีจะเป็นกิจการขนาดเล็กและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีการบันทึกรายการค้าที่ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ยอมรับทั่วไปได้ จึงมีข้อบกพร่อง ดังนี้

1. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ เนื่องจากไม่มีการผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภท จะผ่านเฉพาะรายการที่ไปบัญชีแยกประเภทลูกหนี้การค้าและเจ้าหนี้การค้ารายตัวเท่านั้น
2. การแสดงผลกำไรขาดทุนในงบกำไรขาดทุน อาจไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากกิจการไม่เปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่าย ส่งผลทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลคลาดเคลื่อนได้
3. การจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน จะมีข้อมูลสินทรัพย์และหนี้สินต่าง ๆ ไม่สมบูรณ์และมีความคลาดเคลื่อนจากความจริง เนื่องจากไม่ได้จดบันทึกรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินไว้ครบถ้วน จะบันทึกเฉพาะบัญชีเงินสด ลูกหนี้การค้า และเจ้าหนี้การค้าเท่านั้น
4. ระบบบัญชีเดียวไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมภายในและไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในภายหลังได้ จึงเหมาะสำหรับกิจการที่มีขนาดเล็กและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียวเท่านั้น

5. จงบอกขั้นตอนการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวเป็นระบบบัญชีคู่

ตอบ แสดงการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวให้เป็นระบบบัญชีคู่

ขั้นตอนที่ 1	กำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่ ● จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน (ทำการสำรวจสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น โดยหาผลต่างของสินทรัพย์และหนี้สินที่สำรวจได้)
ขั้นตอนที่ 2	จัดทำผังบัญชี (Chart of Account) ● ให้มีความสอดคล้องกับธุรกิจ และมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักบัญชีคู่
ขั้นตอนที่ 3	บันทึกรายการการเปิดบัญชีตามระบบบัญชีคู่ในสมุดรายวันทั่วไป

	• บันทึกรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ
ขั้นตอนที่ 4	ผ่านรายการเปิดบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป
ขั้นตอนที่ 5	จัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี (Accounting Cycle) ดังนี้ • บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นตามลำดับเรียงวันที่ก่อนหลังในสมุดรายวันขั้นต้น ได้แก่ สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันเฉพาะ สมุดเงินสด (ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจการ) • ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป • จัดทำบทดลอง • บันทึกรายการปรับปรุงบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป • จัดทำบทดลองหลังปรับปรุง • บันทึกรายการปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปและผ่านไปบัญชีแยกประเภททั่วไป • จัดทำงบการเงิน ได้แก่ งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน

ตอนที่ 2 แบบฝึกทักษะ

1. ให้นำอักษรด้านขวามือ มาเติมหน้าข้อด้านซ้ายมือที่เห็นว่ามีความหมายตรงกัน

...จ....1. สมุดบัญชีเงินสด	ก. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
...ง....2. งบกำไรขาดทุน	ข. สินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของเจ้าของ
...ข....3. งบฐานะการเงิน	ค. จัดทำผังบัญชี
...ก....4. ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว	ง. รายได้ และค่าใช้จ่าย
...ค....5. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดียวเป็นระบบบัญชีคู่	จ. จัดหาข้อมูลทางการเงินโดยการจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ

2. จงเขียนเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ หน้าข้อความที่พิจารณาเห็นว่าถูกหรือผิด

- (✓) 1. การจำแนกรายรับและรายจ่ายต่าง ๆ สามารถหาข้อมูลได้จากการบันทึกในสมุดบัญชีเงินสด
- (✗) 2. กิจการจะต้องทำการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการจัดทำงบฐานะการเงิน
- (✗) 3. งบการเงินของกิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดียวสามารถจัดทำได้ 2 งบ คือ งบกำไรสะสม และงบฐานะการเงิน
- (✓) 4. ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดียว คือ ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมภายในและไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องในภายหลังได้

- (✓) 5. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่ กิจการควรกำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่ก่อนการจัดทำผังบัญชี

3. ร้านสดใส

1. แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1) คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสด			825,000
ขายเชื่อ :			
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	1,260,000		
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	210,000		
รับคืนสินค้า	1,500		
ส่วนลดจ่าย	600		
หนี้สูญ	9,000		
ลูกหนี้ปลายทาง	45,000		
ตั๋วเงินรับปลายทาง	<u>25,500</u>		
รวม	1,551,600		
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	60,000		
ตั๋วเงินรับต้นงวด	<u>82,500</u>	<u>142,500</u>	<u>1,409,100</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น			<u>2,234,100</u>

2. คำนวณรายได้ค่านายหน้า

รายได้ค่านายหน้าระหว่างงวด		91,500
บวก ค่านายหน้าค้างรับปลายทาง	6,000	
ค่านายหน้ารับล่วงหน้าต้นงวด	<u>6,600</u>	<u>12,600</u>
รวม		104,100
หัก ค่านายหน้าค้างรับต้นงวด	4,500	
ค่านายหน้ารับล่วงหน้าปลายทาง	<u>9,000</u>	<u>13,500</u>
รายได้ค่านายหน้าปัจจุบัน		<u>90,600</u>

3. คำนวณยอดซื้อสินค้า

ซื้อสด		405,000
ซื้อเชื่อ :		
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	255,000	

จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย	60,000		
ส่งคืนสินค้า	2,400		
ส่วนลดรับ	3,000		
เจ้าหนี้ปลายทาง	135,000		
ตั๋วเงินจ่ายปลายทาง	<u>36,000</u>		
รวม	491,400		
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	114,000		
ตั๋วเงินจ่ายต้นงวด	<u>27,000</u>	<u>141,000</u>	<u>350,400</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น			<u>755,400</u>

4. คำนวณค่าเช่า

ค่าเช่าระหว่างงวด		30,000	
บวก ค่าเช่าค้างจ่ายปลายทาง	1,500		
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>9,000</u>	<u>10,500</u>	
รวม		40,500	
หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด	2,400		
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>4,500</u>	<u>6,900</u>	
ค่าเช่าปีปัจจุบัน		<u>33,600</u>	

5. คำนวณดอกเบี้ยจ่าย

ดอกเบี้ยจ่ายระหว่างงวด	72,000		
บวก ดอกเบี้ยค้างจ่ายปลายทาง	<u>16,200</u>		
รวม	88,200		
หัก ดอกเบี้ยค้างจ่ายต้นงวด	<u>18,000</u>		
ดอกเบี้ยจ่ายปีปัจจุบัน		<u>70,200</u>	

6. คำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานต้นงวด	3,000		
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>15,000</u>		
รวม	18,000		
หัก วัสดุสำนักงานปลายงวด	<u>4,500</u>		
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>70,200</u>		

7. คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	6,000
บวก ดัชนีสูญหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>9,000</u>
รวม	15,000
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>8,250</u>
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>6,750</u>

8. คำนวณค่าเสื่อมราคา

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคาสะสม	ราคาทุนสุทธิ
ม.ค. 1 ยอดยกมา	234,000	16,500	217,500
ก.ค. 1 ซื้ออุปกรณ์ฯเพิ่ม	630,000		63,000
ธ.ค.31 คิดค่าเสื่อมราคา:			
-เก่า		46,800	(46,800)
-ใหม่		63,000	(63,000)
ยอดยกไป	864,000	126,300	737,700

ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน = 46,800 + 63,000 = 109,800 บาท

2. งบกำไรขาดทุน

ร้านสดใส

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

ขายสินค้า			2,234,100
หัก รับคืนสินค้า		1,500	
ส่วนลดจ่าย		<u>600</u>	<u>2,100</u>
ขายสุทธิ			2,232,000
ต้นทุนขาย :			
สินค้าต้นงวด		255,000	
ซื้อสินค้า	755,400		
บวก ค่าขนส่งเข้า	<u>10,500</u>		
รวม	765,900		
หัก ส่งคืนสินค้า	2,400		
ส่วนลดรับ	<u>3,000</u>	<u>5,400</u>	<u>760,500</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			1,015,500
หัก สินค้าปลายงวด		<u>105,000</u>	<u>910,500</u>

กำไรขั้นต้น		1,321,500
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		
ค่าเช่า	33,600	
วัสดุสำนักงานใช้ไป	13,500	
หนี้สงสัยจะสูญ	6,750	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	1,500	
ค่าเสื่อมราคา-อุปกรณ์สำนักงาน	<u>109,800</u>	<u>165,150</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		1,156,350
รายได้อื่น ๆ :		
บวก รายได้ค่านายหน้า		<u>90,600</u>
รวม		1,246,950
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ :		
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		<u>70,200</u>
กำไรสุทธิ		<u>1,176,750</u>

3. งบฐานะการเงิน

ร้านสดใส

งบฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด		1,536,000
เงินฝากธนาคาร		750,000
ลูกหนี้	45,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>6,000</u>	39,000
ตัวเงินรับ		25,500
สินค้าคงเหลือ		105,000
วัสดุสำนักงาน		4,500
รายได้ค่านายหน้าค้างรับ		6,000
ค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า		<u>4,500</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>2,470,500</u>

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

ที่ดิน		900,000
--------	--	---------

อุปกรณ์สำนักงาน	864,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน	<u>126,300</u>	<u>737,700</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>1,637,700</u>
รวมสินทรัพย์		<u>4,108,200</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
หนี้สินหมุนเวียน :		
เจ้าหนี้		135,000
ตั๋วเงินจ่าย		36,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		16,200
ค่านายหน้ารับล่วงหน้า		9,000
ค่าเช่าค้างจ่าย		<u>1,500</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน		❶ 197,700
หนี้สินไม่หมุนเวียน :		
เงินกู้		❷ <u>540,000</u>
รวมหนี้สิน ❶ + ❷		737,700
ส่วนของผู้ถือหุ้น :		
ทุน 1 ม.ค. 25x6	1,917,750	
บวก ลงทุนเพิ่ม	300,000	
กำไรสุทธิ	<u>1,176,750</u>	
รวม	3,394,500	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>24,000</u>	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>3,370,500</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>4,108,200</u>

2. ว่างงานตา

1. แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1. คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสด	150,000
ขายเชื่อ :	
รับชำระหนี้จากลูกค้า	630,000
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	54,000
รับคืนสินค้า	3,000

ส่วนลดจ่าย	6,000		
หนี้สูญ	9,000		
ลูกหนี้ปลายงวด	195,000		
ตัวเงินรับปลายงวด	<u>24,000</u>		
รวม	921,000		
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	120,000		
ตัวเงินรับต้นงวด	<u>15,000</u>	<u>135,000</u>	<u>786,000</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น			<u>936,000</u>
2. คำนวณรายได้ดอกเบี้ย			
ดอกเบี้ยรับระหว่างงวด	6,000		
บวก ดอกเบี้ยค้างรับปลายงวด	<u>2,100</u>		
รวม	8,100		
หัก ดอกเบี้ยค้างรับต้นงวด	<u>3,000</u>		
ดอกเบี้ยรับปีปัจจุบัน	<u>5,100</u>		
3. คำนวณรายได้ค่าเช่า			
รายได้ค่าเช่าระหว่างงวด	15,000		
บวก ค่าเช่ารับล่วงหน้าต้นงวด	<u>4,500</u>		
รวม	19,500		
หัก ค่าเช่ารับล่วงหน้าปลายงวด	<u>1,200</u>		
รายได้ค่าเช่าปีปัจจุบัน	<u>18,300</u>		
4. คำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น			
ซื้อสด			168,000
ซื้อเชื่อ :			
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	360,000		
จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	30,000		
ส่งคืนสินค้า	10,500		
ส่วนลดรับ	4,500		
เจ้าหนี้ปลายงวด	60,000		
ตัวเงินจ่ายปลายงวด	<u>12,000</u>		
รวม	477,000		
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	54,000		

ตัวเงินจ่ายต้นงวด	<u>18,000</u>	<u>72,000</u>	<u>405,000</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น			<u>573,000</u>

5. จำนวนหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	5,400
บวก ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>9,000</u>
รวม	14,400
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>1,500</u>
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>12,900</u>

6. จำนวนวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานต้นงวด	2,400
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>7,500</u>
รวม	9,900
หัก วัสดุสำนักงานปลายงวด	<u>3,600</u>
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>6,300</u>

7. จำนวนค่าโฆษณา

ค่าโฆษณาระหว่างงวด	9,000
บวก ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>3,600</u>
รวม	12,600
หัก ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้าปลายงวด	<u>1,800</u>
ค่าโฆษณาปีปัจจุบัน	<u>10,800</u>

8. จำนวนดอกเบียจ่าย

ดอกเบียจ่ายระหว่างงวด	18,000
บวก ดอกเบียค้างจ่ายปลายงวด	<u>2,550</u>
รวม	20,550
หัก ดอกเบียค้างจ่ายต้นงวด	<u>4,500</u>
ดอกเบียจ่ายปีปัจจุบัน	<u>16,050</u>

9. จำนวนค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน

$$\text{ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงานเดิม} = 120,000 \times 10\% = 12,000$$

$$\text{ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงานใหม่} = 60,000 \times 10\% \times 3/12 = \underline{1,500}$$

$$\text{รวม} \quad \underline{13,500}$$

10. คำนวณทุนต้นงวด

$$\begin{aligned} \text{ทุนต้นงวด} &= \text{สินทรัพย์ต้นงวด} - \text{หนี้สินต้นงวด} \\ &= 592,650 - 261,000 \\ &= 331,650 \text{ บาท} \end{aligned}$$

2. งบกำไรขาดทุน

ร้านงามตา

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

ขายสินค้า			936,000
หัก รับคืนสินค้า		3,000	
ส่วนลดจ่าย		<u>6,000</u>	<u>9,000</u>
ขายสุทธิ			927,000
ต้นทุนขาย :			
สินค้าต้นงวด		279,150	
ซื้อสินค้า	573,000		
บวก ค่าขนส่งเข้า	<u>6,000</u>		
รวม	579,000		
หัก ส่งคืนสินค้า	10,500		
ส่วนลดรับ	<u>4,500</u>	<u>15,000</u>	<u>564,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			843,150
หัก สินค้าปลายงวด		<u>180,000</u>	<u>663,150</u>
กำไรขั้นต้น			263,850
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :			
ค่าโฆษณา		10,800	
วัสดุสำนักงานใช้ไป		6,300	

หนี้สงสัยจะสูญ	12,900	
ค่าเช่า	12,000	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	4,500	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>13,500</u>	<u>60,000</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		203,850
รายได้อื่น ๆ :		
บวก รายได้ดอกเบี้ย	5,100	
รายได้ค่าเช่า	<u>18,300</u>	<u>23,400</u>
รวม		227,250
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ :		
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		<u>16,050</u>
กำไรสุทธิ		<u>211,200</u>

3. งบฐานะการเงิน

ร้านงามตา

งบฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด		240,000
ลูกหนี้	195,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>5,400</u>	189,600
ตัวเงินรับ		24,000
สินค้าคงเหลือ		180,000
วัสดุสำนักงาน		3,600
ดอกเบี้ยค้างรับ		2,100
ค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า		<u>1,800</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>① 641,100</u>

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

เครื่องใช้สำนักงาน	180,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>37,500</u>	<u>② 142,500</u>
รวมสินทรัพย์ ① + ②		<u>783,600</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

เจ้าหนี้	60,000
ตั๋วเงินจ่าย	12,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	2,550
ค่าเช่ารับล่วงหน้า	9,000
ค่าเช่าค้างจ่าย	<u>1,500</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	① 197,700

หนี้สินไม่หมุนเวียน :

เงินกู้	② <u>90,000</u>
รวมหนี้สิน ① + ②	165,750

ส่วนของผู้ถือหุ้น :

ทุน 1 ม.ค.25x6	331,650
บวก ลงทุนเพิ่ม	90,000
กำไรสุทธิ	<u>211,200</u>
รวม	632,850
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>15,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>617,850</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>783,600</u>

5. ร้านนาโชค

1. แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1. คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสด	270,000
ขายเชื่อ :	
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	360,000
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	60,000
รับคืนสินค้า	7,500
หนี้สูญ	6,000
ลูกหนี้ปลายทาง	150,000
ตั๋วเงินรับปลายทาง	<u>72,000</u>
รวม	655,500

หัก ลูกหนี้ต้นงวด	123,000		
ตัวเงินรับต้นงวด	<u>45,000</u>	<u>168,000</u>	<u>487,500</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น			<u>757,500</u>

2. คำนวณซื้อสินค้าทั้งสิ้น

ซื้อสด			162,000
ซื้อเชื่อ :			
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	300,000		
จ่ายเงินตามตัวเงินจ่าย	48,000		
ส่งคืนสินค้า	11,400		
เจ้าหนี้ปลายทาง	96,000		
ตัวเงินจ่ายปลายทาง	<u>60,000</u>		
รวม	515,400		
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	72,000		
ตัวเงินจ่ายต้นงวด	<u>36,000</u>	<u>108,000</u>	<u>407,400</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น			<u>569,400</u>

3. คำนวณค่าเช่า

ค่าเช่าระหว่างงวด	24,000
บวก ค่าเช่าค้างจ่ายปลายทาง	<u>12,000</u>
รวม	36,000
หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด	<u>15,000</u>
ค่าเช่าปีปัจจุบัน	<u>21,000</u>

4. คำนวณค่าเบี้ยประกัน

ค่าเบี้ยประกันระหว่างงวด	15,000
บวก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าต้นงวด	<u>6,000</u>
รวม	21,000
หัก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปลายทาง	<u>9,000</u>
ค่าเบี้ยประกันปีปัจจุบัน	<u>12,000</u>

5. คำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องตกแต่ง

$$\text{ค่าเสื่อมราคาเครื่องตกแต่งเดิม} = 210,000 \times 10\% = 21,000$$

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาเครื่องตกแต่งใหม่} &= 30,000 \times 10\% \times 5/12 = \underline{1,250} \\ \text{รวม} & \underline{22,250} \end{aligned}$$

6. คำนวณทุนต้นงวด

$$\begin{aligned} \text{ทุนต้นงวด} &= \text{สินทรัพย์ต้นงวด} - \text{หนี้สินต้นงวด} \\ &= 649,500 - 123,000 \\ &= 526,500 \text{ บาท} \end{aligned}$$

7. คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	12,600
บวก ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>6,000</u>
รวม	18,600
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>10,500</u>
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>8,100</u>

2. งบกำไรขาดทุน

ร้านนำโชค

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

ขายสินค้า		757,500
หัก รับคืนสินค้า		<u>7,500</u>
ขายสุทธิ		750,000
ต้นทุนขาย :		
สินค้าต้นงวด	192,000	
ซื้อสินค้า	569,400	
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>11,400</u>	<u>558,000</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย		750,000
หัก สินค้าปลายงวด	<u>204,000</u>	<u>546,000</u>
กำไรขั้นต้น		204,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		

เงินเดือน	72,000	
ค่าเช่า	21,000	
ค่าเบี้ยประกัน	12,000	
ค่าน้ำค่าไฟฟ้าโทรศัพท์	3,600	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องตกแต่ง	22,250	
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>8,100</u>	<u>138,950</u>
กำไรสุทธิ		<u>65,050</u>

3. งบฐานะการเงิน

ร้านนำโชค

งบฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด		120,900
ลูกหนี้	150,000	
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	<u>12,600</u>	137,400
ตัวเงินรับ		72,000
สินค้าคงเหลือ		204,000
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า		<u>9,000</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		① <u>543,300</u>

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

เครื่องตกแต่ง	240,000	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องตกแต่ง	<u>43,250</u>	② <u>196,750</u>
รวมสินทรัพย์ ① + ②		<u>740,050</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

เจ้าหนี้		96,000
ตัวเงินจ่าย		60,000
ค่าเช่าค้างจ่าย		<u>12,000</u>
รวมหนี้สิน		168,000

ส่วนของผู้ถือหุ้น :

ทุน 1 ม.ค.25x6	526,500	
บวก กำไรสุทธิ	<u>65,050</u>	
รวม	591,550	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>19,500</u>	
รวมส่วนของเจ้าของ		<u>572,050</u>
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ		<u>740,050</u>

6. ร้านดวงเด่น

1. แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1. คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสด			60,000
ขายเชื่อ :			
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	426,000		
รับเงินตามตั๋วเงินรับ	90,000		
รับคืนสินค้า	6,600		
ส่วนลดจ่าย	7,800		
หนี้สูญ	5,700		
ลูกหนี้ปลายงวด	135,000		
ตั๋วเงินรับปลายงวด	<u>19,500</u>		
รวม	690,600		
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	90,000		
ตั๋วเงินรับต้นงวด	<u>15,000</u>	<u>105,000</u>	<u>585,600</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น			<u>1,185,600</u>

2. คำนวณรายได้ค่าเช่า

รายได้ค่าเช่าระหว่างงวด	75,000
บวก ค่าเช่าค้างรับปลายงวด	<u>11,400</u>
รวม	86,400
หัก ค่าเช่าค้างรับต้นงวด	<u>6,600</u>
รายได้ค่าเช่าปัจจุบัน	<u>79,800</u>

3. คำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น

ซื้อสด	360,000
--------	---------

ซื้อเชื่อ :

จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	261,000		
จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย	150,000		
ส่งคืนสินค้า	10,500		
เจ้าหนี้ปลายทาง	30,000		
ตั๋วเงินจ่ายปลายทาง	<u>3,000</u>		
รวม	454,500		
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	17,400		
ตั๋วเงินจ่ายต้นงวด	<u>4,500</u>	<u>21,900</u>	<u>432,600</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น			<u>792,600</u>

4. คำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา สะสม	ราคาทุนสุทธิ
ม.ค.1 ยอดยกมา	150,000	30,000	120,000
พ.ค.1 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย		2,000	(2,000)
ตัดบัญชีส่วนที่ขาย	(60,000)	(17,000)	(43,000)
ต.ค.1 ซื้ออุปกรณ์สำนักงานเพิ่มเติม	90,000		90,000
ธ.ค.31 คิดค่าเสื่อมราคา:			
-ส่วนที่เหลือ		9,000	(9,000)
-สินทรัพย์ใหม่		2,250	(2,250)
ยอดยกไป	180,000	26,250	153,750

ราคาสุทธิต้นงวด	120,000	
บวก ซื้ออุปกรณ์สำนักงาน	<u>90,000</u>	
รวม	210,000	
หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	43,000	
ราคาสุทธิปลายทาง	<u>153,750</u>	<u>196,750</u>
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน		<u>13,250</u>

5. คำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงาน

ราคาขาย	39,000
---------	--------

หัก ราคาสุทธิของสินทรัพย์ส่วนที่ขายได้ 43,000

ขาดทุนจากการจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงาน (4,000)

6. คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด 2,700

บวก ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด 5,700

รวม 8,400

หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด 1,800

หนี้สงสัยจะสูญ 6,600

7. คำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานต้นงวด 18,000

บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด 18,000

รวม 36,000

หัก วัสดุสำนักงานปลายงวด 16,200

วัสดุสำนักงานใช้ไป 19,800

8. คำนวณค่าเบี้ยประกัน

ค่าเบี้ยประกันระหว่างงวด 15,000

บวก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าต้นงวด 24,000

รวม 39,000

หัก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าปลายงวด 9,000

ค่าเบี้ยประกันปีปัจจุบัน 30,000

9. คำนวณดอกเบี้ยจ่าย

ดอกเบี้ยจ่ายระหว่างงวด 27,000

บวก ดอกเบี้ยจ่ายค้างจ่ายปลายงวด $(240,000 \times 8\% \times 6/12)$ 9,600

ดอกเบี้ยจ่ายปีปัจจุบัน 36,600

10. คำนวณทุนต้นงวด

ทุนต้นงวด = สินทรัพย์ต้นงวด - หนี้สินต้นงวด

= 367,800 - 321,900

= 45,900 บาท

2. งบกำไรขาดทุน

ร้านดวงเด่น		
งบกำไรขาดทุน		
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6		
ขายสินค้า		1,185,600
หัก รับคืนสินค้า	6,600	
ส่วนลดจ่าย	<u>7,800</u>	<u>14,400</u>
ขายสุทธิ		1,171,200
ต้นทุนขาย :		
สินค้าต้นงวด	36,000	
ซื้อสินค้า	792,600	
หัก ส่งคืนสินค้า	<u>10,500</u>	<u>782,100</u>
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	818,100	
หัก สินค้าปลายงวด	<u>78,000</u>	<u>740,100</u>
กำไรขั้นต้น		431,100
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		
ค่าน้ำค่าไฟ	2,700	
ค่าโทรศัพท์	3,600	
เงินเดือน	28,800	
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์สำนักงาน	13,250	
หนี้สงสัยจะสูญ	6,600	
วัสดุสำนักงานใช้ไป	19,800	
ค่าเบี้ยประกัน	30,000	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	6,480	
ขาดทุนจากการขายอุปกรณ์ฯ	<u>4,000</u>	<u>115,230</u>
กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน		315,870
รายได้อื่น ๆ :		
บวก รายได้ค่าเช่า		<u>79,800</u>
รวม		395,670
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ :		
หัก ดอกเบี้ยจ่าย		<u>36,600</u>

กำไรสุทธิ

359,070

3. งบฐานะการเงิน

ร้านดวงเด่น

งบฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด 132,420

ลูกหนี้ 135,000

หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 2,700 132,300

ตัวเงินรับ 19,500

สินค้าคงเหลือ 78,000

วัสดุสำนักงาน 16,200

ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 9,000

ค่าเช่าค้างรับ 11,400รวมสินทรัพย์หมุนเวียน **①** 398,820

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

อุปกรณ์สำนักงาน 180,000

หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-อุปกรณ์สำนักงาน 26,250 **②** 153,750รวมสินทรัพย์ **① + ②** 552,570

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

เจ้าหนี้ 30,000

ตัวเงินจ่าย 3,000

ดอกเบี้ยค้างจ่าย 9,600

รวมหนี้สินหมุนเวียน **①** 42,600

หนี้สินไม่หมุนเวียน :

เงินกู้ **②** 240,000รวมหนี้สิน **① + ②** 282,600

ส่วนของผู้ถือหุ้น :

ทุน 1 ม.ค. 25x6 45,900

บวก กำไรสุทธิ	<u>359,070</u>	
รวม	404,970	
หัก ถอนใช้ส่วนตัว	<u>135,000</u>	
รวมส่วนของเจ้าของ		<u>269,970</u>
รวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ		<u>552,570</u>

7. ร้านคั๊กกี้

1. แสดงการคำนวณหายอดขายสินค้า รายได้ต่าง ๆ ยอดซื้อสินค้า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1. คำนวณยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ขายสด		5,475
ขายเชื่อ :		
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	135,000	
รับคืนสินค้า	1,500	
หนี้สูญ	525	
ลูกหนี้ปลายงวด	<u>3,000</u>	
รวม	167,025	
หัก ลูกหนี้ต้นงวด	<u>36,000</u>	<u>131,025</u>
ขายสินค้าทั้งสิ้น		<u>136,500</u>

2. คำนวณยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น

ซื้อสด		10,500
ซื้อเชื่อ :		
จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้	75,000	
เจ้าหนี้ปลายงวด	<u>7,500</u>	
รวม	82,500	
หัก เจ้าหนี้ต้นงวด	<u>11,250</u>	<u>71,250</u>
ซื้อสินค้าทั้งสิ้น		<u>569,400</u>

3. คำนวณค่าเช่า

ค่าเช่าระหว่างงวด	4,500
หัก ค่าเช่าค้างจ่ายต้นงวด	<u>750</u>
ค่าเช่าปีปัจจุบัน	<u>3,750</u>

4. คำนวณค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดระหว่างงวด	12,337.50
บวก ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดค้างจ่ายปลายงวด	<u>562.50</u>
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดปีปัจจุบัน	<u>3,750</u>

1. คำนวณวัสดุสำนักงานใช้ไป

วัสดุสำนักงานต้นงวด	375
บวก ซื้อวัสดุสำนักงานระหว่างงวด	<u>525</u>
รวม	900
หัก วัสดุสำนักงานปลายงวด	<u>300</u>
วัสดุสำนักงานใช้ไป	<u>600</u>

2. คำนวณหนี้สงสัยจะสูญ

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายงวด	600
บวก ตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญระหว่างงวด	<u>525</u>
รวม	1,125
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นงวด	<u>900</u>
หนี้สงสัยจะสูญ	<u>225</u>

3. คำนวณค่าเสื่อมราคา

	ราคาทุน	ค่าเสื่อมราคา สะสม	ราคาทุนสุทธิ
ม.ค.1 ยอดยกมา	15,000	6,000	9,000
ก.ย.1 คิดค่าเสื่อมราคาส่วนที่ขาย		250	(250)
ตัดบัญชีส่วนที่ขาย	(3,750)	(1,750)	(2,000)
ธ.ค.31 คิดค่าเสื่อมราคา:			
-ส่วนที่เหลือ		1,125	(1,125)
ยอดยกไป	11,250	5,625	5,625

ราคาสุทธิต้นงวด		9,000
หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	2,000	
ราคาสุทธิปลายงวด	<u>5,625</u>	<u>7,625</u>
ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน		<u>1,375</u>

8. คำนวณกำไรหรือขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

ราคาขาย	1,500
หัก ราคาสุทธิส่วนที่ขาย	<u>2,000</u>
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	<u>(500)</u>

2. งบกำไรขาดทุน

ร้านศักดิ์ศรี

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25x6

ขายสินค้า		136,500
หัก รับคืนสินค้า		<u>1,500</u>
ขายสุทธิ		135,000
ต้นทุนขาย :		
สินค้าต้นงวด	19,500	
ซื้อสินค้า	<u>81,750</u>	
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	101,250	
หัก สินค้าปลายงวด	<u>26,250</u>	<u>75,000</u>
กำไรขั้นต้น		60,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน :		
เงินเดือน	22,500	
ค่าเช่า	3,750	
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	12,900	
วัสดุสำนักงานใช้ไป	600	
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน	1,375	
หนี้สงสัยจะสูญ	225	
ขาดทุนจากการขายเครื่องใช้สนง.	<u>500</u>	<u>41,850</u>
กำไรสุทธิ		<u>18,150</u>

ร้านศักดิ์ศรี

งบฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x6

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสด		10,387.50
ลูกหนี้	30,000	
หัก ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	<u>600</u>	29,400
สินค้าคงเหลือ		26,250
วัสดุสำนักงาน		<u>300</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		① 66,337.50

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน :

เครื่องใช้สำนักงาน	11,250	
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน	<u>5,625</u>	② 5,625
รวมสินทรัพย์ ① + ②		<u>71,962.50</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

เจ้าหนี้		7,500
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดค้างจ่าย		<u>562.50</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน		8,062.50

ส่วนของผู้ถือหุ้น :

ทุน 1 ม.ค. 25x6	60,000	
บวก กำไรสุทธิ	<u>18,150</u>	
รวม	<u>78,150</u>	

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

ตอนที่ 1 จงทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงหน้าข้อที่ถูกต้องที่สุด

- ข้อใดเป็นการแสดงการจำแนกรายจ่าย
 - รับชำระหนี้จากลูกหนี้
 - กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ
 - การขายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ง. การถอนเงินไปใช้ส่วนตัว การถอนทุน

2. ระบบบัญชีเดี่ยว กิจการต้องทำการวิเคราะห์รายละเอียดเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายเพื่ออะไร
 - ก. จัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
 - ข. จัดทำกระดาดทำการ

ค. จัดทำงบกำไรขาดทุน

- ง. จัดทำงบกำไรสะสม
3. งบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวสามารถจัดทำได้ 2 งบคือข้อใด
 - ก. งบแสดงฐานะการเงิน งบต้นทุนการผลิต

ข. งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน

- ค. งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม
- ง. งบทดลอง งบกำไรขาดทุน
4. งบใดต่อไปนี้ประกอบด้วย รายได้และค่าใช้จ่าย
 - ก. Trail Balance

ข. Profit and Loss Statement

- ค. Statement of Financial Position
- ง. Cost of Manufactured Statement
5. ข้อใดแสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุน
 - ก. ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้สำนักงาน

ข. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน

- ค. ค่าเช่ารับล่วงหน้า
- ง. ค่าเช่าค้างจ่าย
6. ข้อใดแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน
 - ก. ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน
 - ข. วัสดุสำนักงานใช้ไป
 - ค. ค่าเช่าสำนักงาน

ง. เครื่องตกแต่ง

7. ข้อใดแสดงอยู่ในงบกำไรขาดทุนและงบแสดงฐานะการเงิน

ก. ค่าเช่าค้างจ่าย

ข. สินค้าคงเหลือ

ค. หนี้สงสัยจะสูญ

ง. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

8. งบที่แสดงฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่งคือข้อใด

ก. Trail Balance

ข. Profit and Loss Statement

ค. Statement of Financial Position

ง. Cost of Manufactured Statement

9. ข้อใดไม่ใช่ข้อบกพร่องของระบบบัญชีเดี่ยว

ก. ไม่มีการเปิดบัญชีแยกประเภทรายได้และค่าใช้จ่ายทำให้งบกำไรขาดทุนไม่ถูกต้อง

ข. ไม่ได้จัดบันทึกรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สินไว้ครบถ้วน

ค. พนักงานบัญชีเป็นผู้ทำหน้าที่จัดทำบัญชี

ง. ไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

10. จงเรียงลำดับขั้นตอนการเปลี่ยนวิธีการบัญชีจากระบบบัญชีเดี่ยวให้เป็นระบบบัญชีคู่

1. บันทึกรายการเปิดบัญชีตามระบบบัญชีคู่ในสมุดรายวันทั่วไป

2. จัดทำบัญชีตามวงจรบัญชี

3. กำหนดวันเริ่มต้นงวดบัญชีที่จะเปลี่ยนเป็นระบบบัญชีคู่

4. ผ่านรายการเปิดบัญชีจากสมุดรายวันทั่วไปไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

5. จัดทำผังบัญชี

ก. 5 3 1 4 2

ข. 3 5 1 4 2

ค. 2 3 1 4 5

ง. 1 2 3 4 5

	ใบงานที่ 1	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 20201-2006 ชื่อวิชา การกระหนดยอดธนาคารและบัญชีเดี่ยว	สอนครั้งที่ 14-17
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว	ทฤษฎี.....8.....ชม. ปฏิบัติ.....8.....ชม.
ชื่อเรื่อง/งานจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว ตามหลักการบัญชี ด้วยความรับผิดชอบ มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

2.1 มาตรฐานอาชีพ.....-..... สมรรถนะย่อย.....-.....

- 1) เกณฑ์การปฏิบัติงาน.....-.....
- 2) วิธีประเมิน.....-.....
- 3) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence) -
- 4) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence) -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ.....-.....

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว
- 3.2 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวโดยใช้หลักการบัญชี

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (เขียนให้ครบด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และ ประยุกต์ใช้ฯ)

- 4.1 อธิบายความหมาย วิธีการของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้
- 4.2 เขียน คำนวณ ทำตามขั้นตอนของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง
- 4.3 เห็นประโยชน์ คุณค่า และความสำคัญของการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยวได้
- 4.4 ใช้ประโยชน์จากการจัดทำงบการเงินของระบบบัญชีเดี่ยว มาใช้ในวิชาชีพ และดำเนินชีวิตได้

5. เครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์

- 5.1เครื่องคอมพิวเตอร์.....
- 5.2เครื่อง Projector.....
- 5.3กระดานปฐพี.....
- 5.4ปากกาสีตราชู.....

6. คำแนะนำ/ข้อควรระวัง

-

7. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ใบงานที่ 1

ชื่อเรื่อง “จัดทำงบกำไรขาดทุนของกิจการเจ้าของคนเดียว”

เวลา 90 นาที

จุดประสงค์

1. ผู้เรียนสามารถจัดทำงบกำไรขาดทุนได้ถูกต้องตามรูปแบบบัญชีเดียว
2. ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่าย
3. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ผลกำไรหรือขาดทุนของกิจการได้

วัสดุอุปกรณ์

1. กระดาษสำหรับเขียนชื่อกลุ่มและรายชื่อสมาชิกในกลุ่ม
2. ใบงาน สมุดรายวันและงบทดลองตัวอย่าง
3. เครื่องคิดเลข

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ผู้เรียนจัดกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 3-4 คน
2. ตัวแทนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้าและเลขาฯ กลุ่ม ตั้งชื่อกลุ่มและเขียนรายชื่อสมาชิกในกระดาษที่จัดให้
3. สมาชิกในกลุ่มอ่านโจทย์วิเคราะห์รายการในงบทดลอง แยกเป็น “รายได้” และ “ค่าใช้จ่าย”
4. สมาชิกในกลุ่มจัดทำรูปแบบงบกำไรขาดทุน
5. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันคำนวณหากำไรสุทธิ (รายได้รวม – ค่าใช้จ่ายรวม)
6. ตรวจสอบความถูกต้อง และนำเสนอหน้าชั้นเรียน
7. ผู้เรียนแต่ละกลุ่มประเมินผลกลุ่มอื่น ๆ

8. สรุปและวิจารณ์ผล

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และเสนอแนะงานกลุ่ม

9. การประเมินผล

ผ่านเกณฑ์การประเมินผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

10. เอกสารอ้างอิง /เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม

10.1 หนังสือเรียนวิชา การกระทบยอดเงินธนาคารและบัญชีเดียว อาจารย์กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด ศูนย์หนังสือเมืองไทย

10.2 เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง คลิปที่ 20/100 การคิดอัตรากำไรจากต้นทุน และยอดขาย

<https://youtu.be/1iQEMYh3EKc?si=DxbnI7x8I19nxaeJ>

บรรณานุกรม

กนกเพิ่ม ชันโคกกรวด. (2567). การกระทบยอดธนาคารและบัญชีเดียว กรุงเทพฯ. ศูนย์หนังสือเมืองไทย
เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

<https://www.peakaccount.com/blog/accounting/gen-acct/accounting-bank-reconciliation>

